KANS… …UURIN UUTUUKSIA

…IÉN :

… JA VALTIO

…ion, demokratian ja diktatuurin kysymyksiä monipuoli-…ti valaiseva, kansanomaisesta selkeydestään ja ytimekkyy-…estään suurta tunnustusta saanut kirja. Sisältää mm. ansiokkaan esityksen neuvostodemokratiasta.

136 sivua. Hinta sid. 430:—.

ALBERT E. KAHN:

VALTIOPETOS

SALALIITTO KANSAA VASTAAN

Jännittävän romaanin muotoon kirjoitettu, virallisiin asiakirjoihin perustuva voimakas kuvaus Amerikan Yhdysvaltain vallanpitäjien rikoksista kansaa vastaan.

423 sivua. Hinta nid. 500:—, sid. 680:—.

Työsuojelu Neuvostoliiton tuotantolaitoksissa

Runsaasti kuvitettu, Neuvostoliiton työoloja monipuolisesti ja pätevällä asiantuntemuksella selostava kirjanen.

64 sivua. Hinta nid. 100:—.

KANSANKULTTUURI OY

HELSINKI - SIMONKATU 8

Hinta 60:—. Helsinki 1952, Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino

Kaikkien maiden proletaarit, yhtykää!

Kommunisti

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

NKP(b)n XIX EDUSTAJAKOKOUKSEN AINEISTOA

Marraskuu 11 1952

JULKAISIJA: SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

MUISTIINPANOT 33 v:n takaa selvittivät Andréen retkikunnan kohtalon

Andréen retkikunnan vuonna 1897 tekemistä, vuonna 1933 löytyneistä muistiinpanoista huomasi tanskalainen lääkäri E. A. Tryde retkikunnan jäsenten poteneen jatkuvaa nuhaa. Tavalliset vilustumissairaudet ovat kuitenkin napaseudulla harvinaisia, mutta nuha samoinkuin muutkin päiväkirjamerkinnät viittasivat tohtorin tuntemiin trikiinimyrkytysoireisiin. Tri Tryde matkusti Tukholman Andréemuseoon, ja siellä olevasta puolittain kalutusta jääkarhun luusta paljasti mikroskooppi vieläkin 12 trikiinikoteloa... Retkikunnan kohtalo on täten melkoisella varmuudella selvinnyt.

Andréen muistiinpanot oli tehty KOH-I-NOOR-kynillä

Nykyisin valmistettavat KOH-I-NOOR-kynät ovat vielä paljon täydellisempiä, koska ne valmistetaan ensiluokkaisista aineista uudenaikaisimpia menetelmiä käyttäen.

LIGNA LTD.

KOH-I-NOOR

Edustaja:

Oy Intrans Ab

Helsinki — Lasipalatsi
Puh. 11 701

KOH-I-NOOR. L. & C. HARDTMUTH

Kommunisti

8. VUOSIKERTA · 1952

MARRASKUU N:o 11 (178)

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

VILLE PESSI:

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokouksen merkityksestä

Kun elokuun 20 päivänä levisi tieto Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokouksen koollekutsumisesta, pidettiin sitä kaikkialla maailmassa tapauksena, jolla on suuri kansainvälinen merkityksensä. Edustajakokouksen koollekutsumisen yhteydessä julkaistiin luonnos XIX edustajakokouksen ohjeiksi Neuvostoliiton kehityksen viidennestä 5-vuotissuunnitelmasta ja muutosehdotukset NKP(b)n sääntöihin. Muutama päivä ennen kokousta saatettiin julkisuuteen toveri Stalinin historiallinen työ ”Sosialismin taloudellisia ongelmia Neuvostoliitossa”. Nämä ennen edustajakokousta julkaistut aineistot antoivat selvän käsityksen NKPn XIX edustajakokouksen valtavasta merkityksestä.

*

NKPn XIX edustajakokouksen aineistoista on toveri Stalinin uudella teoksella perustava merkitys. Se antoi teoreettisen pohjan uudelle 5-vuotissuunnitelmalle, toveri Malenkovin XIX edustajakokoukselle esittämälle erinomaiselle selostukselle samoin kuin muille alustuksille ja puheenvuoroille. Se antoi suunnan koko XIX edustajakokouksen työlle.

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokous ei valaissut vain Neuvostoliiton kansojen tietä kommunistiseen yhteiskuntaan, vaan se antoi samalla runsaita opetuksia kaikille kommunistisille puolueille, kaikille työtätekeville niiden taistelussa rauhan, demokratian, maansa riippumattomuuden ja sosialismin puolesta. Toveri Stalinin teos ”Sosialismin taloudellisia ongelmia Neuvostoliitossa” ja hänen edustajakokouksessa pitämänsä puhe eivät sisällä taisteluohjelmaa vain Neuvostoliiton Kommunistiselle Puolueelle, vaan myös kaik-

kien maitten kommunistisille ja työväenpuolueille, myös Suomen Kommunistiselle Puolueelle. Niiden käsittely meidän puolueessamme enempää kuin muissakaan kommunistisissa puolueissa ei rajoitu vain muutamaan kokoukseen eikä ajallisesti edes muutamaan vuoteen. Ne ovat ohjeena kommunistisille puolueille ja työtätekeville kaikissa maissa niiden taistelussa sosialismin puolesta ja ne antavat niille varman pohjan myös sillä tiellä, jota neuvostokansat nyt kulkevat kohti kommunistista yhteiskuntaa.

Toveri Stalinin uusi teos ja hänen edustajakokouksessa pitämänsä puhe sekä toveri Malenkovin selostus antavat tieteellisen arvion nykyisestä kansainvälisestä tilanteesta. Toveri Malenkovin selostuksessa osoitetaan ne muutokset, jotka toinen maailmansota aiheutti kansainvälisessä tilanteessa.

”Kansainvälisen imperialistisen taantumuksen voimien valmistama sota sekoitti alkuunpanijainsa laskelmat ja päättyi Neuvostokansan sankarillisen taistelun ansiosta tuloksiin, joita imperialistit eivät olleet nähneet ennakolta.

Neuvostoliiton tuhoamisen tai heikentämisen sijasta kävikin niin, että Neuvostoliitto voimistui; Neuvostoliiton kansainvälinen arvovalta kasvoi. Demokratian heikentämisen ja murskaamisen sijasta tapahtuikin niin, että kapitalismista irroittautui useita keski- ja kaakkois-Euroopan maita ja niissä vakiintui kansandemokraattinen järjestelmä. Siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden kansojen jatkuvan orjuutuksen sijasta tapahtui näissä maissa kansallisen vapaustaistelun uusi mahtava nousu, imperialismin siirtomaajärjestelmän kriisi kärjistyi. Raskasta iskua koko maailman imperialistiselle järjestelmälle merkitsi suuren Kiinan historiallinen voitto. Nyt on jo yksi kolmasosa ihmiskunnasta päässyt irti imperialismin sorrosta.

Itse kapitalistisessa maailmassa putosi kolme suurta valtiota — Saksa, Japani ja Italia — suurvaltojen joukosta, ja Ranska ja Englanti menettivät entiset asemansa.”

Nämä tosiasiat luonnehtivat niitä muutoksia, joita toinen maailmansota aiheutti kansainväliseen tilanteeseen ja jotka ovat syvällisesti vaikuttaneet sekä yksityisten kansojen elämään että koko kansainvälisen tilanteen kehitykseen rauhan ja demokraattisen leirin hyväksi.

”Sodanjälkeinen kausi on ollut maailman kapitalistisen järjestelmän jatkuvan heikentymisen ja demokratian ja sosialismin voimien kasvun kautta.”

*

Toveri Stalin antaa teoksessaan ”Sosialismin taloudellisia ongelmia Neuvostoliitossa” selkeän kuvan imperialististen valtojen keskinäisistä suhteista ja nykyisen rauhanliikkeen luonteesta ja tehtävistä. Hän osoittaa, että Yhdysvaltain muihin kapitalistimaihin nähden harjoittama politiikka herättää kasvavaa tyytymättömyyttä näissä maissa ja niissä voimistuu pyrkimys irroittautua Yhdysvaltojen holhouksesta.

Toverit Stalin ja Malenkov osoittivat, että yrityksistään huolimatta sodanlietsojien ei ole onnistunut leimata rauhanpuolustajain satamil-

joonaista liikettä kommunistien liikkeeksi. Sen tarkoituksena ei ole kapitalismin hävittäminen, vaan kansanjoukkojen nostattaminen taisteluun rauhan säilyttämisen puolesta, uuden maailmansodan ehkäisemiseksi. ”Imperialismin ja sodan leirin ja demokratian ja rauhan leirin nykyiset voimasuhteet tekevät tällaisen mahdollisuuden täysin realistiseksi.” Mutta sotien väistämättömyys kapitalististen maitten välillä pysyy edelleen voimassa niin kauan kuin imperialismi säilyy.

Viime teoksessaan toveri Stalin sanoo:

”Luultavinta on, että nykyinen rauhanliike, joka on liikettä rauhan säilyttämisen puolesta, johtaa menestyessään *kulloinkin kysymyksessä olevan* sodan ehkäisemiseen, sen väliaikaiseen lykkäämiseen, *kulloinkin kysymyksessä olevan* rauhan väliaikaiseen säilyttämiseen, sodanhaluisen hallituksen eroon ja sen korvaamiseen toisella hallituksella, joka on valmis väliaikaisesti säilyttämään rauhan.”

Tällä toveri Stalinin määritelmällä on suuri merkityksensä kansojen rauhanliikkeelle.

Toveri Malenkov osoitti selostuksessaan konkreettisin tosiasioin, kuinka luopuminen kansallisista eduista on nykyisessä tilanteessa yleistä porvarillis-sosialidemokraattisille hallitseville piireille. Toveri Stalin sanoi XIX edustajakokouksen päättäjäistilaisuudessa pitämässään puheessa:

”Ennen pidettiin porvaristoa kansakunnan päänä, se puolusti kansakunnan oikeutta ja riippumattomuutta asettaen ne ’kaiken yläpuolelle’. Nyt ei ole jäänyt jälkeäkään ’kansallisesta periaatteesta’. Nyt porvaristo myy kansakunnan oikeudet ja riippumattomuuden dollareista.”

Monissa maissa oikeistososialidemokraatit kantavat suoranaisen vastuun tästä hallitsevien piirien epäkansallisesta politiikasta. ”Nykyajan oikeistososialidemokratia on entisten tehtäviensä lisäksi kansallisen porvariston kätyrinä muuttunut ulkomaisen amerikkalaisen imperialismin asioimistoksi ja suorittaa sen antamia likaisimpia tehtäviä sodan valmistamisessa ja taistelussa omia kansojaan vastaan.”

*

On syytä todeta, että nuo arviot pitävät paikkansa myös Suomen porvaristoon ja oikeistososialidemokratiaan nähden. Suomen kansalliset edut vaativat vilpitöntä ystävyyttä naapurimme Neuvostoliiton kanssa. Siitä ovat Suomen kansan laajat joukot omien kokemuksiensa perusteella selvillä nyt paremmin kuin koskaan ennen. Kuitenkin Suomen porvariston ja oikeistososialidemokraattien hallitsevat piirit syöksivät kansamme sotaan Neuvostoliittoa vastaan. Tuo sota oli suurin epäkansallinen teko ja rikos, mihin Suomen valtaherrat ovat milloinkaan syyllistyneet.

Fasismin tappio toisessa maailmansodassa pakotti myös Suomen porvariston muuttamaan politiikkaansa suhteessa Neuvostoliittoon.

Mutta tuo suunnan muutos on ollut väkinäistä ja puolinaista. Huolimatta siitä, että kaikki tosiasiat osoittavat, että niin taloudellisestakuin kulttuurivuorovaikutuksestakin Neuvostoliiton kanssa on ollut Suomelle erittäin suurta hyötyä, löytyy maassamme piirejä, jotka vastustavat Suomen ja Neuvostoliiton välisen kanssakäymisen laajentamista.

Välittämättä maamme kansallisista eduista oikeistososialidemokraatit ja osa porvaristoa halusivat sitoa maamme Marshall-sopimukseen. Ne valmistivat lain, jolla pyrittiin helpottamaan Ahvenanmaan luovuttamista maatamme vastaan suuntautuvan vieraan vallan sotilaalliseksi tukikohdaksi. Maamme fasistiset ainekset kiinteässä yhteistyössä oikeistososialidemokraattien kanssa suorittavat salaista ja julkista Neuvostoliittovastaista sodan valmistelua merentakaisten isäntien johdolla. Ne piirit, jotka tässä hommassa ovat mukana, ovat myyneet kansakuntamme edut dollareista, toimien törkeällä tavalla kansaamme vastaan.

Toveri Stalin sanoi äsken mainitussa puheessaan:

”Kansallisen suvereenisuuden lippu on heitetty yli laidan. Luulen, että te kommunististen ja demokraattisten puolueiden edustajat, joudutte nostamaan tämän lipun ja viemään sitä eteenpäin, jos tahdotte koota ympärillenne kansan enemmistön. Kukaan muu ei voi sitä nostaa.”

Suomen porvariston ja oikeistososialidemokraattien lokaan polkeman maamme kansallisen riippumattomuuden ja kansallisen suvereenisuuden lipun voi nostaa vain Suomen Kommunistinen Puolue ja SKDL, jotka ovat aina puolustaneet maamme kansallisia etuja.

Suomen porvariston ”isänmaallisuus” on tavallisesti ilmennyt kansallisena natsionalismina. Mutta natsionalismi ei ole isänmaallisuutta. Se suuntautuu aina toista kansaa vastaan. Suomalainen natsionalismi on aina suuntautunut Neuvostoliittoa vastaan ja on muodostunut, kuten elämä on osoittanut, taisteluksi maamme kansallisia etuja vastaan. Tuo Neuvostoliittoa vastaan suunnattu natsionalistinen kiihoitus jatkuu moninaisissa muodoissa edelleenkin. Sen paljastaminen on puolueemme, SKDLn, Rauhanpuolustajien ja muiden demokraattisten järjestöjen tärkeimpiä isänmaallisia tehtäviä.

Toveri Stalin ja toveri Malenkov puhuivat porvarillisdemokraattisten vapauksien riistosta. Meille on tunnettua, että kapitalistimaitten hallitsevat piirit rajoittavat näitä oikeuksia ja vapauksia riistääkseen ja ryöstääkseen kansan työtätekeviä kerroksia ja valmistaakseen uutta sotaa. Työnantajien tukeen perustuva oikeistososialidemokraattien väkivaltapolitiikka, kommunistien ja työväen etuja puoltavien sosialidemokraattien karkoittaminen ammattiyhdistysliikkeestä palvelee edellä mainittuja tarkoitusperiä. Suuntataistelu ammatillisessa liikkeessä on taistelua työn ja pääoman välillä, työläisten ja kapitalistien välillä, rauhan ja sodan voimien välillä.

*

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokouksen valmisteluissa ja itse kokouksessa käytiin avointa kritiikkiä ja itsekritiikkiä. Se ulottui kaikille aloille ja joka soppeen. Sen tarkoituksena oli tuoda esiin työssä esiintyvät puutteet ja poistaa ne. Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokouksen eräs tärkeimmistä opetuksista veljespuolueille on kritiikin ja itsekritiikin elävöittäminen, muodostaen siitä eteenpäintyöntävän voiman niin yksityisten puolueen jäsenten kuin koko puolueenkin työssä.

NKPn XIX edustajakokous merkitsi suurta askelta sosialismista kommunismiin siirtymisessä. Se ei kuvastu ainoastaan uudesta 5-vuotissuunnitelmasta, vaan myös puolueen uusista säännöistä ja siitä, että edustajakokous valitsi sääntökomitean uusimaan puolueen ohjelman seuraavaan puoluekokoukseen mennessä niiltä kohdin, joissa nykyinen ohjelma on jo täytetty ja siten vanhentunut.

Neuvostoliiton kehityksen uusi 5-vuotissuunnitelma osoittaa, miten valtavia mahdollisuuksia sosialistinen järjestelmä avaa kaikille kansoille. Herättäessämme Suomen työväenluokkaa, talonpoikaistoa ja muita työtätekeviä kerroksia taisteluun sosialismin puolesta on meillä elävänä esimerkkinä ne valtavat saavutukset, joihin neuvostokansat ovat päässeet sosialistisen järjestelmän ansiosta. Sosialistinen järjestelmä voi poistaa Suomen maaseudun takapajuisuuden, sen vallitessa on mahdollista kaivaa esille suomalaisessa maaperässä olevat luonnonrikkaudet ja luoda maahamme voimakas teollisuus. Sosialistisen järjestelmän vallitessa on mahdollisuus kuivata laajat suot, jotka nyt ovat suureksi osaksi tuottamattomia ja vaarallisia hallanpesiä. Sosialismin vallitessa voidaan kaunis maamme rakentaa sellaiseksi, jossa ahkera Suomen kansa voi kehittää omaa kansallista kulttuuriaan, muodoltaan kansallista ja sisällöltään sosialistista. Naapurimaamme entistä vaikuttavimpien ja valtavimpien esimerkkien perusteella voimme osoittaa, että sosialismissa on myös Suomen kansan tie vapaaseen, onnelliseen elämään.

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokouksessa kuvastui työväenliikkeen kansainvälisyys, internatsionalismi. Tuo Leninin ja Stalinin puolueen internatsionalismi sai kauneimman ilmaisunsa toveri Stalinin puheessa, jossa hän sydämellisin sanoin kiitti veljespuolueita puoluekokoukselle osoitetuista ”tervehdyksistä, menestyksen toivotuksista ja luottamuksesta”. Kaunein ja vakuuttavin sanoin hän osoitti, miten kommunististen puolueiden välinen keskinäinen solidaarisuus ja tuki on tarpeen. Hän osoitti, miten tuo tuki on ensikädessä taistelua oman kansan puolesta, sillä ”meidän puolueemme edut eivät suinkaan ole ristiriidassa rauhaa rakastavien kansojen etujen kanssa, vaan päinvastoin sulautuvat niihin”.

Kansainvälinen solidaarisuus kävi ilmi myös niissä n. puolessa sadassa kokoukselle esitetyissä tervehdyksissä, jotka kaikki olivat

omalla tavallaan erilaisia kuvaten idästä länteen, pohjoisesta etelään kommunististen puolueiden käymää taistelua sekä uuden yhteiskunnan rakentamisessa että kapitalistisen ja siirtomaasorron alla. Niissä tervehdyksissä kuvastui kansainvälisen kommunistisen liikkeen valtava voima ja järkkymätön voiton varmuus, jonka Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin oppi antaa kaikkien maitten kommunistisille ja työväenpuolueille. Sillä pohjalla vallankumouksellinen liike kulkee varmoin askelin eteenpäin kaikilla maapallon kulmilla. Se liike kulkee voitosta voittoon siksi, että sen johdossa on koko maailman työväenliikkeen koko edistyksellisen ihmiskunnan rakastettu johtaja ja opettaja toveri Stalin.

Stalinin puhe NKPn XIX edustajakokouksessa

Sallikaa edustajakokouksemme nimessä kiittää kaikkia niitä veljespuolueita ja ryhmiä, joiden edustajat ovat kunnioittaneet edustajakokoustamme läsnäolollaan tai lähettäneet edustajakokoukselle tervehdysviestejä, ystävällisistä tervehdyksistä, menestyksen toivotuksista ja luottamuksesta.

Meille on erikoisen arvokasta tämä luottamus, joka merkitsee valmiutta tukea puoluettamme sen taistelussa kansojen valoisan tulevaisuuden puolesta, sen taistelussa sotaa vastaan, sen taistelussa rauhan säilyttämiseksi.

Olisi virheellistä ajatella, että puolueemme, josta on tullut mahtava voima, ei enää tarvitsisi tukea. Se ei ole totta. Puolueemme ja maamme ovat aina tarvinneet ja tulevat tarvitsemaan ulkomaisten veljeskansojen luottamusta, myötätuntoa ja tukea.

Tälle tuelle on erikoista se, että minkä tahansa veljespuolueemme meidän puolueemme rauhanomaisille pyrkimyksille antama kaikenkaltainen tuki merkitsee samalla niiden omien kansojen tukemista taistelussa rauhan säilyttämiseksi. Kun englantilaiset työläiset vuosina 1918—1919, Englannin porvariston hyökätessä ase kädessä Neuvostoliittoa vastaan, järjestivät sodanvastaisen taistelun tunnuksella ”Kädet irti Venäjästä”, niin se oli tukea, ennen kaikkea heidän omalle kansalleen sen taistelussa rauhan puolesta, mutta myös Neuvostoliiton tukemista. Kun toveri Thorez tai toveri Togliatti julistavat, että heidän kansansa eivät tule sotimaan Neuvostoliiton kansoja vastaan, niin se on tuke-

mista, ennen kaikkea rauhan puolesta taistelevien Ranskan ja Italian työläisten ja talonpoikien tukemista, mutta myös Neuvostoliiton rauhanomaisten pyrkimysten tukemista. Tämä keskinäisen tuen erikoisuus on selitettävissä sillä, että meidän puolueemme edut eivät suinkaan ole ristiriidassa rauhaarakastavien kansojen etujen kanssa, vaan päinvastoin sulautuvat niihin. (Myrskyisiä suosionosoituksia.) Mitä taas Neuvostoliittoon tulee, niin sen edut eivät yleensä ole erotettavissa koko maailman rauhan asiasta.

On ymmärrettävää, että meidän puolueemme ei voi jäädä velkaa veljespuolueille ja että sen on vuorostaan tuettava niitä ja myös niiden kansoja taistelussa vapautumisen puolesta, taistelussa rauhan säilyttämisen puolesta. Kuten tunnettua, se menetteleekin juuri näin. Sen jälkeen kun puolueemme oli vuonna 1917 ottanut vallan käsiinsä ja sen jälkeen, kun puolueemme oli ryhtynyt reaalisiin toimenpiteisiin kapitalistien ja tilanherrain harjoittaman sorron lopettamiseksi, veljespuolueiden edustajat ihaillen puolueemme uljuutta ja menestyksiä, antoivat sille maailman vallankumouksellisen liikkeen ja työväenliikkeen ”iskuryhmän” nimen. Tällä he ilmaisivat toiveensa, että ”iskuryhmän” menestykset helpottavat kapitalismin ikeen alla viruvien kansojen asemaa. Luulen, että puolueemme on täyttänyt nämä toiveet, erityisesti toisen maailmansodan kaudella, jolloin Neuvostoliitto, murskattuaan saksalaisen ja japanilaisen fasistityrannian, pelasti Euroopan ja Aasian kansat fasistisen orjuuden vaarasta.

Tämän kunniakkaan tehtävän täyttäminen oli tietenkin hyvin vaikeata niin kauan kuin oli yksi ainoa ”iskuryhmä” ja niin kauan kuin se joutui täyttämään tätä kunniakasta tehtäväänsä melkein yksinäisyydessä. Mutta tämä on ollutta ja mennyttä. Nyt on asianlaita aivan toinen. Nyt, kun Kiinasta ja Koreasta alkaen Tshekkoslovakiaa ja Unkaria myöten on ilmestynyt uusia ”iskuryhmiä” kansandemokraattisten maiden muodossa — nyt on puolueemme taistelu käynyt helpommaksi, niin ja työkin sujuu hauskemmin.

Erityistä huomiota ansaitsevat ne kommunistiset, demokraattiset tai työläis- ja talonpoikaispuolueet, jotka eivät vielä ole päässeet valtaan ja jotka työskentelevät edelleenkin drakonisten (ankarien) porvarillisten lakien kynsissä. Niiden on tietenkin vaikeampi tehdä työtä. Mutta niiden ei kuitenkaan ole niin vaikea tehdä työtä, kuin oli meidän, venäläisten kommunistien tsarismin aikana, jolloin pieninkin liike eteenpäin julistettiin mitä raskaimmaksi rikokseksi. Kuitenkin venäläiset kommunistit kestivät eivätkä säikkyneet vaikeuksia ja saavuttivat voiton. Samoin tulevat tekemään nämä puolueet.

Miksi näiden puolueiden ei kuitenkaan ole yhtä vaikeata tehdä työtä kuin venäläisten kommunistien tsarismin aikana?

Ensinnäkin siksi, että niillä on silmäinsä edessä sellaiset taistelujen ja menestysten esikuvat, jollaiset Neuvostoliitossa ja kansandemokra-

tian maissa ovat nähtävissä. Näin ollen ne voivat ottaa oppia näissä maissa tehdyistä virheistä ja menestyksistä ja siten helpottaa työtään.

Toiseksi siksi, että itse porvaristo — vapausliikkeen päävihollinen — on tullut toisenlaiseksi, muuttunut suuresti, tullut entistä taantumuksellisemmaksi, menettänyt yhteydet kansaan ja siten heikentänyt itseään. On ymmärrettävää, että tämäkin seikka on helpottava vallankumouksellisten ja demokraattisten puolueiden työtä.

Aikaisemmin porvaristo suvaitsi olla liberaalinen, puolusti porvarillis-demokraattisia vapauksia ja hankki siten itselleen suosiota kansan keskuudessa. Nyt ei liberaalisuudesta ole jäänyt jälkeäkään. Enää ei ole olemassa niin sanottua ”yksilön vapautta” — yksilön oikeudet tunnustetaan nyt vain niille, joilla on pääomaa, mutta kaikkia muita kansalaisia sen sijaan pidetään raakana ihmisaineksena, joka kelpaa vain riistettäväksi. Ihmisten ja kansakuntien tasa-arvoisuuden periaate on poljettu maahan, se on korvattu kansalaisia riistävän vähemmistön täysivaltaisuuden ja riistettävän enemmistön oikeudettomuuden periaatteella. Porvarillis-demokraattisten vapauksien lippu on heitetty yli laidan. Luulen, että te, kommunististen ja demokraattisten puolueiden edustajat, joudutte nostamaan tämän lipun ja viemään sitä eteenpäin, jos tahdotte koota ympärillenne kansan enemmistön. Kukaan muu ei voi sitä nostaa.

Ennen pidettiin porvaristoa kansakunnan päänä, se puolusti kansakunnan oikeuksia ja riippumattomuutta asettaen ne ”kaiken yläpuolelle”. Nyt ei ole jäänyt jälkeäkään ”kansallisesta periaatteesta”. Nyt porvaristo myy kansakunnan oikeudet ja riippumattomuuden dollareista. Kansallisen riippumattomuuden ja kansallisen suvereenisuuden lippu on heitetty yli laidan. On epäilemätöntä, että te, kommunististen ja demokraattisten puolueiden edustajat, joudutte nostamaan tämän lipun ja viemään sitä eteenpäin, jos tahdotte olla maanne isänmaanystäviä, jos tahdotte tulla kansakunnan johtavaksi voimaksi. Kukaan muu ei voi sitä nostaa. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Näin on asia tällä hetkellä.

On ymmärrettävää, että kaikki nämä seikat ovat omiaan helpottamaan niiden kommunististen ja demokraattisten puolueiden työtä, jotka eivät vielä ole päässeet valtaan. Näin ollen on täysi syy luottaa veljespuolueiden menestyksiin ja voittoon pääoman herruuden maissa. (Myrskyisiä suosionosoituksia.) Eläköön veljespuolueemme! (Kauan kestäviä suosionosoituksia.) Toivotamme pitkää ikää ja hyvää terveyttä veljespuolueittemme johtajille. (Kauan kestäviä suosionosoituksia.) Eläköön kansojen välinen rauha! Alas sodanlietsojat!

(Kaikki nousevat seisomaan. Myrskyisiä, kauan kestäviä suosionosoituksia, jotka muuttuvat kunnianosoitukseksi. Huudahduksia: ”Eläköön toveri Stalin!”, ”Eläköön maailman työtätekevien suuri johtaja toveri Stalin!”, ”Eläköön kansojen välinen rauha” ja hurraa-huutoja.)

J. STALIN:

Sosialismin taloudellisia ongelmia Neuvostoliitossa

Taloudellisen väittelyn osanottajille

Huomautuksia marraskuussa v. 1951 käytyyn väittelyyn liittyvistä taloudellisista ongelmista

Olen saanut kaikki sitä taloudellista väittelyä koskevat asiakirjat, jota on käyty poliittisen taloustieteen oppikirjan luonnoksen arvioinnin yhteydessä. Niiden joukossa olen saanut ”Ehdotuksia poliittisen taloustieteen oppikirjan luonnoksen parantamiseksi”, ”Ehdotuksia virheiden ja epätarkkuuksien poistamiseksi” luonnoksesta, ”Selonteon kiistakysymyksistä”.

Kaiken tämän aineiston ja myöskin oppikirjaluonnoksen johdosta katson tarpeelliseksi tehdä seuraavia huomautuksia.

1. Kysymys taloudellisten lakien luonteesta sosialismin vallitessa

Eräät toverit kieltävät tieteen lakien, erikoisesti poliittisen taloustieteen lakien objektiivisen luonteen sosialismin vallitessa. He kieltävät sen, että poliittisen taloustieteen lait heijastavat ihmisten tahdosta riippumatta tapahtuvien prosessien lainmukaisuutta. He ovat sitä mieltä, että Neuvostovaltio, sen johtajat, voivat historian Neuvostovaltiolle suoman erikoisen osan vuoksi, kumota olemassaolevat poliittisen taloustieteen lait, voivat ”muodostaa” uusia lakeja, ”luoda” uusia lakeja.

Nämä toverit erehtyvät pahasti. He näkyvät sekoittavan ihmisten tahdosta riippumatta luonnossa tahi yhteiskunnassa tapahtuvia objektiivisia prosesseja heijastavat tieteen lait niihin lakeihin, joita hallitukset säätävät, joita luodaan ihmisten tahdosta ja joilla on vain juridinen voima. Mutta niitä ei suinkaan saa sekoittaa.

Marxilaisuus käsittää tieteen lait — samantekevää, ovatko kysymyksessä luonnontieteen tahi poliittisen taloustieteen lait — ihmisten tahdosta riippumatta tapahtuvien objektiivisten prosessien heijastukseksi. Ihmiset voivat saada selville nämä lait, tiedostaa ne, tutkia niitä, ottaa ne huomioon toiminnassaan, käyttää niitä yhteiskunnan hyväksi, mutta he eivät voi niitä muuttaa eivätkä kumota. Vielä vähemmän he voivat muodostaa tahi luoda uusia tieteen lakeja.

Merkitseekö tämä, että esimerkiksi luonnonlakien vaikutusten tulokset, luonnonvoimien vaikutusten tulokset ovat yleensä peruuttamattomat, että luonnonvoimien tuhoisat vaikutukset tapahtuvat aina ja kaikkialla alkuvoimaisella armottomuudella, jota ei voida alistaa ihmisten vaikutukseen? Ei, ei merkitse. Jos jätetään ottamatta lukuun tähtitieteelliset, geologiset ja eräät muut samantapaiset prosessit, joissa ihmiset, vaikkapa he olisivat tiedostaneetkin niiden kehityslait, ovat todellakin voimattomia vaikuttamaan niihin, niin monissa muissa tapauksissa ihmiset eivät ole läheskään voimattomia, mitä tulee heidän mahdollisuuteensa vaikuttaa luonnon prosesseihin. Kaikissa sellaisissa tapauksissa ihmi-

set, tiedostettuaan luonnon lait, ottaen ne huomioon ja nojautuen niihin, taitavasti soveltaen ja käyttäen niitä, voivat rajoittaa niiden vaikutuspiiriä, antaa tuhoisille luonnonvoimille toisen suunnan, suunnata tuhoisat luonnonvoimat yhteiskunnan hyödyksi.

Ottakaamme yksi esimerkki monien joukosta. Muinaisaikaan pidettiin suurten jokien paisumista yli äyräittensä, tulvaa, ja sen aiheuttamaa asuntojen ja kylvöjen tuhoutumista väistämättömänä onnettomuutena, jota vastaan ihmiset olivat voimattomia. Mutta aikojen kuluessa, ihmistiedon kehittyessä, ihmisten oppiessa rakentamaan patoja ja vesivoimalaitoksia, osoittautui mahdolliseksi suojata yhteiskunta ennen väistämättömiltä näyttäneiltä tulvien onnettomuuksilta. Vielä enemmänkin, ihmiset oppivat hillitsemään tuhoisia luonnonvoimia, niin sanoaksemme satuloimaan ne, suuntaamaan veden voiman yhteiskunnan hyödyksi ja käyttämään sitä peltojen kasteluun, energian saamiseen.

Merkitseekö tämä, että ihmiset samalla kumosivat luonnonlait, tieteen lait, loivat uusia luonnonlakeja, uusia tieteen lakeja? Ei, ei merkitse. Asia on niin, että koko tämä toimitus, veden tuhoisien voimien ehkäiseminen ja niiden käyttäminen yhteiskunnan hyödyksi, tapahtuu ilman minkäänlaista tieteen lakien rikkomista, muuttamista tahi hävittämistä, ilman uusien tieteen lakien luomista. Päinvastoin, koko tämä menettely suoritetaan tarkalleen luonnonlakien perusteella, tieteen lakien perusteella, sillä mikä tahansa luonnonlakien rikkominen, niiden pieninkin rikkominen johtaisi asian häiriintymiseen, toimenpiteiden karilleajautumiseen.

Samaa on sanottava taloudellisen kehityksen laeista, poliittisen taloustieteen laeista — yhdentekevää, onko kysymyksessä kapitalismin kausi vaiko sosialismin kausi. Tässä samoinkuin luonnontieteessäkin taloudellisen kehityksen lait ovat objektiivisia lakeja, jotka heijastavat ihmisten tahdosta riippumatta tapahtuvia taloudellisen kehityksen prosesseja. Ihmiset voivat saada selville nämä lait, tiedostaa ne ja niihin nojautuen käyttää niitä yhteiskunnan hyväksi, antaa toisen suunnan joidenkin lakien tuhoisille vaikutuksille, rajoittaa niiden vaikutuspiiriä, antaa liikkuma-alaa toisille, tietään raivaaville laeille, mutta he eivät voi hävittää niitä eivätkä luoda uusia taloudellisia lakeja.

Eräs poliittisen taloustieteen erikoisuuksia on se, että sen lait, eroitukseksi luonnontieteen laeista, eivät ole pitkäaikaisia ja että ne, ainakin useimmat niistä, vaikuttavat tietyn historiankauden kestäessä, minkä jälkeen ne luovuttavat paikkansa uusille laeille. Mutta ne, nämä lait, eivät tuhoudu, vaan menettävät voimansa uusien taloudellisten olosuhteiden vuoksi ja poistuvat näyttämöltä, luovuttaakseen paikkansa uusille laeille, joita ei luoda ihmisten tahdosta, vaan jotka syntyvät uusien taloudellisten olosuhteiden pohjalla.

Vedotaan Engelsin ”Anti-Dühringiin”, siihen hänen lausuntoonsa, että kapitalismin hävitessä ja tuotantovälineiden yhteiskunnallistuessa ihmiset saavat vallan tuotantovälineisiinsä nähden ja vapauden yhteiskunnallistaloudellisten suhteiden ikeestä ja tulevat yhteiskunnallisen elämänsä ”herroiksi”. Engels nimittää tätä vapautta ”tiedostetuksi välttämättömyydeksi”. Mutta mitä voi merkitä ”tiedostettu välttämättömyys”? Se merkitsee, että ihmiset, tiedostettuaan objektiiviset lait (”välttämättömyyden”), tulevat soveltamaan niitä täysin tietoisesti yhteiskunnan hyväksi. Juuri tämän vuoksi Engels sanoo samassa kohdassa, että:

”Heidän oman yhteiskunnallisen toimintansa lakeja, jotka siihen saakka ovat olleet heitä vastassa vieraina, heitä hallitsevina luonnonlakeina, ihmiset tulevat silloin täydellä asiantuntemuksella käyttämään hyväkseen ja sen kautta hallitsemaan niitä.”

Kuten nähdään, Engelsin lausunto ei puhu suinkaan niiden hyväksi, jotka luulevat, että sosialismin vallitessa voidaan hävittää olemassaolevat taloudelliset lait ja luoda uusia. Päinvastoin, tuo lausunto ei vaadi taloudellisten lakien hävittämistä, vaan niiden tiedostamista ja taitavaa soveltamista.

Sanotaan, että taloudelliset lait ovat luonteeltaan alkuvoimaisia, että näiden lakien vaikutukset ovat väistämättömiä ja että yhteiskunta on voimaton niiden edessä. Se ei ole totta. Se on lakien muuttamista fetisheiksi, lakien orjaksi antautumista. Todistettu on, että yhteiskunta ei ole voimaton lakien edessä, että yhteiskunta voi, tiedostettuaan taloudelliset lait ja nojautuen niihin, rajoittaa niiden vaikutuspiiriä, käyttää niitä yhteiskunnan hyväksi ja ”satuloida” ne, niinkuin on laita luonnonvoimiin ja niiden lakeihin nähden, niinkuin on laita edellä esitetyssä esimerkissä suurten jokien tulvimisesta.

Vedotaan Neuvostovallan esittämään erikoiseen osaan sosialismin rakentamisessa, mikä muka antaa sille mahdollisuuden hävittää olemassaolevat taloudellisen kehityksen lait ja ”muodostaa” uusia. Se ei myöskään pidä paikkaansa.

Neuvostovallan esittämä erikoinen osa selittyy kahdesta seikasta: ensiksi siitä, että Neuvostovallan ei pitänyt vaihtaa yhtä riiston muotoa toiseen muotoon, kuten oli asianlaita vanhoissa vallankumouksissa, vaan hävittää kaikenlainen riisto; toiseksi siitä, että sosialistisen talouden kaikenlaisten itujen puuttuessa tyystin maastamme sen oli luotava niin sanoaksemme ”autiolle paikalle” uudet, sosialistiset talousmuodot.

Tämä on ehdottomasti vaikea ja mutkikas tehtävä, jollaista ei aikaisemmin ollut suoritettu. Siitä huolimatta Neuvostovalta suoritti tämän tehtävän kunnialla. Mutta se ei suorittanut sitä siten, että olisi hävittänyt olemassaolevat taloudelliset lait ja ”muodostanut” uudet, vaan ainoastaan siten, että se nojautui tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen välttämättömän vastaavaisuuden taloudelliseen lakiin. Maamme tuotantovoimat, varsinkin teollisuudessa, olivat luonteeltaan yhteiskunnallisia kun taas omistuksen muoto oli yksityisomistuksellinen, kapitalistinen. Nojautuen tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen välttämättömän vastaavaisuuden taloudelliseen lakiin Neuvostovalta yhteiskunnallisti tuotantovälineet, teki ne koko kansan omaisuudeksi ja siten hävitti riistojärjestelmän, loi sosialistiset talousmuodot. Ellei tätä lakia olisi ja ellei Neuvostovalta olisi siihen nojautunut, ei se olisi voinut täyttää tehtäväänsä.

Tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen välttämättömän vastaavaisuuden taloudellinen laki on jo kauan pyrkinyt raivaamaan itselleen tietä kapitalistisissa maissa. Kun se ei ole vielä saanut raivatuksi itselleen tietä eikä ole päässyt vapaaseen liikkuma-alaan, johtuu tämä siitä, että se kohtaa mitä voimakkainta vastarintaa elämästä eroavien yhteiskunnan voimien taholta. Tässä törmäämme taloudellisten lakien toiseen erikoisuuteen. Eroitukseksi luonnontieteen laeista, missä uuden lain löytäminen ja soveltaminen tapahtuu enemmän tahi vähemmän kivuttomasti, taloudellisella alalla kohtaavat elämästä eroavien yhteiskunnan voimien etuihin kajoavan uuden lain löytäminen ja soveltaminen mitä voimakkainta vastarintaa noiden voimien taholta. Niin ollen tarvitaan voimaa, yhteiskunnallista voimaa, joka pystyy voittamaan tuon vastarinnan. Sellainen voima löytyi meidän maastamme yhteiskunnan valtavaa enemmistöä edustavien työväenluokan ja talonpoikaiston liiton muodossa. Sellaista voimaa ei ole vielä löytynyt toisista, kapitalistisista maista. Tässä on sen seikan salaisuus, että Neuvostovallan onnistui murskata yhteiskunnan vanhat voimat, ja tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen välttämättömän vastaavaisuuden laki sai meillä täyden liikkuma-alan.

Sanotaan, että maamme kansantalouden säännönmukaisen (tasasuhtaisen) kehityksen välttämättömyys antaa Neuvostovallalle mahdollisuuden hävittää olemassaolevat ja luoda uusia taloudellisia lakeja. Se ei pidä ensinkään paikkaansa. Ei saa sekoittaa meidän vuosi- ja viisivuotissuunni-

telmiamme kansantalouden säännönmukaisen, tasasuhtaisen kehityksen objektiiviseen taloudelliseen lakiin. Kansantalouden säännönmukaisen kehityksen laki on syntynyt vastapainona kilpailun ja tuotannon anarkian laille kapitalismin vallitessa. Se on syntynyt tuotantovälineiden yhteiskunnallistamisen pohjalla, sen jälkeen, kun kilpailun ja tuotannon anarkian laki oli menettänyt voimansa. Se on astunut voimaan senvuoksi, että sosialistista kansantaloutta voidaan hoitaa vain kansantalouden säännönmukaisen kehityksen taloudellisen lain pohjalla. Tämä merkitsee, että kansantalouden säännönmukaisen kehityksen laki antaa *mahdollisuuden* meidän suunnitteluelimillemme suunnitella oikein yhteiskunnallinen tuotanto. Mutta *mahdollisuutta* ei saa sekoittaa *todellisuuteen*. Ne ovat kaksi eri asiaa. Voidakseen muuttaa tämän mahdollisuuden todellisuudeksi on tutkittava tätä taloudellista lakia, on päästävä sitä hallitsemaan, on opittava soveltamaan sitä täydellä asiantuntemuksella, on laadittava sellaisia suunnitelmia, jotka täydellisesti heijastavat tämän lain vaatimuksia. Ei voida sanoa, että meidän vuosi- ja viisivuotissuunnitelmamme heijastavat täydellisesti tämän taloudellisen lain vaatimuksia.

Sanotaan, että eräät taloudelliset lait, niiden joukossa myöskin arvolaki, jotka vaikuttavat meillä sosialismin vallitessa, ovat suunnitelmatalouden pohjalla "uudestimuodostettuja", jopa "perinpohjin uudesti muodostettuja" lakeja. Se ei ole myöskään totta. Lakeja ei voida "uudestimuodostaa", eikä varsinkaan "perinpohjin". Jos ne voidaan uudestimuodostaa, niin ne voidaan myöskin hävittää ja korvata toisilla laeilla. Teesi lakien "uudestimuodostamisesta" on jäte lakien "hävittämisen" ja "muodostamisen" väärästä määritelmästä. Vaikka määritelmä taloudellisten lakien uudestimuodostamisesta on meillä jo kauan ollut käytössä, on siitä luovuttava täsmällisyyden vuoksi. Voidaan rajoittaa näiden tai noiden taloudellisten lakien vaikutuspiiriä, voidaan ehkäistä niiden tuhoisia vaikutuksia, tietenkin, jos sellaisia on olemassa, mutta niitä ei voida "uudestimuodostaa" eikä "hävittää".

Kun siis puhutaan luonnonvoimien tahi taloudellisten voimien "taltuttamisesta", niiden "herraksi" pääsemisestä jne., niin tällä ei suinkaan tahdota sanoa, että ihmiset voivat "hävittää" tieteen lait tahi "muodostaa" niitä. Päinvastoin, tällä halutaan sanoa vain se, että ihmiset voivat saada selville lakeja, tiedostaa niitä, päästä hallitsemaan niitä, oppia soveltamaan niitä täydellä asiantuntemuksella, käyttämään niitä yhteiskunnan hyväksi ja sillä tavoin taltuttamaan ne, pääsemään niiden herraksi.

Siis, poliittisen taloustieteen lait sosialismin vallitessa ovat objektiivisia lakeja, jotka heijastavat meidän tahdostamme riippumatta tapahtuvien taloudellisen elämän prosessien lainmukaisuutta. Ihmiset, jotka tämän seikan kieltävät, kieltävät itse asiassa tieteen, ja kieltäessään tieteen he kieltävät samalla kaikenlaisen ennakkonäkemyksen mahdollisuuden — ja siis kieltävät taloudellisen elämän johtamisen mahdollisuuden.

Voidaan sanoa, että kaikki tässä sanottu on oikein ja yleisesti tunnettua, mutta että siinä ei ole mitään uutta ja että niin ollen ei kannata tuhlata aikaa yleisesti tunnettujen totuuksien toistamiseen. Tietysti, tässä ei tosiaankaan ole mitään uutta, mutta olisi väärin ajatella, ettei kannata tuhlata aikaa eräiden meille tunnettujen totuuksien toistamiseen. Kysymys on siitä, että meitä, johtavaa ydinjoukkoa, lähestyy joka vuosi tuhansia uusia nuoria työntekijöitä, he ovat täynnä palavaa halua auttaa meitä, halua näyttää, mihin pystyvät, mutta heillä ei ole riittävää marxilaista kasvatusta, he eivät tunne monia meille hyvin tunnettuja totuuksia ja heidän on pakko harhailla pimeydessä. He ovat hämmästyneitä Neuvostovallan valtavista saavutuksista, neuvostojärjestelmän tavattomat menestykset panevat heidän päänsä pyörälle, ja he alkavat kuvitella, että Neuvostovalta "voi kaiken", että sille on "kaikki kuin ei mitään", että se voi hävittää tieteen lait, muodostaa uusia lakeja. Miten meidän on meneteltävä näiden tovereiden suhteen? Miten kasvatettava heitä marxismin-leninismin hengessä? Arvelen, että niin sanottujen "yleisesti tunnettujen" totuuksien säännöllinen toistaminen, niiden kärsivällinen selittäminen on parhaita keinoja näiden toverien kasvattamiseksi marxilaisesti.

2. Kysymys tavaratuotannosta sosialismin vallitessa

Eräät toverit väittävät, että puolue menetteli väärin säilyttäessään tavaratuotannon sen jälkeen, kun se oli ottanut vallan ja kansallistanut tuotantovälineet meidän maassamme. He ovat sitä mieltä, että puolueen olisi pitänyt heti silloin poistaa tavaratuotanto. He vetoavat tällöin Engelsiin, joka sanoo:

"Kun yhteiskunta ottaa haltuunsa tuotannonvälineet, niin tavaratuotanto tulee poistetuksi, ja samalla myöskin tuotteiden herruus tuottajiin nähden" (kts. "Anti-Dühring").

Nämä toverit erehtyvät pahasti.

Eritelkäämme Engelsin lausuntoa. Engelsin lausuntoa ei voida pitää täysin selvänä ja täsmällisenä, sillä siinä ei osoiteta, onko puhe *kaikkien* tuotannonvälineiden vai ainoastaan tuotannonvälineiden jonkin osan ottamisesta yhteiskunnan haltuun, ts. ovatko *kaikki* tuotannonvälineet annetut koko kansan omaisuudeksi vaiko ainoastaan osa tuotantovälineitä. Näin siis *tämä* Engelsin lausunto voidaan ymmärtää niin ja näin.

Toisessa kohdassa "Anti Dühringiä" Engels puhuu *"kaikkien* tuotannonvälineiden" haltuunottamisesta, tuotannonvälineiden haltuunottamisesta *"kaikessa* kokonaisuudessaan". Lausunnossaan Engels ei siis tarkoita vain tuotannonvälineiden osan, vaan kaikkien tuotannonvälineiden kansallistamista, ts. tuotantovälineiden siirtämistä koko kansan omaisuudeksi ei vain teollisuudessa, vaan myöskin maataloudessa.

Tästä seuraa, että Engels tarkoittaa sellaisia maita, joissa kapitalismi ja tuotannon keskitys ovat riittävästi kehittyneet, ei vain teollisuudessa, vaan myöskin maataloudessa, jotta voitaisiin pakkoluovuttaa maan *kaikki* tuotannonvälineet ja siirtää ne koko kansan omaisuudeksi. Engels on siis sitä mieltä, että *sellaisissa* maissa pitäisi rinnan *kaikkien* tuotannonvälineiden yhteiskunnallistamisen kanssa poistaa tavaratuotanto. Ja se on tietystikin oikein

Sellainen maa oli viime vuosisadan lopulla, "Anti-Dühringin" ilmestymishetkellä, vain yksi maa — Englanti, missä kapitalismin kehitys ja tuotannon keskitys niin teollisuudessa kuin maataloudessakin oli viety sellaiseen pisteeseen, että oli mahdollisuus proletariaatin ottaessa vallan siirtää *kaikki* maassa olevat tuotannonvälineet koko kansan omaisuudeksi ja poistaa tavaratuotanto käytännöstä.

Jätän tässä tapauksessa sivuun kysymyksen ulkomaankaupan merkityksestä Englannille ja sen suuresta ominaispainosta Englannin kansantaloudessa. Arvelen, että vasta tämän kysymyksen tutkimisen jälkeen voitaisiin lopullisesti ratkaista kysymys tavaratuotannon kohtalosta Englannissa proletariaatin suorittaman vallanoton ja *kaikkien* tuotannonvälineiden kansallistamisen jälkeen.

Huomautettakoon, ettei mikään maa ollut viime vuosisadan lopussa, eikä ole vielä nykyisinkään saavuttanut sellaista kapitalismin kehityksen ja tuotannon keskittymisen astetta maataloudessa, jollaisen havaitsemme Englannissa. Mitä tulee muihin maihin, niin niissä, huolimatta kapitalismin kehityksestä maaseudulla, on maaseudulla vielä melko monilukuinen pienten ja keskisuurten omistaja-tuottajien luokka, jonka kohtalo olisi määriteltävä proletariaatin ottaessa vallan.

Mutta nyt nousee kysymys: miten proletariaatin ja sen puolueen on meneteltävä, jos tässä tai tuossa maassa, niiden mukana meidän maassamme, on suotuisat edellytykset vallan ottamiselle proletariaatin käsiin ja kapi-

talismin kukistamiselle, siellä, missä kapitalismi on teollisuudessa siinä määrin keskittänyt tuotannonvälineet, että ne voidaan pakkoluovuttaa ja siirtää yhteiskunnan haltuun, mutta missä maatalous, kapitalismin kasvusta huolimatta, on siinä määrin vielä pirstoutuneena monilukuisten pienten ja keskisuurten omistaja-tuottajien kesken, ettei ole mahdollisuutta asettaa kysymystä näiden tuottajien pakkoluovuttamisesta?

Tähän kysymykseen ei Engelsin lausunto anna vastausta. Sen ei muuten tarvitsekaan vastata tähän kysymykseen, sillä se on syntynyt toisen kysymyksen pohjalla, — nimittäin sen kysymyksen, millaisen täytyy olla tavaratuotannon kohtalon sen jälkeen, kun *kaikki* tuotannonvälineet on yhteiskunnallistettu.

Siis, miten olla, jos *eivät kaikki*, vaan ainoastaan osa tuotannonvälineistä on yhteiskunnallistettu, mutta suotuisat edellytykset vallanotolle proletariaatin käsiin ovat olemassa, — onko proletariaatin otettava valta ja pitääkö heti tämän jälkeen hävittää tavaratuotanto?

Ei voida tietenkään nimittää vastaukseksi sitä eräiden murhe-marxilaisten mielipidettä, että sellaisissa olosuhteissa olisi kieltäydyttävä vallanotosta ja odotettava, kunnes kapitalismi ehtii saattaa häviöön miljoonia pieniä ja keskisuuria tuottajia muuttamalla heidät päiväläisiksi, ja keskittää tuotannonvälineet maataloudessa, ja että vasta tämän jälkeen voitaisiin asettaa kysymys vallanotosta proletariaatin käsiin ja *kaikkien* tuotannonvälineiden yhteiskunnallistamisesta. Ymmärrettävää on, että marxilaiset eivät voi suostua sellaiseen ”ratkaisuun”, elleivät halua saattaa itseään täydelliseen häpeään.

Vastauksena ei voida myöskään pitää sitä toisten murhe-marxilaisten mielipidettä, että olisi kenties otettava valta ja lähdettävä pakkoluovuttamaan pieniä ja keskisuuria tuottajia maaseudulla ja yhteiskunnallistettava heidän tuotannonvälineensä. Tällekään mielettömälle ja rikolliselle tielle eivät marxilaiset voi lähteä, sillä sellainen tie horjuttaisi kaikkia mahdollisuuksia proletaarisen vallankumouksen voitosta ja työntäisi talonpoikaiston pitkäksi aikaa proletariaatin vihollisten leiriin.

Vastauksen tähän kysymykseen on antanut Lenin teoksissaan ”elintarvikeverosta” ja kuuluisassa ”osuustoimintasuunnitelmassaan”.

Leninin vastaus on lyhyesti ilmaistuna seuraava:

a) ei ole jätettävä käyttämättä suotuisia edellytyksiä vallanotolle, proletariaatin on otettava valta odottamatta sitä hetkeä, jolloin kapitalismi pystyy saattamaan häviöön pienten ja keskisuurten yksilöllisten tuottajien monimiljoonaisen väestön;

b) on pakkoluovutettava tuotannonvälineet teollisuudessa ja siirrettävä ne koko kansan omaisuudeksi;

c) mitä tulee pieniin ja keskisuuriin yksilöllisiin tuottajiin, niin heidät on yhdistettävä vähitellen tuotanto-osuuskuntiin, ts. suuriin maataloudellisiin tuotantolaitoksiin, kollektiivitalouksiin;

d) on kehitettävä kaikin keinoin teollisuutta ja laskettava kollektiivitalouksille nykyaikainen suurtuotannon teknillinen perusta, eikä niitä ole pakkoluovutettava, vaan päinvastoin varustettava niitä voimaperäisesti ensiluokkaisilla traktoreilla ja muilla koneilla;

e) samaa kaupungin ja maaseudun, teollisuuden ja maatalouden taloudellista toisiinsa liittämistä varten on säilytettävä tietyksi ajaksi tavaratuotanto (myynnin ja oston kautta tapahtuva vaihto), *ainoana talonpojille kelpaavana* taloudellisten suhteiden muotona kaupungin kanssa, ja kehitettävä täysin mitoin neuvostokauppaa, valtionkauppaa ja osuustoiminnallis-kollektiivitaloudellista kauppaa, syrjäyttäen tavaranvaihdosta kaikki ja kaikenlaiset kapitalistit.

Meidän sosialistisen rakennustyömme historia osoittaa, että tämä Leninin viitoittama kehitystie on osoittautunut täysin oikeaksi.

Kaiken epäilyksen ulkopuolella on, että kaikille kapitalistisille maille, joilla on enemmän tai vähemmän monilukuinen pienten ja keskisuurten tuottajien luokka, tämä kehitystie on ainoa mahdollinen ja tarkoituksenmukainen sosialismin voitolle.

Sanotaan, että tavaratuotannon täytyy sittenkin kaikissa olosuhteissa viedä ja että se vie ehdottomasti kapitalismiin. Se ei pidä paikkaansa. Ei aina eikä kaikissa olosuhteissa! Ei pidä samaistaa tavaratuotantoa kapitalistisen tuotannon kanssa. Ne ovat kaksi eri asiaa. Kapitalistinen tuotanto on tavaratuotannon korkein muoto. Tavaratuotanto vie kapitalismiin vain siinä tapauksessa, *jos* on olemassa yksityisomistus tuotannonvälineisiin, *jos* työvoima esiintyy markkinoilla tavarana, jota kapitalisti voi ostaa ja riistää tuotantoprosessissa, ja *jos* siis maassa vallitsee kapitalistien harjoittaman palkkatyöläisten riiston järjestelmä. Kapitalistinen tuotanto alkaa siellä, missä tuotannonvälineet ovat keskitetyt yksityisten käsiin ja tuotannonvälineitä vailla olevien työläisten on pakko myydä työvoimaansa tavarana. Ilman tätä ei ole kapitalistista tuotantoa.

Mutta entä jos ei ole olemassa näitä ehtoja, jotka tekevät tavaratuotannon kapitalistiseksi tuotannoksi, jos tuotannonvälineet eivät ole enää yksityistä, vaan sosialistista omaisuutta, jos palkkatyöjärjestelmää ei ole olemassa ja työvoima ei ole enää tavaraa, jos riistojärjestelmä on jo kauan sitten lopetettu, kuinka silloin on: voidaanko olla sitä mieltä, että tavaratuotanto vie sittenkin kapitalismiin? Ei, ei voida. Ja meidän yhteiskuntammehan on juuri sellainen yhteiskunta, jossa tuotannonvälineiden yksityisomistusta, palkkatyöjärjestelmää, riistojärjestelmää ei ole enää pitkiin aikoihin ollut olemassa.

Tavaratuotantoa ei ole pidettävä jonakin irrallisena, ympäröivistä taloudellisista olosuhteista riippumattomana. Tavaratuotanto on vanhempi kapitalistista tuotantoa. Se oli olemassa orjajärjestelmän vallitessa ja palveli sitä, eikä kuitenkaan johtanut kapitalismiin. Se oli olemassa feodalismin vallitessa ja palveli sitä, mutta siitä huolimatta,

että se valmisteli eräitä edellytyksiä kapitalistiselle tuotannolle, se ei johtanut kapitalismiin. Herää kysymys, miksei tavaratuotanto voi palvella tietyn ajanjakson kestäessä myöskin meidän sosialistista yhteiskuntaamme, johtamatta kapitalismiin, jos otetaan huomioon, että tavaratuotannolla ei ole meillä sellaista rajoittamatonta ja kaikkikäsittävää levinneisyyttä kuin kapitalistisissa oloissa, että se on meillä asetettu ankariin puitteisiin sellaisten ratkaisevien taloudellisten olosuhteiden vuoksi kuin ovat tuotannonvälineiden yhteiskunnallinen omistus, palkkatyöjärjestelmän hävittäminen, riistojärjestelmän hävittäminen?

Sanotaan, että sen jälkeen, kun meidän maassamme on saatettu voimaan tuotannonvälineiden yhteiskunnallisen omistuksen herruus, palkkatyö- ja riistojärjestelmä on hävitetty, on tavaratuotannon olemassaolo menettänyt merkityksensä ja että tämän vuoksi olisi tavaratuotanto poistettava.

Se ei myöskään pidä paikkaansa. Nykyisin meillä on kaksi sosialistisen tuotannon perusmuotoa: valtion — koko kansan, ja kollektiivitaloudellinen, jota ei voida nimittää koko kansalle kuuluvaksi. Valtion tuotantolaitoksissa ovat tuotannonvälineet ja tuotannon valmisteet koko kansan omaisuutta. Kollektiivitaloudellisissa tuotantolaitoksissa sitävastoin, vaikka tuotannonvälineet (maa, koneet) kuuluvatkin valtiolle, ovat tuotannon valmisteet kuitenkin erillisten kollektiivitalouksien omaisuutta, sillä työ kollektiivitalouksissa, samoinkuin siemenetkin, ovat niiden omia, ja maata, joka on luovutettu kollektiivitalouksille ikuiseen käyttöön, kollektiivitaloudet hoitavat tosiasiallisesti omana omaisuutenaan, siitä huolimatta, että ne eivät voi sitä myydä, ostaa, antaa vuokralle eikä pantata.

Tämä seikka vie siihen, että valtio voi määrätä vain valtion tuotantolaitosten tuotteista, kun taas kollektiivitalouksien tuotteista määräävät vain kollektiivitaloudet omana omaisuutenaan. Mutta kollektiivitaloudet eivät

halua luovuttaa tuotteitaan muuten kuin tavaroina, joita vaihtamalla he haluavat saada niillä itselleen tarpeellisia tavaroita. Muita taloudellisia suhteita kaupungin kanssa, paitsi tavarasuhteita, paitsi oston ja myynnin kautta tapahtuvaa vaihtoa, eivät kollektiivitaloudet nykyisin hyväksy. Tämänvuoksi tavaratuotanto ja tavaranvaihto ovat meillä nykyisin samanlainen välttämättömyys kuin ne olivat, sanokaamme, kolmisenkymmentä vuotta sitten, jolloin Lenin julisti kaikin keinoin tapahtuvan tavaranvaihdon kehittämisen välttämättömyyttä.

Luonnollista on, että kun kahden tuotannollisen perussektorin, valtion ja kollektiivitaloudellisen, tilalle ilmaantuu yksi kaikkia käsittävä tuotannollinen sektori, jolla on valta määrätä maan kaikesta kulutustuotannosta, niin tavaran kiertokulku "rahatalouksineen" katoaa kansantaloudelle tarpeettomana aineksena. Mutta niinkauan kuin näin ei ole känyt, niinkauan kuin on jäljellä kaksi tuotannollista perussektoria, täytyy tavaratuotannon ja tavaran kiertokulun jäädä voimaan välttämättömänä ja varsin hyödyllisenä aineksena kansantaloutemme järjestelmässä. Millä tavoin yhden yhdistyneen sektorin luominen tapahtuu, niinkö, että valtion sektori yksinkertaisesti liittää itseensä kollektiivitaloudellisen sektorin, mikä ei ole varsin luultavaa (sillä se käsitettäisiin kollektiivitalouksien pakkoluovutukseksi), vaiko järjestämällä yhtenäinen *koko kansan* talouselin (jossa ovat edustettuina valtion teollisuus ja kollektiivitaloudet), jolla on aluksi oikeus maan koko kulutustuotannon selvitykseen, ja aikaa myöten myöskin tuotteiden jakoon, sanokaamme tuotteiden vaihtojärjestyksessä — se on erikoiskysymys, joka vaatii eri käsittelyä.

Meidän tavaratuotantomme ei siis ole tavanomaista tavaratuotantoa, vaan erikoislaatuista tavaratuotantoa, tavaratuotantoa ilman kapitalisteja, sellaista, joka on tekemisissä pääasiassa yhtyneiden sosialististen tuottajien (valtion, kollektiivitalouksien, osuuskuntien) tavaroiden kanssa, jonka vaikutuspiiri rajoittuu henkilökohtaisen kulutuksen esineihin ja joka ei ilmeisesti voi mitenkään kehittyä kapitalistiseksi tuotannoksi, vaan jonka tehtävänä on palvella "rahatalouksineen" sosialistisen tuotannon kehittymistä ja lujittumista.

Tämän vuoksi ovat aivan väärässä ne toverit, jotka selittävät, että mikäli sosialistinen yhteiskunta ei lopeta tuotannon tavaramuotoa, täytyy meillä muka saattaa jälleen voimaan kaikki kapitalismille ominaiset taloudelliset käsitteet: työvoima tavarana, lisäarvo, pääoma, pääoman voitto, keskimääräinen voiton suhdeluku jne. Nämä toverit sekoittavat tavaratuotannon kapitalistiseen tuotantoon ja arvelevat, että kun kerran on tavaratuotanto, niin täytyy olla kapitalistinenkin tuotanto. He eivät ymmärrä, että meidän tavaratuotantomme eroaa perinpohjin kapitalismin vallitessa tapahtuvasta tavaratuotannosta.

Sitäpaitsi arvelen, että on heitettävä pois eräitä toisiakin käsitteitä, jotka on otettu Marxin "Pääomasta", jossa Marx suoritti kapitalismin erittelyä, ja jotka on keinotekoisesti liimattu kiinni meidän sosialistisiin suhteisiimme. Tarkoitan muun muassa sellaisia käsitteitä kuin "välttämätön" työ ja "lisätyö", "välttämätön" tuote ja "lisätuote", "välttämätön" aika ja "lisäaika". Marx eritteli kapitalismia saadakseen selville työväenluokan riiston lähteen, lisäarvon, ja antaakseen tuotannonvälineitä vailla olevalle työväenluokalle henkisen aseen kapitalismin kukistamiseksi. Ymmärrettävää on, että Marx käyttää tällöin käsitteitä (kategorioita), jotka täysin vastaavat kapitalistisia suhteita. Mutta on enemmän kuin outoa käyttää näitä käsitteitä nyt, jolloin työväenluokka ei ole vailla valtaa eikä tuotannonvälineitä, vaan päinvastoin pitää käsissään valtaa ja hallitsee tuotannonvälineitä. Aika lailla mielettömiltä kuulostavat nyt, meidän järjestelmämme aikana, sanat työvoimasta tavarana, työläisten "palkkaamisesta": ikään kuin työväenluokka, joka hallitsee tuotannonvälineitä, palkkautuisi itse itselleen ja möisi omalle itselleen työvoimaansa. Yhtä outoa on nyt puhua "välttämättömästä" työstä ja "lisätyöstä": ikään kuin meidän oloissamme yhteiskunnalle tuotannon laajentamiseen, sivistyksen ja terveydenhoidon kehittämiseen, puolustuksen järjestämiseen jne. annettu työläisten työ ei olisi yhtä välttämätöntä nyt vallassa olevalle työväenluokalle kuin sekin työ, joka käytetään työläisen ja hänen perheensä henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen.

Mainittakoon, että Marx teoksessaan "Gothan ohjelman arvostelua", jossa hän ei enää tutki kapitalismia, vaan muun ohella kommunistisen yhteiskunnan ensimmäistä vaihetta, katsoo yhteiskunnalle tuotannon laajentamiseen, sivistykseen, terveyshuoltoon, hallintomenoihin, varmuusvarastojen muodostamiseen jne. annetun työn yhtä välttämättömäksi kuin senkin työn, joka on käytetty työväenluokan kulutustarpeiden tyydyttämiseen.

Arvelen, että meidän taloustieteilijöidemme tulee tehdä loppu tästä epäsuhteesta vanhojen käsitteiden ja meidän sosialistisessa maassamme vallitsevan uuden asiaintilan välillä, ja korvata vanhat käsitteet uusilla, uutta asiaintilaa vastaavilla käsitteillä.

Me saatoimme sietää tätä epäsuhdetta tiettyyn hetkeen saakka, mutta nyt on tullut aika, jolloin meidän täytyy vihdoinkin lopettaa tämä epäsuhde.

8. Kysymys arvolaista sosialismin vallitessa

Joskus kysytään: Onko arvolaki olemassa ja vaikuttaako se meillä, meidän sosialistisen järjestelmämme vallitessa?

Kyllä se on olemassa ja vaikuttaa. Siellä, missä on tavaroita ja tavaratuotantoa, ei voi olla olematta myöskään arvolakia.

Arvolain vaikutuspiiri ulottuu meillä ennen kaikkea tavaran kiertokulkuun, tavaroiden vaihtoon myynnin ja oston kautta, pääasiassa henkilökohtaiseen kulutukseen käytettävien tavaroiden vaihtoon. Tässä, tällä alalla, arvolaki säilyttää itsellään, luonnollisestikin tietyissä rajoissa, sääntelijän osan.

Mutta arvolain vaikutus ei rajoitu tavaran kiertokulun piiriin. Se ulottuu myöskin tuotantoon. Tosin ei arvolailla ole sääntelevää merkitystä meidän sosialistisessa tuotannossamme, mutta se vaikuttaa kuitenkin tuotantoon, ja tätä ei saa olla ottamatta huomioon tuotantoa johdettaessa. Kysymys on siitä, että kulutustuotteet, jotka ovat välttämättömiä työvoiman kulutuksen peittämiseen tuotantoprosessissa, tuotetaan meillä ja realisoidaan tavaroina, jotka ovat arvolain vaikutuksen alaisia. Tässä juuri avautuukin nähtäväksemme arvolain vaikutus tuotantoon. Tämän yhteydessä on meidän tuotantolaitoksissamme ajankohtainen merkitys sellaisilla kysymyksillä kuin on kysymys taloudellisesta laskelmoinnista ja kannattavuudesta, kysymys hankintakustannuksista, kysymys hinnoista jne. Tämän vuoksi eivät meidän tuotantolaitoksemme voi tulla toimeen eivätkä saa tulla toimeen ottamatta huomioon arvolakia.

Onko se hyvä asia? Se ei ole paha. Nykyisissä oloissamme se ei ole todellakaan paha, sillä tämä seikka kasvattaa talousmiehiämme järkiperäisen tuotannon hoitamisen hengessä ja totuttaa heitä kuriin. Se ei ole paha, sillä se opettaa talousmiehiämme laskemaan tuotannollisia suureita, laskemaan niitä täsmällisesti ja yhtä täsmällisesti ottamaan huomioon realiset seikat tuotannossa, eikä lavertelemaan tuulesta temmatuista "likipitäisistä tiedoista". Se ei ole paha, sillä se opettaa talousmiehiämme etsimään, löytämään ja käyttämään tuotannon uumenissa piileviä varalähteitä eikä polkemaan niitä jalkoihinsa. Se ei ole paha, sillä se opettaa talousmiehiämme järjestelmällisesti parantamaan tuotantomenetelmiä, alentamaan tuotannon hankintakustannuksia, toteuttamaan taloudellista laskelmointia ja pyrkimään tuotantolaitosten kannattavuuteen. Se on hyvä käytännön koulu, joka jouduttaa talouskaaderiemme kasvua ja niiden tulemista sosialisti-

sen tuotannon todellisiksi johtajiksi nykyisessä kehitysvaiheessa.

Vika ei ole siinä, että arvolaki vaikuttaa meillä tuotantoon. Vika on siinä, että meidän talousmiehemme ja suunnittelijamme, harvoja poikkeuksia lukuunottamatta, tuntevat huonosti arvolain vaikutukset, eivät tutki niitä eivätkä osaa ottaa niitä huomioon laskelmissaan. Tämä oikeastaan selittääkin sen sekavuuden, joka yhä vieläkin vallitsee meillä hintapolitiikkakysymyksessä. Mainitsen erään lukuisista esimerkeistä. Jokin aika sitten päätettiin puuvillantuotannon etuja vastaavasti saattaa järjestykseen puuvillan ja viljan hintojen keskinäinen suhde, määritellä tarkasti puuvillanviljelijöille myytävän viljan hinnat ja kohottaa valtiolle luovutettavan puuvillan hintoja. Tällöin talousmiehemme ja suunnittelijamme esittivät ehdotuksen, joka ei voinut olla hämmästyttämättä Keskuskomitean jäseniä, sillä tässä ehdotuksessa esitettiin viljatonnin hinta melkein samaksi kuin puuvillatonninkin hinta, ja viljatonnin hinta oli määritelty samaksi kuin leipätonnin hinta. Siihen Keskuskomitean jäsenten huomautukseen, että leipätonnin hinnan täytyy olla korkeamman kuin viljatonnin hinnan, ottaen huomioon jauhatuksen ja leipomisen aiheuttamat lisämenot, ja että puuvilla yleensä on paljon kalliimpaa kuin vilja, mitä osoittavat myöskin puuvillan ja viljan maailmanmarkkinahinnat, eivät ehdotuksen tekijät voineet sanoa mitään järkeen menevää. Tämän vuoksi piti Keskuskomitean ottaa tämä asia omiin käsiinsä, alentaa viljan hintoja ja korottaa puuvillan hintoja. Miten olisi käynyt, jos näiden tovereiden ehdotus olisi saanut lainvoiman? Me olisimme saattaneet puuvillanviljelijät häviöön ja olisimme jääneet ilman puuvillaa.

Mutta merkitseekö kaikki tämä, että arvolain vaikutuksilla on meillä samanlainen liikkuma-ala kuin kapitalismin vallitessa, ja että arvolaki on meillä tuotannon sääntelijä? Ei, ei merkitse. Tosiasiallisesti on arvolain vaikutuspiiri meidän talousjärjestelmässämme ankarasti rajoitettu ja pantu tiettyihin puitteisiin. Edellä on jo sanottu, että tavaratuotannon vaikutuspiiri on meidän järjestelmässämme rajoitettu ja pantu tiettyihin puitteisiin. Samaa on sanottava arvolain vaikutuspiiristä. Epäilemätöntä on, että tuotannonvälineiden yksityisomistuksen puuttuminen ja tuotannonvälineiden yhteiskunnallistaminen, niin kaupungissa kuin maaseudullakin, eivät voi olla rajoittamatta arvolain vaikutuspiiriä ja sen vaikutuksen astetta tuotantoon.

Samaan suuntaan vaikuttaa kansantalouden säännönmukaisen (tasasuhtaisen) kehityksen laki, joka on korvannut kilpailun ja tuotannon anarkian lain.

Samaan suuntaan vaikuttavat meidän vuosi- ja viisivuotissuunnitelmamme ja yleensä koko talouspolitiikkamme, joka nojautuu kansantalouden säännönmukaisen kehityksen lain vaatimuksiin.

Kaikki tämä yhdessä johtaa siihen, että arvolain vaikutuspiiri on meillä tiukasti rajoitettu, eikä arvolaki voi meidän järjestelmässämme esittää tuotannon sääntelijän osaa.

Tämä oikeastaan selittääkin sen "hämmästyttävän" tosiasian, että sosialistisen tuotantomme herkeämättömästä ja rajusta kasvusta huolimatta ei arvolaki johda meillä liikatuotannon puliin, samaan aikaan kuin sama arvolaki, jolla on laaja vaikutuspiiri kapitalismin vallitessa, johtaa — huolimatta tuotannon kasvun alhaisesta vauhdista kapitalistisissa maissa — ajoittaisiin liikatuotannon puliin.

Sanotaan, että arvolaki on pysyvä laki, joka on väistämätön kaikille historian kehityksen kausille, ja että jos arvolaki menettääkin voimansa vaihtosuhteiden sääntelijänä kommunistisen yhteiskunnan toisen vaiheen kaudella, niin se säilyttää tässä kehitysvaiheessa voimansa eri tuotannon alojen keskinäisten suhteiden sääntelijänä, työnjaon sääntelijänä tuotannonalojen välillä.

Se ei pidä ensinkään paikkaansa. Arvo, samoin kuin arvolakikin on tavaratuotannon olemassaoloon liittyvä historiallinen käsite. Tavaratuotannon kadotessa katoavat myöskin arvo eri muotoineen ja arvolaki.

Kommunistisen yhteiskunnan toisessa vaiheessa ei tuotteiden valmistukseen käytetyn työn määrää tulla mittaamaan kiertotietä, arvon ja sen eri muotojen välityksellä, kuten on asian laita tavaratuotannossa, vaan suoraan ja välittömästi — tuotteiden valmistukseen käytetyn ajan, tuntien määrällä. Mitä tulee työnjakoon, niin työnjakoa tuotannon alojen välillä ei tulla sääntelemään arvolailla, joka menettää voimansa siihen mennessä, vaan yhteiskunnan tuotetarpeiden kasvulla. Se tulee olemaan yhteiskunta, jossa tuotantoa säännellään yhteiskunnan tarpeilla, ja yhteiskunnan tarpeiden selvitys tulee olemaan suunnitteluelimille ensiarvoisen tärkeä.

Täysin väärä on myöskin se väite, että meidän nykyisen talousjärjestelmämme vallitessa, kommunistisen yhteiskunnan ensimmäisessä kehitysvaiheessa, arvolaki muka sääntelee työnjaon "määräsuhteet" eri tuotantoalojen välillä.

Jos se olisi totta, niin on käsittämätöntä, miksei meillä kehitetä kaikin voimin kevyttä teollisuutta, joka on kaikkein kannattavin, ennen kaikkea raskaaseen teollisuuteen nähden, joka on usein vähemmän kannattavaa ja joskus aivan kannattamatontakin?

Jos se olisi totta, niin on käsittämätöntä, miksei meillä suljeta useita toistaiseksi vielä kannattamattomia raskaan teollisuuden tuotantolaitoksia, joissa työläisten työ ei anna "vaadittavaa tehoa", eikä avata uusia ehdottomasti kannattavan kevyen teollisuuden tuotantolaitoksia, joissa työläisten työ voisi antaa "suuremman tehon"?

Jos se olisi totta, niin on käsittämätöntä, miksei meillä siirretä työläisiä vähän kannattavista, vaikkakin kansantaloudelle hyvin tarpeellisista tuotantolaitoksista, kannattavampiin tuotantolaitoksiin, arvolain mukaisesti, joka muka sääntelee työnjaon "määräsuhteet" tuotannon alojen välillä?

Ilmeistä onkin, että seuraamalla näiden tovereiden jälkiä meidän pitäisi luopua tuotannonvälineiden tuotannon ensiarvoisuudesta kulutusvälineiden tuotannon hyväksi. Mutta mitä merkitsee luopuminen tuotannonvälineiden tuotannon ensiarvoisuudesta? Se merkitsee meidän kansantaloutemme keskeytymättömän kasvun mahdollisuuden hävittämistä, sillä ei voida toteuttaa kansantaloutemme keskeytymätöntä kasvua, ellei samalla toteuteta tuotannonvälineiden tuotannon ensiarvoisuutta.

Nämä toverit unohtavat, että arvolaki voi olla tuotannon sääntelijänä vain kapitalismin vallitessa, tuotannonvälineiden yksityisomistuksen vallitessa, kilpailun, tuotannon anarkian ja liikatuotannon pulien vallitessa. He unohtavat, että arvolain vaikutuspiiriä rajoittaa meillä tuotannonvälineiden yhteiskunnallinen omistus, kansantalouden säännönmukaisen kehityksen lain vaikutus, — ja näin ollen sitä rajoittavat myöskin meidän vuosi- ja viisivuotissuunnitelmamme, jotka ovat tämän lain vaatimusten likipitäistä heijastusta.

Eräät toverit tekevät tästä sen johtopäätöksen, että kansantalouden säännönmukaisen kehityksen laki ja kansantalouden suunnittelu hävittävät tuotannon kannattavuuden periaatteen. Se ei pidä lainkaan paikkaansa. Asia on aivan päinvastoin. Jos kannattavuutta ei katsella erillisten tuotantolaitosten tahi tuotannonalojen näkökulmasta eikä yhden vuoden läpileikkauksessa, vaan koko kansantalouden näkökulmasta ja sanokaamme esimerkiksi 10—15 vuoden läpileikkauksessa, mikä olisi ainoa oikea tapa suhtautua kysymykseen, niin eri tuotantolaitosten tahi tuotannonalojen väliaikainen ja heikko kannattavuus ei ole mitenkään verrattavissa siihen kestävän ja vakituisen kannattavuuden korkeimpaan muotoon, jonka meille antavat kansantalouden säännönmu-

kaisen kehityksen lain vaikutukset ja kansantalouden suunnittelu suojatessaan meidät ajoittaisilta talouspulilta, jotka tuhoavat kansantaloutta ja tuottavat yhteiskunnalle suunnatonta aineellista vahinkoa, ja turvatessaan meille kansantalouden keskeytymättömän kasvun ja sen nopean vauhdin.

Lyhyesti sanoen: epäilemätöntä on, että meidän nykyisissä sosialistisissa tuotanto-oloissamme arvolaki ei voi olla "määräsuhteiden sääntelijänä" työnjaossa eri tuotannon alojen välillä.

4. Kysymys vastakohtaisuuden hävittämisestä kaupungin ja maaseudun väliltä, henkisen ja ruumiillisen työn väliltä ja myös kysymys niiden välisten erotusten poistamisesta

Tämä otsikko koskettelee useita ongelmia, jotka oleellisesti eroavat toisistaan, mutta yhdistän ne kuitenkin yhteen lukuun, en sekoittaakseni niitä toisiinsa, vaan pelkästään esityksen lyhyyden vuoksi.

Kaupungin ja maaseudun, teollisuuden ja maatalouden välisen vastakohtaisuuden hävittämisen ongelma on tunnettu ongelma, jonka Marx ja Engels ovat jo kauan sitten asettaneet. Tämän vastakohtaisuuden taloudellisena perustana on kaupungin harjoittama maaseudun riisto, talonpoikaiston pakkoluovutus ja maaseutuväestön enemmistön häviöön joutuminen teollisuuden, kaupan ja luottojärjestelmän koko kehityskulun seurauksena kapitalismin vallitessa. Tämän vuoksi on vastakohtaisuutta kaupungin ja maaseudun välillä kapitalismin vallitessa tarkasteltava etujen vastakohtaisuutena. Tällä pohjalla on syntynyt maaseudun vihamielinen suhtautuminen kaupunkiin ja yleensä "kaupunkilaisiin".

Selvää on, että kapitalismin ja riistojärjestelmän hävitessä, sosialistisen järjestelmän lujittuessa meidän maassamme oli katoava myöskin etujen vastakohtaisuus kaupungin ja maaseudun, teollisuuden ja maatalouden väliltä. Niin tapahtuikin. Se valtava apu, jonka sosialistinen kaupunki, meidän työväenluokkamme antoi talonpoikaistollemme tilanherrojen ja kulakkien hävittämisessä, lujitti maaperää työväenluokan ja talonpoikaiston liitolle, ja talonpoikaiston sekä sen kollektiivitalouksien järjestelmällinen varustaminen ensiluokkaisilla traktoreilla ja muilla koneilla on muuttanut työväenluokan ja talonpoikaiston liiton niiden keskinäiseksi ystävyydeksi. Tietenkin muodostavat työläiset ja kollektiivitalonpojat kuitenkin kaksi luokkaa, jotka eroavat toisistaan asemansa puolesta. Mutta tämä erilaisuus ei missään määrin heikennä heidän ystävyyttään. Päinvastoin, heidän etunsa kulkevat yhteistä linjaa, sosialistisen järjestelmän lujittamisen ja kommunismin voiton linjaa. Tämän vuoksi ei ole ihmeteltävä sitä, että entisestä maaseudun epäluottamuksesta kaupunkia kohtaan, vihasta puhumattakaan, ei ole jäänyt jälkeäkään.

Kaikki tämä merkitsee, että meidän nykyinen sosialistinen järjestelmämme on jo ottanut pois pohjan vastakohtaisuudelta kaupungin ja maaseudun välillä, teollisuuden ja maatalouden välillä.

Tämä ei tietenkään merkitse, että kaupungin ja maaseudun välisen vastakohtaisuuden hävittämisen täytyy johtaa "suurten kaupunkien" perikatoon (kts. Engelsin "Anti-Dühring"). Suuret kaupungit eivät suinkaan joudu perikatoon, vaan ilmestyy vielä uusia suuria kaupunkeja, kulttuurin korkeimman kasvun keskuksina, ei vain suurteollisuuden keskuksina, vaan myös maataloustuotteiden jalostuksen ja elintarviketeollisuuden kaikkien alojen voimakkaan kehityksen keskuksina. Tämä seikka helpottaa maan kulttuurin kukoistusta ja johtaa kaupungin ja maaseudun elinehtojen tasoittumiseen.

Samantapainen asiaintila vallitsee meillä henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuuden hävittämisen suhteen. Tämäkin ongelma on tunnettu ongelma, jonka Marx ja Engels ovat

kauan sitten asettaneet. Henkisen ja ruumiillisen työn vastakohtaisuuden taloudellisena perustana on ruumiillisen työn tekijäin riisto henkisen työn edustajien taholta. Kaikille tunnettu on se juopa mikä kapitalismin vallitessa on eroittanut tuotantolaitosten ruumiillisen työn tekijöitä johtavasta henkilökunnasta. Tunnettua on, että tämän juovan perusteella on kehittynyt työläisten vihamielinen suhtautuminen johtajaan, mestariin, insinööriin ja muihin teknillisen henkilökunnan edustajiin heidän vihollisinaan. Ymmärrettävää on, että kapitalismin ja riistojärjestelmän hävitessä täytyy kadota myöskin etujen vastakohtaisuuden ruumiillisen ja henkisen työn väliltä. Ja se on todellakin hävinnyt meidän nykyisessä sosialistisessa järjestelmässämme. Nyt eivät ruumiillisen työn tekijät ja johtava henkilökunta ole vihollisia, vaan tovereita ja ystäviä, saman tuotantokollektiivin jäseniä, joiden elinedut vaativat tuotannon menestymistä ja parantumista. Entisestä vihamielisyydestä heidän välillään ei ole jäänyt jälkeäkään.

Aivan toisenlainen luonteeltaan on kaupungin (teollisuuden) ja maaseudun (maatalouden), ruumiillisen ja henkisen työn välisen eroituksen katoamisen ongelma. Tätä ongelmaa eivät marxilaisuuden klassikot asettaneet. Se on uusi ongelma, jonka meidän sosialistisen rakennustyömme käytäntö on asettanut.

Eikö tämä ongelma ole keksitty, onko sillä meille mitään käytännöllistä tahi teoreettista merkitystä? Ei, tätä ongelmaa ei voida pitää keksittynä. Päinvastoin, se on meille mitä suurimmassa määrin vakava ongelma.

Jos otamme esimerkiksi eroituksen maatalouden ja teollisuuden välillä, niin se ei rajoitu meillä vain siihen, että työolot maataloudessa eroavat teollisuuden työoloista, vaan se on ennen kaikkea ja pääasiassa siinä, että teollisuudessa meillä vallitsee koko kansan omistus tuotannon välineisiin ja tuotannon valmisteihin, kun taas maataloudessa meillä ei vallitse koko kansan omistus, vaan ryhmäomistus, kollektiivitaloudellinen omistus. On jo sanottu, että tämä seikka johtaa tavaran kiertokulun säilymiseen ja että vain tämän eroituksen kadotessa teollisuuden ja maatalouden väliltä voi kadota tavaratuotanto kaikkine siitä johtuvine seuraamuksineen. Ei siis voida kieltää sitä, että tämän oleellisen eroituksen katoamisella maatalouden ja teollisuuden väliltä täytyy olla meille ensiarvoinen merkitys.

Samaa on sanottava henkisen työn ja ruumiillisen työn välisen oleellisen eroituksen hävittämisen ongelmasta. Tälläkin ongelmalla on meille ensiarvoinen merkitys. Ennen sosialistisen kilpailun joukkomittaista vauhtiin pääsyä teollisuuden kasvu tapahtui meillä vaivalloisesti, ja monet toverit asettivat jopa kysymyksen teollisuuden kehitysvauhdin hidastamisesta. Tämän selittää pääasiassa se, että työläisten teknillinen kulttuuritaso oli liian alhainen ja jäi kauas jälkeen teknillisen henkilökunnan tasosta. Mutta asia muuttui perinpohjin sen jälkeen kun sosialistinen kilpailu oli saanut meillä joukkoluonteen. Juuri tämän jälkeen teollisuus lähti eteenpäin nopeaa vauhtia. Miksi sosialistinen kilpailu sai joukkoluonteen? Siksi, että työläisten keskuudesta löytyi kokonaisia ryhmiä tovereita, jotka eivät olleet vain suorittaneet teknillistä minimi-tutkintoa, vaan menivät pitemmälle, saavuttivat teknillisen henkilökunnan tason, alkoivat ojentaa teknikoita ja insinöörejä, rikkoa voimassaolleita työnormeja vanhentuneina, ottaa käytäntöön uusia nykyaikaisempia normeja jne. Miten olisi käynyt, elleivät vain erilliset työläisten ryhmät, vaan työläisten enemmistö olisi kohottanut teknillisen kulttuuritasonsa insinööri- ja teknikkokunnan tasolle? Meidän teollisuutemme olisi tullut kohotetuksi niin korkealle tasolle, ettei sellainen olisi muiden maiden teollisuuden saavutettavissa. Ei siis voida kieltää sitä, että henkisen työn ja ruumiillisen työn välisen oleellisen erotuksen hävittämisellä kohottamalla työläisten teknillistä

kulttuuritasoa teknillisen henkilökunnan tasolle, täytyy olla meille ensiarvoinen merkitys.

Jotkut toverit väittävät, että ajanmittaan ei katoa ainoastaan oleellinen eroitus teollisuuden ja maatalouden, ruumiillisen ja henkisen työn väliltä, vaan katoaa myöskin kaikenlainen eroitus niiden väliltä. Se ei pidä paikkaansa. Oleellisen eroituksen hävittäminen teollisuuden ja maatalouden väliltä ei voi johtaa kaikenlaisen eroituksen häviämiseen niiden väliltä. Jonkinlainen eroitus, vaikkapa epäolennainenkin, jää ehdottomasti pysymään teollisuuden ja maatalouden työehtojen erilaisuuden vuoksi. Eivät edes teollisuudessakaan, jos katsotaan sen eri aloihin, työehdot ole kaikkialla yhtäläiset: esim. kaivostyöläisten työehdot eroavat koneellistetun jalkinetehtaan työläisten työehdoista, malminkaivajien työehdot eroavat konerakennustyöläisten työehdoista. Jos tämä on totta, niin sitä suuremmalla syyllä täytyy säilyä tietyn eroituksen teollisuuden ja maatalouden välillä.

Samaa on sanottava henkisen työn ja ruumiillisen työn välisestä eroituksesta. Oleellinen eroitus niiden välillä, teknillisen kulttuuritason juopaa ajatellen, katoaa ehdottomasti. Mutta jonkinlainen eroitus, vaikkapa epäoleellinenkin, kuitenkin säilyy, vaikkapa vain sen vuoksi, että tuotantolaitosten johtavan henkilökunnan työehdot eivät ole samanlaiset työläisten työehtojen kanssa.

Ne toverit, jotka väittävät päinvastaista, nojautuvat kaiketikin eräissä puheissani esittämääni tunnettuun lausuntoon, jossa puhutaan eroituksen häviämisestä teollisuuden ja maatalouden väliltä, henkisen ja ruumiillisen työn väliltä, tekemättä varausta, että kysymys on oleellisen, eikä kaikenlaisen eroituksen häviämisestä. Toverit ovat näin juuri ymmärtäneetkin lausuntoni, olettaen, että se merkitsee kaikenlaisen eroituksen häviämistä. Mutta tämä merkitsee, että sanonta on ollut epätäsmällinen, epätyydyttävä. Se on heitettävä pois ja korvattava toisella sanonnalla, joka puhuu oleellisten eroitusten häviämisestä ja epäoleellisten eroitusten säilymisestä teollisuuden ja maatalouden välillä, henkisen ja ruumiillisen työn välillä.

5. Kysymys yhtenäisten maailmanmarkkinain hajoamisesta ja kapitalistisen maailmanjärjestelmän pulan syvenemisestä

Kaikkein tärkeimpänä toisen maailmansodan ja sen taloudellisten seurausten taloudellisena tuloksena on pidettävä yhtenäisten, kaikkikäsittävien maailmanmarkkinain hajoamista. Tämä seikka on ollut määräävänä kapitalistisen maailmanjärjestelmän yleisen pulan jatkuvaan syvenemiseen.

Itse toinen maailmansota oli tämän pulan synnyttämä. Kumpikin toistensa kimppuun sodan aikana käynyt kapitalistinen liittoutuma laskelmoi lyövänsä vastustajansa ja saavuttavansa maailmanherruuden. Tässä ne etsivät ulospääsyä pulasta. Amerikan Yhdysvallat laskelmoi tekevänsä taistelukyvyttömiksi vaarallisimmat kilpailijansa, Saksan ja Japanin, anastavansa ulkomaiset markkinat, maailman raaka-ainelähteet ja saavuttavansa maailmanherruuden.

Mutta sota ei toteuttanut näitä toiveita. Tosin Saksa ja Japani tehtiin taistelukyvyttömiksi kolmen kapitalismin päämaan, USAn, Englannin ja Ranskan kilpailijoina. Mutta samalla kapitalistisesta järjestelmästä lohkesivat pois Kiina ja Euroopassa olevat muut kansandemokraattiset maat, muodostaen yhdessä Neuvostoliiton kanssa kapitalistista leiriä vastassa olevan yhtenäisen ja voimakkaan sosialistisen leirin. Kahden vastakkaisen leirin olemassaolon taloudellisena tuloksena on ollut se, että yhtenäiset kaikki käsittävät maailmanmarkkinat ovat hajonneet, minkä seurauksena meillä on nyt kahdet niin ikään toisiaan vastassa olevat maailmanmarkkinat.

On todettava, että USA, Englanti ja Ranska ovat itse myötävaikuttaneet, tietenkin vastoin tahtoaan, uusien rinnakkaisten maailmanmarkkinain muodostumiseen ja lujittumiseen. Ne saattoivat taloudelliseen saartoon Neuvostoliiton, Kiinan ja Euroopan kansandemokraattiset maat, jotka eivät tulleet "Marshallin suunnitelman" järjestelmään, luullen täten kuristavansa ne. Todellisuudessa ei se vienyt kuristamiseen, vaan uusien maailmanmarkkinain lujittumiseen.

Mutta perusseikka ei tässä asiassa tietenkään ole taloudellinen saarto, vaan se, että nämä maat ovat sodan jälkeisenä kautena liittyneet taloudellisesti yhteen ja järjestäneet taloudellisen yhteistyön ja keskinäisavun. Tämän yhteistyön kokemus osoittaa, ettei ainoakaan kapitalistinen maa voisi antaa sellaista todellista ja teknillisesti korkealaatuista apua kansandemokraattisille maille kuin Neuvostoliitto niille antaa. Kysymys ei ole vain siitä, että tämä apu on mahdollisimman halpaa ja teknillisesti ensiluokkaista. Kysymys on ennenkaikkea siitä, että tämän yhteistyön perustana on vilpitön halu auttaa toisiaan ja saavuttaa yhteinen taloudellinen nousu. Tuloksena on teollisuuden korkea kehitysvauhti näissä maissa. Voidaan varmuudella sanoa, että tällaisen teollisuuden kehitysvauhdin vallitessa asia menee pian niin pitkälle, että nämä maat eivät lainkaan tule tarvitsemaan tavaroiden tuontia kapitalistisista maista, vaan tuntevat itse välttämättömäksi luovuttaa toisille tuotantonsa ylijäämätavaroita.

Mutta tästä seuraa, että pääasiallisten kapitalististen maiden (USAn, Englannin ja Ranskan) voimien sijoituspiiri maailman varalähteisiin ei tule laajentumaan, vaan supistumaan, ja että maailman menekkimarkkinain ehdot näille maille tulevat huononemaan ja niiden tuotantolaitosten alikuormitus tulee lisääntymään. Tähän oikeastaan sisältyykin maailman kapitalistisen järjestelmän yleisen pulan syveneminen maailmanmarkkinain hajoamisen johdosta.

Tämän tuntevat itse kapitalistitkin, sillä on vaikea olla tuntematta sellaisten markkinain menetystä kuin ovat

SNTL ja Kiina. He yrittävät korvata näitä vaikeuksia "Marshallin suunnitelmalla", Korean sodalla, hillittömällä asevarustelulla, teollisuuden militarisoinnilla. Mutta tämä muistuttaa suuresti hukkuvan tarttumista oljenkorteen.

Tällaisen asiaintilan yhteydessä on taloustieteilijäin vastattavaksi noussut kaksi kysymystä:

a) Voidaanko väittää, että ennen toista maailmansotaa esitetty Stalinin tunnettu väittämä markkinain suhteellisesta vakaantuneisuudesta kapitalismin yleisen pulan kaudella pysyy yhä vieläkin voimassa?

b) Voidaanko väittää, että Leninin keväällä vuonna 1916 esittämä tunnettu väittämä, että kapitalismin mätänemisestä huolimatta "kapitalismi kokonaisuudessaan kasvaa mittaamattomasti nopeammin kuin aikaisemmin", pysyy yhä vielä voimassa?

Arvelen, että tätä ei voida väittää. Toisen maailmansodan johdosta syntyneiden uusien olosuhteiden vuoksi on kumpikin väittämä katsottava menettäneeksi voimansa.

6. Kysymys sotien väistämättömyydestä kapitalististen maiden välillä

Jotkut toverit väittävät, että uusien kansainvälisten olosuhteiden kehityksen vuoksi toisen maailmansodan jälkeen ovat sodat kapitalististen maiden välillä lakanneet olemasta väistämättömiä. He ovat sitä mieltä, että ristiriidat sosialismin leirin ja kapitalismin leirin välillä ovat voimakkaammat kuin ristiriidat kapitalististen maiden välillä, että Amerikan Yhdysvallat ovat riittävästi alistaneet valtaansa muut kapitalistiset maat voidakseen estää ne sotimasta keskenään ja heikentämästä toisiaan, että kapitalismin johtavat miehet ovat riittävästi ottaneet oppia koko kapitalistiselle maailmalle vakavaa vauriota tuottaneen kahden maailmansodan kokemuksista ollakseen sallimatta kapitalististen maiden vetämistä uudelleen sotaan keskenään, — ja että kaiken tä-

män vuoksi sodat kapitalististen maiden välillä ovat lakanneet olemasta väistämättömiä.

Nämä toverit erehtyvät. He näkevät pinnalla välähteleviä ulkonaisia ilmiöitä, mutta eivät näe niitä syvemmällä olevia voimia, jotka, vaikkakin vaikuttavat toistaiseksi huomaamattomasti, kuitenkin tulevat määräämään tapahtumain kulun.

Ulkonaisesti näyttää kaikki olevan "parhain päin": Amerikan Yhdysvallat ovat panneet korttiannoksille Länsi-Euroopan, Japanin ja muut kapitalistiset maat; Saksa (Länsi-), Englanti, Ranska, Italia ja Japani, jotka ovat joutuneet USAn kynsiin, täyttävät nöyrästi USAn käskyjä. Mutta olisi virheellistä luulla, että tämä "hyvä olo" voi säilyä "iäti", että nämä maat tulevat loputtomasti sietämään Amerikan Yhdysvaltain herruutta ja sortoa, että ne eivät yritä riistäytyä irti amerikkalaisesta orjuudesta ja lähteä itsenäisen kehityksen tielle.

Katsokaamme ennen kaikkea Englantia ja Ranskaa. Nämä maat ovat epäilemättä imperialistisia. Epäilemätöntä on, että halvalla raaka-aineella ja turvatuilla menekkimarkkinoilla on niille ensiarvoinen merkitys. Voidaanko olettaa, että ne tulevat loputtomasti sietämään nykyistä asiaintilaa, jolloin amerikkalaiset "Marshallin suunnitelman" puitteissa annettavan "avun" humussa tunkeutuvat Englannin ja Ranskan talouteen, yrittäen muuttaa ne Amerikan Yhdysvaltain talouden lisäkkeiksi, jolloin amerikkalainen pääoma anastaa raaka-aineet ja menekkimarkkinat Englannin ja Ranskan siirtomaissa ja valmistelee sillä tavoin romahdusta englantilais-ranskalaisten kapitalistien korkeille voitoille? Eikö ole oikeampaa sanoa, että kapitalistisen Englannin ja sen perässä myöskin kapitalistisen Ranskan on loppujen lopuksi pakko riistäytyä irti USAn syleilystä ja lähteä selkkaukseen sen kanssa turvatakseen itselleen itsenäisen aseman ja tietenkin korkeat voitot?

Siirtykäämme tärkeimpiin voitettuihin maihin, Saksaan (Länsi-) ja Japaniin. Nämä maat viettävät nyt kituvaa elämää amerikkalaisen imperialismin saappaan alla. Niiden teollisuus ja maatalous, niiden kauppa, niiden ulko- ja sisäpolitiikka, koko niiden elämä on amerikkalaisen miehitys-"hoidon" kahlehtima. Mutta nämä maathan olivat vielä eilen imperialistisia suurvaltoja, jotka järkyttivät Englannin, USAn ja Ranskan herruuden perusteita Euroopassa ja Aasiassa. Jos luullaan, että nämä maat eivät yritä jälleen nousta jaloilleen, murtaa USAn "hoitoa" ja irroittautua itsenäisen kehityksen tielle — silloin uskotaan ihmeisiin.

Sanotaan, että ristiriidat kapitalismin ja sosialismin välillä ovat voimakkaammat kuin ristiriidat kapitalististen maiden välillä. Teoreettisesti se on tietenkin oikein. Mutta se ei ole oikein ainoastaan nyt, tällä hetkellä, se oli oikein myöskin ennen toista maailmansotaa. Ja tämän ovat kapitalististen maiden johtajat enemmän tai vähemmän ymmärtäneet. Ja kuitenkaan ei toinen maailmansota alkanut sodasta Neuvostoliittoa vastaan, vaan sodasta kapitalististen maiden välillä. Miksi? Ensinnäkin siksi, että sota Neuvostoliittoa, sosialismin maata vastaan, on vaarallisempi kapitalismille kuin sota kapitalististen maiden välillä, sillä kun sota kapitalististen maiden välillä asettaa kysymyksen ainoastaan joidenkin kapitalististen maiden ylivallasta toisiin kapitalistisiin maihin nähden, niin sodan Neuvostoliittoa vastaan täytyy ehdottomasti asettaa kysymys itse kapitalismin olemassaolosta. Toiseksi siksi, että kapitalistit, vaikka he "propagandan" vuoksi pitävätkin melua Neuvostoliiton hyökkäyshalusta, eivät itse usko sen hyökkäyshaluun, sillä he huomaavat Neuvostoliiton rauhanpolitiikan ja tietävät, että Neuvostoliitto ei itse hyökkää kapitalististen maiden kimppuun.

Ensimmäisen maailmansodan jälkeen oltiin myöskin sitä mieltä, että Saksa oli lopullisesti saatettu taistelukyvyttömäksi, samoin kuin eräät toverit ajat-

televat nyt, että Japani ja Saksa on lopullisesti saatettu taistelukyvyttömiksi. Silloin myöskin puhuttiin ja melutttiin lehdistössä siitä, että Amerikan Yhdysvallat on pannut Euroopan korttiannoksille, että Saksa ei voi enää nousta jaloilleen, että sen jälkeen ei enää tule olemaan sotia kapitalististen maiden välillä. Mutta tästä huolimatta Saksa kohosi ja nousi jaloilleen suurvaltana, vain 15—20 vuoden kuluttua tappionsa jälkeen, riistäytyen orjuudesta ja lähtien itsenäisen kehityksen tielle. Kuvaavaa tässä on, että juuri Englanti ja Amerikan Yhdysvallat auttoivat Saksaa nousemaan taloudellisesti ja kohottamaan sen sotataloudellista potentiaalia. USA ja Englanti, auttaessaan Saksaa nousemaan taloudellisesti, tähtäsivät tällöin tietysti nousseen Saksan suuntaamiseen Neuvostoliittoa vastaan, sen käyttämiseen sosialismin maata vastaan. Mutta Saksa suuntasikin voimansa ensi sijassa englantilais-ranskalais-amerikkalaista liittoutumaa vastaan. Ja kun Hitler-Saksa julisti sodan Neuvostoliitolle, niin englantilais-ranskalais-amerikkalainen liittoutuma ei suinkaan yhtynyt Hitler-Saksaan, vaan sen oli päinvastoin pakko yhtyä SNTLn kanssa liittoutumaan Hitler-Saksaa vastaan.

Siis kapitalististen maiden taistelu markkinoista ja halu hukuttaa kilpailijansa olivat käytännössä voimakkaammat kuin ristiriidat kapitalismin leirin ja sosialismin leirin välillä.

Herää kysymys, mitä takeita on siitä, että Saksa ja Japani eivät nouse uudelleen jaloilleen, että ne eivät yritä riistäytyä amerikkalaisesta orjuudesta ja alkaa elää omaa itsenäistä elämäänsä? Arvelen, että sellaisia takeita ei ole.

Mutta tästä seuraa, että sotien väistämättömyys kapitalististen maiden välillä pysyy voimassa.

Sanotaan, että se Leninin väittämä, jonka mukaan imperialismi synnyttää väistämättä sotia, on katsottava vanhentuneeksi, koska nykyisin on kasvanut mahtavia kansan voimia, jotka esiintyvät rauhan puolesta, uutta maailmansotaa vastaan. Se ei pidä paikkaansa.

Nykyinen rauhanliike asettaa päämääräkseen kansanjoukkojen nostamisen taisteluun rauhan säilyttämisen puolesta, uuden maailmansodan ehkäisemiseksi. Se ei siis aseta päämääräkseen kapitalismin kukistamista ja sosialismin pystyttämistä — se rajoittuu demokraattisiin päämääriin taistelussa rauhan säilyttämiseksi. Tässä suhteessa nykyinen liike rauhan säilyttämisen puolesta eroaa ensimmäisen maailmansodan kauden liikkeestä imperialistisen sodan kansalaissodaksi muuttamisen puolesta, sillä tämä viimeksimainittu liike meni pitemmälle ja asetti itselleen sosialistisia päämääriä.

Mahdollista on, että tiettyjen olosuhteiden yhteen punoutuessa, taistelu rauhan puolesta kehittyy siellä täällä taisteluksi sosialismin puolesta, mutta se ei tule olemaan enää nykyistä rauhanliikettä, vaan liikettä kapitalismin kukistamiseksi.

Luultavinta on, että nykyinen rauhanliike, joka on liikettä rauhan säilyttämisen puolesta, johtaa menestyessään *kulloinkin kysymyksessä olevan* sodan ehkäisemiseen, sen väliaikaiseen lykkäämiseen, *kulloinkin kysymyksessä olevan* rauhan väliaikaiseen säilyttämiseen, sodanhaluisen hallituksen eroon ja sen korvaamiseen toisella hallituksella, joka on valmis väliaikaisesti säilyttämään rauhan. Se on tietenkin hyvä. Jopa erittäin hyvä. Mutta se ei riitä vielä siihen, että voitaisiin hävittää yleensä sotien väistämättömyys kapitalististen maiden välillä. Se ei riitä, sillä kaikkien näiden rauhanpuolustusliikkeen menestysten ohella imperialismi kuitenkin säilyy, pysyy voimassa — ja niin ollen pysyy myöskin voimassa sotien väistämättömyys.

Jotta sotien väistämättömyys voitaisiin poistaa on hävitettävä imperialismi.

7. Kysymys nykyaikaisen kapitalismin ja sosialismin taloudellisista peruslaeista

Kuten tunnettua, on kysymys kapitalismin ja sosialismin taloudellisista peruslaeista esitetty useaan kertaan väittelyssä. Tästä asiasta on lausuttu erilaisia mielipiteitä, kaikkein mielikuvituksellisimpia myöten. Tosin väittelyn osanottajien enemmistö reagoi heikosti tähän asiaan, eikä mitään ratkaisua tässä suhteessa hahmoiteltu. Mutta kukaan väittelyn osanottajista ei kuitenkaan kieltänyt sellaisten lakien olemassaoloa.

Onko olemassa kapitalismin taloudellinen peruslaki? On. Millainen tämä laki on, mitkä ovat sen luonteenomaiset piirteet? Kapitalismin taloudellinen peruslaki on sellainen laki, joka ei määrää kapitalistisen tuotannon kehityksen jotakin erikoista puolta tahi joitakin erillisiä prosesseja, vaan määrää tämän kehityksen kaikki pääasialliset puolet ja kaikki pääasialliset prosessit — joka siis määrää kapitalistisen tuotannon ydinseikan, sen olemuksen.

Eikö arvolaki ole kapitalismin taloudellinen peruslaki? Ei ole. Arvolaki on ennen kaikkea tavarantuotannon laki. Se oli olemassa ennen kapitalismia ja jatkaa olemassaoloaan samoin kuin myös tavaratuotanto kapitalismin kukistamisen jälkeenkin, esimerkiksi meidän maassamme, vaikkakin rajoitetuin vaikutuspiirein. Tietenkin arvolaki, jolla on laaja vaikutuspiiri kapitalismin oloissakin, esittää suurta osaa kapitalistisen tuotannon kehityksessä, mutta se ei suinkaan määrää kapitalistisen tuotannon olemusta eikä kapitalistisen voiton perusteita, eipä edes asetakaan sellaisia ongelmia. Tämän vuoksi se ei voi olla nykyaikaisen kapitalismin taloudellisena peruslakina.

Samoista syistä ei kapitalismin taloudellisena peruslakina voi olla kilpailun ja tuotannon anarkian laki tahi kapitalismin epätasaisen kehityksen laki eri maissa.

Sanotaan, että keskimääräisen voiton suhdeluvun laki on nykyaikaisen kapitalismin taloudellinen peruslaki. Se ei pidä paikkaansa. Nykyaikainen kapitalismi, monopolistinen kapitalismi, ei voi tyytyä keskimääräiseen voittoon, jolla sitä paitsi on pyrkimys alentumiseen pääoman elimellisen kokoonpanon kohoamisen vuoksi. Nykyaikainen monopolistinen kapitalismi ei vaadi keskimääräistä voittoa, vaan voiton enimmäismäärää, joka on välttämätön laajennetun uusintamisen enemmän tai vähemmän säännölliseen toteuttamiseen.

Eniten lähentelee kapitalismin taloudellisen peruslain käsitettä lisäarvon laki, kapitalistisen voiton synnyn ja kasvamisen laki. Se todellakin määrää ennakolta kapitalistisen tuotannon peruspiirteet. Mutta lisäarvon laki on liian yleinen laki, joka ei kosketa ongelmaa voiton korkeimmasta suhdeluvusta, jonka turvaaminen on monopolistisen kapitalismin kehityksen ehto. Jotta tämä aukko tulisi täytetyksi, on konkretisoitava lisäarvon lakia ja kehitettävä sitä edelleen monopolistisen kapitalismin olosuhteisiin sovelletaen, ottaen tällöin huomioon, että monopolistinen kapitalismi ei vaadi minkälaista voittoa tahansa, vaan nimenomaan enimmäisvoittoa. Tämä onkin nykyaikaisen kapitalismin taloudellinen peruslaki.

Nykyaikaisen kapitalismin taloudellisen peruslain pääpiirteet ja vaatimukset voitaisiin muotoilla suunnilleen tähän tapaan: kapitalistisen enimmäisvoiton turvaaminen kysymyksessä olevan maan väestön enemmistön riistolla, häviöön saattamisella ja kurjistamisella, toisten maiden, varsinkin takapajuisten maiden kansojen orjuuttamisella ja järjestelmällisellä rosvouksella ja vihdoin sodilla ja kansantalouden militarisoinnilla, joita käytetään korkeimpien voittojen turvaamiseksi.

Sanotaan, että keskimääräistä voittoa voitaisiin sittenkin pitää täysin riittävänä kapitalistiselle kehitykselle nykyisissä olosuhteissa. Se ei pidä paikkaansa. Keskimääräinen voitto on

kannattavuuden alin raja, jonka alapuolella kapitalistinen tuotanto tulee mahdottomaksi. Mutta olisi naurettavaa luulla, että nykyaikaisen monopolistisen pääoman pääpukarit anastaessaan siirtomaita, orjuuttaessaan kansoja ja hankkiessaan sotia pyrkivät turvaamaan itselleen vain pelkän keskimääräisen voiton. Ei, ei keskimääräinen voitto eikä ylivoittokaan, joka tavallisesti kohoaa vain jonkin verran keskimääräisen voiton yläpuolelle, vaan nimenomaan enimmäisvoitto on monopolistisen kapitalismin liikkeellepaneva voima. Juuri enimmäisvoittojen saamisen välttämättömyys työntää monopolistista kapitalismia ottamaan sellaisia uskallettuja askeleita kuin ovat siirtomaiden ja muiden takapajuisten maiden orjuuttaminen ja järjestelmällinen rosvoaminen, useiden riippumattomien maiden muuttaminen riippuvaisiksi maiksi, uusien sotien järjestäminen, jotka ovat nykyaikaisen kapitalismin pääpukareille parasta "businessia" enimmäisvoittojen saamiseksi, ja vihdoin yritykset taloudellisen maailmanherruuden valloittamiseksi.

Kapitalismin taloudellisen peruslain merkitys on muun muassa siinä, että se määrätessään kaikki tärkeimmät ilmiöt kapitalistisen tuotantotavan kehityksen alalla, sen nousukaudet ja pulat, sen voitot ja tappiot, sen hyvät puolet ja epäkohdat — koko sen ristiriitaisen kehitysprosessin, antaa mahdollisuuden niiden ymmärtämiseen ja selittämiseen.

Mainittakoon eräs monilukuisista "hämmästyttävistä" esimerkeistä.

Kaikille tunnettuja ovat kapitalismin historian ja käytännön tarjoamat tosiseikat, jotka osoittavat tekniikan rajua kehitystä kapitalismin vallitessa, kapitalistien esiintyessä uusimman tekniikan lipunkantajina, vallankumouksellisina tuotannon tekniikan kehityksen alalla. Mutta tunnettuja ovat myöskin toisenlaiset tosiseikat, jotka osoittavat tekniikan kehityksen pysähtymistä kapitalismin vallitessa, kapitalistien esiintyessä taantumuksellisina uuden tekniikan kehityksen alalla ja usein siirtyessä käsin tehtävään työhön.

Kuinka tämä huutava ristiriita on selitettävissä? Se voidaan selittää vain nykyaikaisen kapitalismin taloudellisella peruslailla, ts. enimmäisvoittojen saamisen välttämättömyydellä. Kapitalismi esiintyy uuden tekniikan puolesta, kun se lupaa sille enimmäisvoittoja. Kapitalismi esiintyy uutta tekniikkaa vastaan ja käsin tehtävään työhön siirtymisen puolesta, kun uusi tekniikka ei enää lupaa sille enimmäisvoittoja.

Sellainen on nykyaikaisen kapitalismin taloudellinen peruslaki.

Onko olemassa sosialismin taloudellinen peruslaki? On. Mitkä ovat tämän lain olennaiset piirteet ja vaatimukset? Sosialismin taloudellisen peruslain olennaiset piirteet ja vaatimukset voitaisiin muotoilla suunnilleen tähän tapaan: Koko yhteiskunnan aineellisten ja kulttuuritarpeiden mahdollisimman suuren tyydyttämisen turvaaminen sosialistisen tuotannon keskeytymättömän kasvun ja täydellistymisen kautta korkeimman tekniikan pohjalla.

Siis: Enimmäisvoittojen turvaamisen asemesta — yhteiskunnan aineellisten ja kulttuuritarpeiden mahdollisimman suuren tyydyttämisen turvaaminen; nousukaudesta pulaan ja pulasta nousukauteen keskeytyksin tapahtuvan tuotannon kehityksen asemesta — tuotannon jatkuva kasvu; yhteiskunnan tuotantovoimien tuhoutumista aiheuttavien, tekniikan kehityksessä tapahtuvien ajoittaisten keskeytysten asemesta — tuotannon keskeytymätön täydellistyminen korkeimman tekniikan pohjalla.

Sanotaan, että sosialismin taloudellisena peruslakina on kansantalouden säännönmukaisen, tasasuhtaisen kehityksen laki. Se ei pidä paikkaansa. Kansantalouden tasasuhtainen kehitys ja siis myöskään kansantalouden suunnittelu, joka on tämän lain enemmän tahi vähemmän oikeaa heijastusta, eivät voi sinänsä antaa mitään ellei ole tunnettua, minkä tehtävän vuoksi kan-

santalouden suunnitelmallinen kehitys tapahtuu tahi jos tehtävä ei ole selvä. Kansantalouden säännönmukaisen kehityksen laki voi antaa vaadittavan tehon vain siinä tapauksessa, että on olemassa tehtävä, jonka toteuttamisen vuoksi kansantalouden suunnitelmallinen kehitys tapahtuu. Kansantalouden säännönmukaisen kehityksen laki ei itse voi tätä tehtävää antaa. Vielä vähemmän sen voi antaa kansantalouden suunnittelu. Tämä tehtävä sisältyy sosialismin taloudelliseen peruslakiin, sen edellä esitettyinä vaatimuksina. Tämän vuoksi kansantalouden säännönmukaisen kehityksen lain vaikutukset voivat saada täyden liikkuma-alan vain siinä tapauksessa, että ne nojautuvat sosialismin taloudelliseen peruslakiin.

Mitä tulee kansantalouden suunnitteluun, niin se voi saavuttaa myönteisiä tuloksia vain noudattaessa kahta ehtoa: a) jos se heijastaa oikein kansantalouden säännönmukaisen kehityksen lain vaatimuksia, b) jos se on kaikessa yhdenmukainen sosialismin taloudellisen peruslain vaatimusten kanssa.

8. Muita kysymyksiä

1) Kysymys muusta kuin taloudellisesta pakoituksesta feodalismin vallitessa.

Muu kuin taloudellinen pakoitus on luonnollisestikin esittänyt tiettyä osaa maaorjanomistaja-tilanherrojen taloudellisen vallan lujittamisessa, mutta feodalismin perustana ei ole ollut se, vaan feodaalinen maanomistus.

2) Kysymys kollektiivitalouteen kuuluvan talon henkilökohtaisesta omaisuudesta.

Olisi väärin sanoa oppikirjan luonnoksessa, että "jokaisella kollektiivitalouteen kuuluvalla talolla on henkilökohtaisessa käytössä lehmä, pienkarjaa ja siipikarjaa". Itse asiassa, kuten tunnettua, lehmä, pienkarja, siipikarja jne. eivät ole kollektiivitalouteen kuuluvan talon henkilökohtaisessa käytössä, vaan henkilökohtaista o m a i s u u t t a. Sanonta "henkilökohtaisessa käytössä" on nähtävästi otettu maatalousarttelin Mallisäännöistä. Mutta maatalousarttelin Mallisäännöissä on tehty virhe. SNTLn perustuslaissa, joka on huolellisemmin laadittu, sanotaan toisin, ja nimenomaan: "Kullakin kollektiivitalouteen kuuluvalla talolla on... henkilökohtaisena omaisuutena aputalous asuinpalstalla, asuinrakennus, hyötykarjaa, siipikarjaa ja pientä maatalouskalustoa".

Se on tietenkin oikein.

Pitäisi sitäpaitsi sanoa yksityiskohtaisemmin, että jokaisella kollektiivitalonpojalla on henkilökohtaisena omaisuutena yhdestä niin ja niin moneen lehmään, paikallisiin olosuhteisiin katsoen, niin ja niin monta lammasta, vuohta, sikaa (myöskin niin ja niin moneen saakka, paikallisiin olosuhteisiin katsoen) ja rajoittamaton määrä siipikarjaa (ankkoja, hanhia, kanoja, kalkkunoita).

Näillä yksityiskohdilla on suuri merkitys ulkomaisille tovereillemme, jotka haluavat tietää tarkalleen mitä oikeastaan on jäänyt kollektiivitalouteen kuuluvalle talolle sen henkilökohtaiseksi omaisuudeksi sen jälkeen kun meillä on toteutettu maatalouden kollektivisointi.

3) Kysymys talonpoikien tilanherroille suorittaman vuokranmaksun suuruudesta ja myöskin maan ostoon tarvittavien menojen suuruudesta.

Oppikirjan luonnoksessa on sanottu, että maan kansallistamisen tuloksena "talonpoikaisto vapautui tilanherroille suoritettavista vuokranmaksuista noin 500 miljoonan ruplan arvosta vuosittain" (pitää sanoa "kullassa"). Tämä numero olisi täsmennettävä, sillä siinä ei oteta huomioon, kuten minusta näyttää, vuokranmaksua koko Venäjällä, vaan ainoastaan useimmissa Venäjän kuvernementeissä. Tällöin on otettava huomioon, että useilla Venäjän rajaseuduilla vuokranmaksu suoritettiin luonnossa, mitä oppikirjan luonnoksen laatijat eivät nähtävästi ole ottaneet huomioon. Sitä paitsi on huomattava, että talonpoikaisto ei vapautunut ainoastaan vuokranmaksusta, vaan myöskin vuotuisista menoista maan ostoon. Onko tämä otettu huomioon oppikirjan luonnoksessa? Minusta näyttää, että ei ole otettu, mutta se pitäisi ottaa huomioon.

4) Kysymys monopoliyhtymien yhteenkasvamisesta valtiokoneiston kanssa.

Sanonta "yhteenkasvaminen" ei sovi. Tämä sanonta toteaa pinnallisesti ja kuvailevasti monopoliyhtymien ja valtion lähentymistä, mutta ei tuo päivänvaloon tämän lähentymisen taloudellista merkitystä. Asia on niin, että tässä lähentymisprosessissa ei tapahdu vain yksinkertaisesti yhteenkasvaminen, vaan valtiokoneiston alistaminen monopoliyhtymien valtaan. Tämän vuoksi olisi heitettävä pois sana "yhteenkasvaminen" ja korvattava se sanoilla "valtiokoneiston alistaminen monopoliyhtymien valtaan".

5) Kysymys koneiden käyttämisestä Neuvostoliitossa.

Oppikirjan luonnoksessa on sanottu, että "Neuvostoliitossa käytetään koneita kaikissa niissä tapauksissa, jolloin ne säästävät yhteiskunnan työtä". Tämä ei ole lainkaan sitä, mitä pitäisi sanoa. Ensiksikin koneet Neuvostoliitossa säästävät aina yhteiskunnan työtä, minkä vuoksi emme tunne tapauksia, jolloin ne SNTLn oloissa eivät säästäisi yhteiskunnan työtä. Toiseksi, koneet eivät vain säästä työtä, vaan samalla ne myöskin helpottavat työntekijäin työtä, minkä vuoksi meidän oloissamme, eroitukseksi kapitalismin oloista, työläiset käyttävät hyvin halukkaasti koneita työprosessissa.

Tämän vuoksi olisi sanottava, ettei missään käytetä koneita niin halukkaasti kuin Neuvostoliitossa, sillä koneet säästävät yhteiskunnan työtä ja helpottavat työläisten työtä, ja koska Neuvostoliitossa ei ole työttömyyttä, niin työläiset käyttävät hyvin mielellään koneita kansantaloudessa.

6) Kysymys työväenluokan aineellisesta asemasta kapitalistisissa maissa.

Kun puhutaan työväenluokan aineellisesta asemasta, niin tavallisesti tarkoitetaan tuotannossa työskenteleviä

työläisiä eikä oteta lukuun työttömien niin sanotun reserviarmeijan aineellista asemaa. Onko sellainen suhtautuminen kysymykseen työväenluokan aineellisesta asemasta oikea? Arvelen, että se ei ole oikea. Kun on olemassa työttömien reserviarmeija, jonka jäsenet eivät voi elää muuten kuin myymällä työvoimaansa, niin työttömät eivät voi olla kuulumatta työväenluokkaan, mutta kun he kuuluvat työväenluokkaan ei heidän kurja asemansa voi olla vaikuttamatta tuotannossa työskentelevien työläisten aineelliseen asemaan. Tämän vuoksi olen sitä mieltä, että luonnehdittaessa kapitalististen maiden työväenluokan aineellista asemaa olisi otettava lukuun myöskin työttömien työläisten reserviarmeijan asema.

7) Kysymys kansantulosta.

Olen sitä mieltä, että olisi e h d o t t o m a s t i sisällytettävä oppikirjan luonnokseen uusi luku kansantulosta.

8) Kysymys oppikirjan erikoisesta luvusta, jossa puhutaan Leninistä ja Stalinista sosialismin poliittisen taloustieteen luojina.

Olen sitä mieltä, että luku "Marxilainen oppi sosialismista. V. I. Leninin ja J. V. Stalinin luoma sosialismin poliittinen taloustiede" on jätettävä pois oppikirjasta. Se ei ole lainkaan tarpeellinen oppikirjassa, sillä se ei anna mitään uutta, ja toistaa vain kalpeasti sen, mikä on yksityiskohtaisemmin sanottu oppikirjan edellisissä luvuissa.

Mitä tulee muihin kysymyksiin, niin minulla ei ole mitään huomautuksia toverien Ostrovitjanovin, Leontjevin, Shepilovin, Gatovskin ja muiden "ehdotuksiin".

9. Marxilaisen poliittisen taloustieteen oppikirjan kansainvälinen merkitys

Luulen, että toverit eivät ota huomioon marxilaisen poliittisen taloustieteen oppikirjan koko merkitystä. Oppikirjaa ei tarvitse ainoastaan meidän neuvostonuorisomme. Se on erikoisen tarpeellinen kaikkien maiden kommunisteille ja niille ihmisille, jotka ovat

kommunisteille myötämielisiä. Ulkomaiset toverimme haluavat tietää, millä tavoin me riistäydyimme irti kapitalistisesta orjuudesta, millä tavoin uudistimme maan talouden sosialismin hengessä, miten saavutimme ystävyyden talonpoikaiston kanssa, miten pääsimme siihen, että meidän vielä äskettäin köyhä ja heikko maamme on muuttunut rikkaaksi ja mahtavaksi maaksi, mitä ovat kollektiivitaloudet, minkävuoksi tuotantovälineiden yhteiskunnallistamisesta huolimatta emme hävitä tavaratuotantoa, rahaa, kauppaa jne. He haluavat tietää kaiken tämän ja paljon muutakin ei vain pelkästä uteliaisuudesta, vaan oppiakseen meiltä ja käyttääkseen meidän kokemustamme omaa maatansa varten. Tämän vuoksi ei hyvän marxilaisen poliittisen taloustieteen oppikirjan ilmestymisellä ole ainoastaan sisäpoliittinen, vaan sillä on myöskin suuri kansainvälinen merkitys.

Tarvitaan siis oppikirjaa, joka voisi olla vallankumoukselliselle nuorisolle käsikirjana, ei vain maamme sisäpuolella, vaan myöskin sen rajojen ulkopuolella. Se ei saa olla liian laaja, sillä liian laaja oppikirja ei voi olla käsikirjana ja sen sisältöä on vaikea omaksua. Mutta sen tulee sisältää kaikki perusseikat, jotka koskevat niin meidän maamme taloutta kuin myöskin kapitalismin taloutta ja siirtomaajärjestelmää.

Eräät toverit ehdottivat väittelyn kestäessä sisällytettäväksi oppikirjaan monia uusia lukuja, historioitsijat — historiasta, poliitikot — politiikasta, filosofit — filosofiasta, taloustieteilijät — taloudesta. Mutta tämä veisi siihen, että oppikirja paisuisi suunnattoman suureksi. Tätä ei tietenkään saa sallia. Oppikirja käyttää historiallista menetelmää poliittisen taloustieteen ongelmien havainnollistamiseksi, mutta tämä ei vielä merkitse sitä, että meidän on muutettava poliittisen taloustieteen oppikirja taloudellisten suhteiden historiaksi.

Me tarvitsemme oppikirjan, joka sisältää 500, enintään 600 sivua — ei enempää. Sitä tulee marxilaisen poliittisen taloustieteen käsikirja — hyvä lahja kaikkien maiden nuorille kommunisteille.

Muuten, ottaen huomioon useimpien ulkomaiden kommunististen puolueiden marxilaisen kehityksen riittämättömän tason, sellainen oppikirja voisi tuottaa suurta hyötyä myöskin näiden maiden kommunistien vanhemmille kantajoukoille.

10. Poliittisen taloustieteen oppikirjan luonnoksen parantamiskeinot

Väittelyn kestäessä eräät toverit "teilasivat" liian innokkaasti oppikirjan luonnoksen, soimasivat sen laatijoita virheistä ja laiminlyönneistä väittäen, että luonnos oli epäonnistunut. Se ei ole oikeudenmukaista. Oppikirjassa on tietenkin virheitä ja laiminlyöntejä — niitä on miltei aina suuressa työssä. Mutta olkoon miten tahansa, väittelyn osanottajien valtava enemmistö tunnusti kuitenkin, että oppikirjan luonnos voi olla tulevan oppikirjan perustana ja tarvitsee vain eräitä oikaisuja ja lisäyksiä. Todellakin, tarvitsee vain verrata oppikirjan luonnosta käytössä oleviin poliittisen taloustieteen oppikirjoihin tullakseen johtopäätökseen, että oppikirjan luonnos on päätään korkeammalla olemassaolevia oppikirjoja. Tässä on oppikirjan luonnoksen laatijain suuri ansio.

Olen sitä mieltä, että oppikirjan luonnoksen parantamista varten olisi asetettava vähälukuinen valiokunta, johon kuuluisi, paitsi oppikirjan laatijat ja väittelyn osanottajien enemmistön kannattajia, myöskin enemmistön vastustajia, oppikirjan luonnoksen kiivaita arvostelijoita.

Hyvä olisi ottaa valiokuntaan mukaan myöskin kokenut tilastotieteilijä numerotietojen tarkistusta ja uuden tilastoaineiston luonnokseen sisällyttämistä varten ja myöskin kokenut juristi sanamuotojen täsmällisyyden tarkistamista varten.

Valiokunnan jäsenet olisi väliaikaisesti vapautettava kaikesta muusta työstä turvaamalla heidät täydellisesti aineellisessa suhteessa, jotta he voisivat kokonaan antautua työhön oppikirjan valmistamiseksi.

Sitä paitsi olisi nimitettävä toimituskunta, esimerkiksi kolmihenkinen, oppikirjan lopullista muotoilua varten. Se on välttämätöntä myös siksi, että päästäisiin yhdenmukaiseen tyyliin, mikä oppikirjan luonnoksesta valitettavasti puuttuu.

Valmis oppikirja on esitettävä Keskuskomitealle 1 vuoden määräajan kuluttua.

J. Stalin

Helmikuun 1 päivänä 1952.

Vastaus toveri Aleksandr Iljitsh Notkinille

TOVERI NOTKIN!

En ole pitänyt kiirettä vastauksella, sillä en pidä esittämiänne kysymyksiä kiireellisinä. Sitäkin suuremmalla syyllä, kun on toisia kysymyksiä, jotka ovat luonteeltaan kiireellisiä ja jotka tietenkin kiinnittävät huomion toisaalle Teidän kirjeestänne.

Vastaan kohdittain.

Ensimmäiseen kohtaan

"Huomautuksissa" esitetään se tunnettu määritelmä, että yhteiskunta ei ole voimaton tieteen lakeihin nähden, ja että ihmiset voivat, tiedostettuaan taloudelliset lait, käyttää niitä yhteiskunnan hyväksi. Te väitätte, että tätä määritelmää ei voida ulottaa toisiin yhteiskuntamuotoihin, että se pätee vain sosialismin ja kommunismin vallitessa ja että taloudellisten prosessien alkuvoimainen luonne ei esimerkiksi kapitalismin vallitessa suo yhteiskunnalle mahdollisuutta käyttää taloudellisia lakeja yhteiskunnan hyväksi.

Se ei pidä paikkaansa. Porvarillisen vallankumouksen aikakaudella, esim. Ranskassa, porvaristo käytti feodalismia vastaan tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen välttämättömän vastaavaisuuden lakia, kumosi feodaaliset tuotantosuhteet, loi uudet, porvarilliset tuotantosuhteet ja saattoi nämä tuotantosuhteet vastaamaan feodaalisen järjestelmän uumenissa kasvaneiden tuotantovoimien luonnetta. Porvaristo ei tehnyt tätä erikoisten kykyjensä ansiosta, vaan sen vuoksi, että tämä oli sille erittäin edullista. Feodaaliherrat eivät vastustaneet tätä tylsäjärkisyytensä vuoksi, vaan siksi, että heidän elinetunsa vaativat tämän lain toteuttamisen ehkäisemistä.

Samaa on sanottava meidän maassamme tapahtuneesta sosialistisesta vallankumouksesta. Työväenluokka käytti hyväkseen tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen välttämättömän vastaavaisuuden lakia, kumosi porvarilliset tuotantosuhteet, loi uudet, sosialistiset tuotantosuhteet ja saattoi ne vastaamaan tuotantovoimien luonnetta. Se saattoi tehdä tämän, ei erikoisten kykyjensä ansiosta, vaan sen vuoksi, että sen elinedut vaativat sitä. Porvaristo, joka porvarillisen vallankumouksen aamunkoitteessa esiintyneestä edistyksellisestä voimasta oli jo ehtinyt muuttua vastavallankumoukselliseksi voimaksi, vastusti kaikin keinoin tämän lain voimaansaattamista, — se ei vastustanut sitä rajoittuneisuutensa vuoksi eikä siksi, että taloudellisten prosessien alkuvoimainen luonne työnsi sitä vastarinnan tielle, vaan pääasiassa siksi, että sen elinedut vaativat sitä vastustamaan tämän lain voimaansaattamista.

Siis:

1. Taloudellisten prosessien, taloudellisten lakien hyväksikäyttöä tietyssä määrässä, ei tapahdu ainoastaan sosialismin ja kommunismin vallitessa, sitä tapahtuu myös toisissa yhteiskuntamuodoissa;

2. Taloudellisten lakien hyväksikäy-

töilä on aina ja kaikkialla luokkayhteiskunnassa luokkapohja, ja yhteiskunnan hyväksi tapahtuvan taloudellisten lakien käytön lipunkantajana on aina ja kaikkialla edistynein luokka, kun taas elämästä eroavat luokat vastustavat sitä.

Erotus tässä suhteessa toisaalta proletariaatin, toisaalta historian kuluessa joskus tuotantosuhteiden mullistuksia toimeenpanneiden toisten luokkien välillä on siinä, että proletariaatin luokkaedut käyvät yhteen yhteiskunnan valtavan enemmistön etujen kanssa, sillä proletariaatin vallankumous ei merkitse tämän tai tuon riistomuodon hävittämistä, vaan kaikenlaisen riiston hävittämistä, kun taas muiden luokkien vallankumoukset, hävittäessään vain jonkin riistomuodon, ovat rajoittuneet niiden yhteiskunnan enemmistön etujen kanssa ristiriidassa olevien ahtaiden luokkaetujen puitteisiin.

”Huomautuksissa” puhutaan siitä, että taloudellisten lakien käyttämisellä yhteiskunnan hyväksi on luokkapohja. Niissä on sanottu, että ”eroitukseksi luonnontieteen laeista, missä uuden lain löytäminen ja soveltaminen tapahtuu enemmän tai vähemmän kivuttomasti, taloudellisella alalla kohtaavat yhteiskunnan elämästä eroavien voimien etuihin kajoavan uuden lain löytäminen ja soveltaminen mitä voimakkainta vastarintaa näiden voimien taholta”. Te ette ole kuitenkaan kiinnittänyt tähän seikkaan huomiota.

Toiseen kohtaan

Te väitätte, että tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien luonteen täydelliseen vastaavaisuuteen voidaan päästä vain sosialismin ja kommunismin vallitessa, mutta että muiden yhteiskuntamuotojen vallitessa voidaan toteuttaa vain epätäydellinen vastaavaisuus.

Se ei pidä paikkaansa. Porvarillisen vallankumouksen jälkeisellä kaudella, jolloin porvaristo oli hävittänyt feodaaliset tuotantosuhteet ja saattanut voimaan porvarilliset tuotantosuhteet, oli ehdottomasti ajanjaksoja, jolloin porvarilliset tuotantosuhteet vastasivat täydellisesti tuotantovoimien luonnetta. Päinvastaisessa tapauksessa ei kapitalismi olisi voinut kehittyä niin nopeasti kuin se kehittyi porvarillisen vallankumouksen jälkeen.

Ei myöskään pidä käsittää ehdottomassa mielessä sanoja ”täydellinen vastaavaisuus”. Niitä ei pidä käsittää niin, että sosialismin vallitessa ei olisi minkäänlaista tuotantosuhteiden jälkeenjäämistä tuotantovoimien kasvusta. Tuotantovoimat ovat tuotannon liikkuvimpia ja vallankumouksellisimpia voimia. Ne kulkevat kiistämättä tuotantosuhteiden edellä sosialisminkin vallitessa. Tuotantosuhteet muuttavat jonkin ajan kuluttua muotoaan tuotantovoimien luonnetta vastaavasti.

Miten on tässä tapauksessa käsitettävä sanat ”täydellinen vastaavaisuus”? Ne on ymmärrettävä niin, että sosialismin vallitessa asiat eivät tavallisesti kehity yhteentörmäykseen tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien välillä ja että yhteiskunnalla on mahdollisuus saattaa jälkeenjäävät tuotantosuhteet oikeaan aikaan tuotantovoimien luonnetta vastaaviksi. Sosialistisella yhteiskunnalla on tähän mahdollisuus, koska siinä ei ole elämästä eroavia luokkia, jotka voisivat järjestää vastarinnan. Sosialisminkin vallitessa on tietenkin jälkeenjääviä, jäykkiä voimia, jotka eivät ymmärrä tuotantosuhteiden muutosten välttämättömyyttä, mutta niitä ei luonnollisestikaan ole vaikea voittaa ilman yhteentörmäystä.

Kolmanteen kohtaan

Teidän järkeilyistänne näkyy, että Te pidätte tavarana tuotannonvälineitä ja ennenkaikkea meidän kansallistettujen tuotantolaitostemme valmistamia työvälineitä.

Voidaanko tuotannonvälineitä pitää tavarana meidän sosialistisessa järjestelmässämme? Minun mielestäni ei mitenkään voida.

Tavara on sellainen tuotannon valmiste, jota myydään kenelle ostajalle tahansa, ja jota myytäessä tavaran omistaja menettää omistusoikeutensa siihen, ja ostajasta tulee tavaran omistaja, joka voi myydä sen uudelleen,

pantata tai turmella sen. Soveltuuko tämä määritelmä tuotantovälineisiin? Selvää on, että ei sovellu. Ensiksikään ei tuotannonvälineitä ”myydä” jokaiselle ostajalle, niitä ei ”myydä” edes kollektiivitalouksille, vaan valtio jakaa ne tuotantolaitostensa kesken. Toiseksi, tuotannonvälineiden omistaja — valtio — luovuttaessaan niitä jollekin tuotantolaitokselle, ei missään määrin menetä omistusoikeuttaan tuotannonvälineisiin, vaan päinvastoin säilyttää sen täydellisesti. Kolmanneksi, tuotantolaitosten johtajat, saatuaan valtiolta tuotannonvälineet, eivät suinkaan tule niiden omistajiksi, vaan päinvastoin saavat neuvostovaltion valtuudet tuotannonvälineiden käyttämiseen valtion säätämien suunnitelmien mukaan.

Kuten näemme, eivät tuotannonvälineet meidän järjestelmämme vallitessa mitenkään sovi tavarain käsitteeseen.

Miksi sitten tässä tapauksessa puhutaan tuotantovälineiden arvosta, niiden hankintakustannuksista, niiden hinnasta jne.?

Kahdesta syystä.

Se on ensinnäkin välttämätöntä kalkulointia, laskelmia varten, tuotantolaitosten tuottavuuden ja tappiollisuuden määrittelemistä varten, tuotantolaitosten tarkistusta ja valvontaa varten. Mutta tämä on vain asian muodollinen puoli.

Toiseksi, se on välttämätöntä sitä varten, jotta voitaisiin ulkomaankaupan etujen nimessä toteuttaa tuotannonvälineiden myyntiä vieraille valtioille. Tässä, ulkomaankaupan alalla, mutta **vain tällä alalla**, meidän tuotannonvälineemme ovat todellakin tavaroita ja niitä todellakin myydään (ilman lainausmerkkejä).

Osoittautuu siis, että ulkomaisen kauppavaihdon alalla meidän tuotantolaitostemme valmistamat tuotannonvälineet todellakin säilyttävät tavaroiden ominaisuudet sekä asiallisesti että muodollisesti, kun sitä vastoin kotimaisen taloudellisen vaihdon alalla tuotannonvälineet menettävät tavaroiden ominaisuudet, lakkaavat olemasta tavaroita ja astuvat arvolain vaikutuspiirin rajojen ulkopuolelle, säilyttäen vain tavaroiden ulkokuoren (laskelmointi ym.).

Miten tämä omalaatuisuus on selitettävissä?

Asia on niin, että meidän sosialistisissa oloissamme taloudellinen kehitys ei tapahdu mullistuksina, vaan asteettaisina muutoksina, jolloin vanha ei yksinkertaisesti kumoudu perusteellisesti, vaan muuttaa luontoaan uuteen soveltuen, säilyttäen vain muotonsa, eikä uusi yksinkertaisesti hävitä vanhaa, vaan tunkeutuu vanhaan, muuttaa sen luontoa, sen tehtäviä, rikkomatta sen muotoa ja käyttäen sitä hyväkseen uuden kehittämiseksi. Näin ei ole ainoastaan tavaroiden, vaan myöskin rahan laita meidän taloudellisessa vaihdossamme, samoin kun pankkienkin laita, jotka vanhat tehtävät kadottaessaan ja uusia saadessaan säilyttävät vanhan muodon, jota sosialistinen järjestelmä käyttää hyväkseen.

Jos asiaan suhtaudutaan muodolliselta kannalta, ilmiöiden pinnalla tapahtuvien prosessien kannalta, voidaan tulla siihen väärään johtopäätökseen, että kapitalismin käsitteet säilyttäisivät voimansa meidän taloudessamme. Mutta jos asiaan suhtaudutaan marxilaisesti eritellen, tehden selvän eron taloudellisen prosessin sisällön ja muodon välillä, syvällekäyvien kehitysprosessien ja pintailmiöiden välillä, — niin voidaan tulla siihen ainoaan oikeaan johtopäätökseen, että kapitalismin vanhoista käsitteistä on meillä säilynyt pääasiassa muoto, ulkonäkö, mutta että ne itse asiassa ovat muuttuneet meillä perinpohjin sosialistisen kansantalouden kehitystarpeiden mukaisesti.

Neljänteen kohtaan

Te väitätte, että arvolaki vaikuttaa sääntelevästi niiden ”tuotannonvälineiden” hintoihin, joita valmistetaan maataloudessa ja luovutetaan valtiolle hankintahintoihin. Te tarkoitatte tällöin sellaisia ”tuotannonvälineitä” kuin ovat raaka-aineet, esimerkiksi puuvilla, te voisitte lisätä tähän myöskin pellavan, villan ja muita maatalouden tuottamia raaka-aineita.

On ennen kaikkea huomautettava,

että tässä tapauksessa maatalous ei tuota "tuotannonvälineitä", vaan erästä tuotannonvälinettä — raaka-ainetta. Ei pidä leikkiä sanoilla "tuotannonvälineet". Kun marxilaiset puhuvat tuotannonvälineiden tuotannosta, niin he tarkoittavat ennenkaikkea työvälineiden tuotantoa, — sitä, mitä Marx nimittää "mekaanisiksi työvälineiksi, joita voitaisiin yhteisesti nimittää tuotannon luu- ja lihasjärjestelmäksi", joka muodostaa "yhteiskunnallisen tuotannon tietyn aikakauden luonteenomaisen erikoistunnusmerkin". Kun heitetään samaan kasaan osa tuotannonvälineitä (raaka-aine) ja tuotannonvälineet, niihin luettuina myöskin työvälineet, niin silloin rikotaan marxilaisuutta vastaan, sillä marxilaisuus lähtee työvälineiden määräävästä osuudesta kaikkiin muihin tuotannonvälineisiin nähden. Jokaiselle on tunnettua, että raaka-aine ei sinänsä voi tuottaa työvälineitä, vaikka eräät raaka-ainelajit ovatkin välttämätöntä materiaalia työvälineiden tuottamiseksi, kun taas mitään raaka-ainetta ei voida tuottaa ilman työvälineitä.

Edelleen. Onko arvolain vaikutus maataloudessa tuotettavan raaka-aineen hintaan *säänteleväa* vaikutusta, kuten te väitätte, toveri Notkin? Se olisi säänteleväa, jos meillä vallitsisi maatalouden tuottaman raaka-aineen hintojen "vapaa" temmellys, jos meillä vaikuttaisi kilpailun ja tuotannon anarkian laki, jos meillä ei olisi suunnitelmataloutta, jos raaka-aineen tuotantoa ei säänneltäisi suunnitelmalla. Mutta koska kaikki nämä "jossit" puuttuvat meidän kansantalousjärjestelmästämme, niin arvolain vaikutus maatalouden tuottaman raaka-aineen hintaan ei voi mitenkään olla sääntelevä. Ensiksikin ovat maatalouden tuottaman raaka-aineen hinnat meillä kiinteitä, suunnitelman määräämiä, eivätkä "vapaita". Toiseksi, maataloudellisen raaka-aineen tuotannon laajuus ei määräydy alkuvoimaisuuden eikä minkään satunnaisten tekijäin, vaan suunnitelman mukaan. Kolmanneksi, maataloudellisen raaka-aineen tuotantoon välttämättömät työvälineet eivät ole keskittyneet yksityisten henkilöiden tahi henkilöryhmien käsiin, vaan valtion käsiin. Mitä kaiken tämän jälkeen jää arvolain sääntelevästä osuudesta? Osoittautuu, että itse arvolakia sääntelevät edellä mainitut, sosialistiselle tuotannolle ominaiset tosiasiat.

Ei siis voida kieltää sitä, että arvolaki vaikuttaa maatalouden tuottaman raaka-aineen hintojen muodostukseen, että se on eräs tähän vaikuttavista tekijöistä. Mutta vielä vähemmän voidaan kieltää sitäkään, että tämä vaikutus ei ole eikä voi olla sääntelevä.

Viidenteen kohtaan

Puhuessani sosialistisen kansantalouden kannattavuudesta esitin "Huomautuksissani" vastaväitteitä eräille tovereille, jotka väittävät, että kun meidän suunnitelmallinen kansantaloutemme ei anna suurta etusijaa kannattaville tuotantolaitoksille ja sallii näiden tuotantolaitosten rinnalla myöskin kannattamattomien tuotantolaitosten olemassaolon, — niin se muka tappaa itse kannattavuuden periaatteenkin taloudessa. "Huomautuksissa" on sanottu, että kannattavuus erillisten tuotantolaitosten ja tuotannonalojen näkökannalta katsoen ei ole mitenkään verrattavissa siihen korkeampaan kannattavuuteen, jonka sosialistinen tuotanto meille antaa, vapauttaessaan meidät liikatuotannon pulista ja turvatessaan meille tuotannon keskeytymättömän kasvun.

Mutta olisi väärin, jos tästä tehtäisiin se johtopäätös, että erillisten tuotantolaitosten ja tuotannonalojen kannattavuudella ei ole erikoista arvoa ja ettei se ansaitse vakavaa huomiota. Se ei tietenkään ole oikein. Erillisten tuotantolaitosten ja tuotannonalojen kannattavuudella on valtava merkitys meidän tuotantomme kehityksen kannalta katsoen. Se on otettava huomioon sekä rakennustyötä että tuotantoa suunniteltaessa. Se on meidän taloudellisen toimintamme A ja O nykyisessä kehitysvaiheessa.

Kuudenteen kohtaan

On epäselvää, miten on ymmärrettävä teidän kapitalismia koskevat sananne: "laajennettu tuotanto suuresti epämuodostuneena". On sanottava, että sellaisia tuotantoja, varsinkaan laajennettuja, ei maailmassa ole.

Ilmeistä onkin, että senjälkeen kun maailmanmarkkinat ovat jakaantuneet kahtia ja kapitalististen päämaiden (USAn, Englannin, Ranskan) voimien sijoituspiiri maailman varalähteille on alkanut supistua, täytyy kapitalismin kehityksen kiertojaksomaisen luonteen — tuotannon kasvun ja supistumisen — sittenkin säilyä. Mutta tuotannon kasvu näissä maissa tulee tapahtumaan kaventuneella pohjalla, sillä tuotannon laajuus näissä maissa tulee supistumaan.

Seitsemänteen kohtaan

Kapitalistisen maailmanjärjestelmän yleinen pula alkoi ensimmäisen maailmansodan kaudella, varsinkin sen seurauksena, että Neuvostoliitto lohkesi pois kapitalistisesta järjestelmästä. Se oli yleisen pulan ensimmäinen vaihe. Toisen maailmansodan kaudella alkoi yleisen pulan toinen vaihe, varsinkin sen jälkeen, kun kapitalistisesta järjestelmästä olivat lohjenneet pois Euroopan ja Aasian kansandemokraattiset maat. Ensimmäisen maailmansodan kaudella alkanutta ensimmäistä pulaa ja toisen maailmansodan kaudella alkanutta toista pulaa ei ole tarkasteltava erillisinä toisistaan irrallisina itsenäisinä pulina, vaan kapitalistisen maailmanjärjestelmän yleisen pulan kehitysvaiheina.

Onko maailman kapitalismin yleinen pula vain poliittinen tahi vain taloudellinen pula? Se ei ole kumpaakaan. Se on kapitalistisen maailmanjärjestelmän yleinen, so. kaikin puolinen pula, joka käsittää sekä talouden että politiikan. Tällöin on ymmärrettävää, että sen pohjana on toisaalta kapitalistisen maailmanjärjestelmän yhä lisääntyvä hajoaminen ja toisaalta kapitalismista pois lohjenneiden maiden — SNTLn, Kiinan ja muiden kansandemokraattisten maiden kasvava taloudellinen mahti.

J. Stalin.

Huhtikuun 21 päivänä 1952.

Toveri L. D. Jaroshenkon virheistä

Toveri Jaroshenko lähetti äskettäin NKP(b)n Keskuskomitean Politbyron jäsenille tämän vuoden maaliskuun 20 pnä päivätyn kirjeen eräistä taloudellisista kysymyksistä, joita käsiteltiin tunnetussa marraskuun väittelyssä. Kirjeessä on sen tekijän valitus siitä, ettei väittelyä yleistävissä perusasiakirjoissa, eikä myöskään toveri Stalinin "Huomautuksissa" ole tov. Jaroshenkon "käsityskanta mitenkään heijastunut". Kirjeeseen sisältyy sitäpaitsi tov. Jaroshenkon ehdotus, että hänen sallittaisiin laatia "Sosialismin poliittinen taloustiede" vuoden tahi puolentoista vuoden kuluessa antamalla hänelle tätä varten kaksi apulaista.

Arvelen, että pitää katsoa, mitä tov. Jaroshenkon valitus samoin kuin hänen ehdotuksensakin sisältävät.

Aloitamme valituksesta.

Millainen on siis tov. Jaroshenkon "katsantokanta", joka ei millään tavalla heijastunut edellä mainituissa asiakirjoissa.

I. Tov. Jaroshenkon päävirhe

Jos luonnehditaan tov. Jaroshenkon katsantokantaa parilla sanalla, niin on sanottava, että se on epämarxilainen ja niin ollen syvästi virheellinen.

Tov. Jaroshenkon päävirhe on siinä, että hän loittonee marxilaisuudesta tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden

yhteiskunnan kehityksessä esittämää osaa koskevassa kysymyksessä, liioittelee suuresti tuotantovoimien osuutta ja samoin väheksyy liiaksi tuotantosuhteiden esittämää osaa, ja päätyy siihen, että julistaa tuotantosuhteet sosialismin vallitessa tuotantovoimien osaksi.

Tov. Jaroshenko suostuu myöntämään tuotantosuhteiden esittävän jonkinlaista osaa "antagonististen luokkavastakohtien" oloissa, koska niissä tuotantosuhteet "ovat ristiriidassa tuotantovoimien kehityksen kanssa". Mutta hän rajoittaa tämän osan vain kielteiseksi, tuotantovoimien kehitystä jarruttavan ja niiden kehitystä kahlehtivan tekijän osaksi. Mitään muita tuotantosuhteiden myönteisiä tehtäviä ei tov. Jaroshenko näe.

Mitä tulee sosialistiseen järjestelmään, missä ei enää ole "antagonistisia luokkavastakohtia" eivätkä tuotantosuhteet "enää ole ristiriidassa tuotantovoimien kehityksen kanssa", — niin tov. Jaroshenko on sitä mieltä, että täällä katoaa tuotantosuhteiden kaikenlainen itsenäinen osuus, tuotantosuhteet lakkaavat olemasta kehityksen vakavana tekijänä ja tuotantovoimat sisällyttävät ne itseensä samalla tavoin kuin kokonainen liittää itseensä osan. Sosialismin vallitessa, tov. Jaroshenko sanoo, "ihmisten tuotantosuhteet sisältyvät tuotantovoimien organisatioon tämän organisation keinona, sen momenttina" (kts. tov. Jaroshenkon kirje Keskuskomitean Politbyroolle).

Mikä on näin ollen Sosialismin poliittisen taloustieteen päätehtävä? Tov. Jaroshenko vastaa: "Sosialismin poliittisen taloustieteen pääongelma tämän vuoksi ei ole siinä, että tutkittaisiin sosialistisen yhteiskunnan ihmisten tuotantosuhteita, vaan siinä, että laadittaisiin ja kehitettäisiin tuotantovoimien organisation tieteellinen teoria yhteiskunnallisessa tuotannossa, kansantalouden kehityksen suunnittelun teoria" (Kts. tov. Jaroshenkon puhe väittelyn Täysistunnossa).

Tämä oikeastaan selittääkin sen, että tov. Jaroshenkoa eivät kiinnosta sellaiset sosialistisen järjestelmän taloudelliset kysymykset kuin meidän taloudessamme esiintyvät erilaiset omistusmuodot, tavaran kiertokulku, arvolaki ym., vaan että hän pitää niitä toisarvoisina kysymyksinä, jotka aiheuttavat vain skolastisia kiistoja. Hän sanoo suoraan, että hänen Sosialismin poliittisessa taloustieteessään "kiistat sosialismin poliittisen taloustieteen tämän tai tuon käsitteen esittämästä osasta — arvo, tavara, raha, luotto jne. — jotka meillä usein saavat skolastisen luonteen, korvataan terveillä ajatuksilla tuotantovoimien järkiperäisestä organisatiosta yhteiskunnallisessa tuotannossa, tämän organisation tieteellisessä perustelemisessa" (Kts. tov. Jaroshenkon puhe väittelyn Täysistunnon jaostossa).

Siis: poliittista taloustiedettä ilman taloudellisia ongelmia.

Tov. Jaroshenko luulee, että ei tarvitse muuta kuin panna toimeen "tuotantovoimien järkiperäinen organisatio", jotta siirtyminen sosialismista kommunismiin tapahtuisi ilman erikoisia vaikeuksia. Hän on sitä mieltä, että tämä on täysin riittävää kommunismiin siirtymistä varten. Hän julistaa suoraan, että "sosialismin vallitessa päätaistelu kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen puolesta muodostuu taisteluksi tuotantovoimien oikean organisation puolesta ja niiden järkiperäisen käyttämisen puolesta yhteiskunnallisessa tuotannossa". (Kts. puhe Väittelyn täysistunnossa). Tov. Jaroshenko julistaa juhlallisesti, että "Kommunismi on tuotantovoimien korkein tieteellinen organisatio yhteiskunnallisessa tuotannossa".

Osoittautuu siis, että kommunistinen järjestelmä on olemukseltaan pelkkää "tuotantovoimien järkiperäistä organisatiota".

Kaikesta tästä tov. Jaroshenko tekee sen johtopäätöksen, että ei voi olla yhtenäistä Poliittista taloustiedettä kaikille yhteiskuntamuodoille, vaan täytyy olla kaksi poliittista taloustiedettä: toinen sosialismia edeltäneille yhteiskuntamuodoille, joka tutkii ihmisten tuotantosuhteita, ja toinen sosialistiselle järjestelmälle, jonka tutkimuksen kohteena eivät ole tuotantosuhteet, ts. taloudelliset suhteet, vaan tuotantovoimien järkiperäisen organisation kysymysten tutkiminen.

Sellainen on tov. Jaroshenkon katsantokanta.

Mitä voidaan sanoa tästä katsantokannasta?

Ensinnäkään ei pidä paikkaansa se, että tuotantosuhteiden esittämä osa yhteiskunnan historiassa rajoittuu tuotantovoimien kehitystä kahlehtivan jarrun osaan. Kun marxilaiset puhuvat tuotantosuhteiden esittämästä jarruttavasta osasta, niin he eivät tarkoita kaikenlaisia tuotantosuhteita, vaan ainoastaan vanhoja tuotantosuhteita, jotka eivät enää vastaa tuotantovoimien kasvua ja niin ollen jarruttavat niiden kehitystä. Mutta paitsi vanhoja tuotantosuhteita on olemassa, kuten tunnettua, uusia tuotantosuhteita, jotka astuvat vanhojen tilalle. Voidaanko sanoa, että uusien tuotantosuhteiden esittämä osa rajoittuu tuotantovoimien jarrun osaan? Ei voida. Päinvastoin, uudet tuotantosuhteet ovat se pääasiallinen ja ratkaiseva voima, joka oikeastaan määrääkin vastedes tapahtuvan voimakkaan tuotantovoimien kehityksen ja jota ilman tuotantovoimat ovat tuomitut kitumaan, kuten nykyisin on laita kapitalistisissa maissa.

Kukaan ei voi kieltää meidän neuvostoteollisuutemme tuotantovoimien valtavaa kehitystä viisivuotissuunnitelmien kaudella. Mutta tätä kehitystä ei olisi ollut, ellemme me olisi korvanneet vanhoja, kapitalistisia tuotantosuhteita lokakuussa 1917 uusilla, sosialistisilla tuotantosuhteilla. Ilman tätä mullistusta maamme tuotannollisissa, taloudellisissa suhteissa tuotantovoimat kituisivat meillä samalla tavoin kuin ne nyt kituvat kapitalistisissa maissa.

Kukaan ei voi kieltää maataloutemme tuotantovoimien valtavaa kehitystä viimeksi kuluneiden 20—25 vuoden aikana. Mutta tätä kehitystä ei olisi ollut, ellemme me olisi kolmekymmentäluvulla korvanneet vanhoja kapitalistisia tuotantosuhteita maaseudulla

uusilla, kollektivistisilla tuotantosuhteilla. Ilman tätä tuotannollista vallankumousta kituisivat meidän maataloutemme tuotantovoimat samalla tavoin kuin ne nyt kituvat kapitalistisissa maissa.

Uudet tuotantosuhteet eivät tietenkään voi pysyä eivätkä pysy ikuisesti uusina, ne alkavat vanhentua ja joutua ristiriitaan tuotantovoimien edelleen jatkuvan kehityksen kanssa, ne alkavat menettää tuotantovoimien tärkeimmän liikkeellepanevan voiman merkityksen ja muuttuvat niiden jarruksi. Silloin näiden jo vanhoiksi tulleiden tuotantosuhteiden tilalle ilmaantuvat uudet tuotantosuhteet, joiden tulee esittää tuotantovoimien edelleen jatkuvan kehityksen liikkeellepanevan voiman osaa.

Tämä tuotantosuhteiden kehityksen omalaatuisuus tuotantovoimien jarrusta niiden pääasialliseksi eteenpäinviejäksi ja tärkeimmästä liikkeellepanevasta voimasta tuotantovoimien jarruksi on eräs marxilaisen materialistisen dialektiikan tärkeimmistä alkeista. Tämän tietävät nyt kaikki marxilaisuuden aakkosten tavailijat. Osoittautuu, että tov. Jaroshenko ei tiedä sitä.

Toiseksi, ei ole totta, että tuotannollisten, ts. taloudellisten, suhteiden esittämä itsenäinen osa katoaa sosialismin vallitessa, että tuotantovoimat sisällyttävät itseensä tuotantosuhteet ja että yhteiskunnallinen tuotanto sosialismin vallitessa rajoittuu tuotantovoimien organisatioon. Marxilaisuus tarkastelee yhteiskunnallista tuotantoa kokonaisuutena, jossa on kaksi toisistaan eroittamatonta osaa: yhteiskunnan tuotantovoimat (yhteiskunnan suhteet luonnonvoimiin, joita vastaan taistellessaan se hankkii välttämättömiä aineellisia hyödykkeitä) ja tuotantosuhteet (ihmisten suhteet toisiinsa) tuotantoprosessissa. Ne ovat yhteiskunnallisen tuotannon kaksi eri puolta, vaikka ne liittyvätkin eroittamattomasti toisiinsa. Ja juuri senvuoksi, että ne ovat yhteiskunnallisen tuotannon eri puolia, ne voivat vaikuttaa toisiinsa. Jos väitetään, että jompikumpi näistä puolista voi sisällyttää toisen itseensä

ja muuttaa sen osakseen, niin se merkitsee vakavaa rikkomusta marxilaisuutta vastaan.

Marx sanoo:

”Tuotannossa eivät ihmiset vaikuta ainoastaan luontoon, he vaikuttavat myöskin toisiinsa. He eivät voi tuottaa yhtymättä tietyllä tavalla yhteistä toimintaa varten ja toimintansa keskinäistä vaihtoa varten. Tuottaakseen ryhtyvät ihmiset tiettyihin yhteyksiin ja suhteisiin, ja vasta näiden yhteiskunnallisten yhteyksien ja suhteiden kautta on olemassa heidän suhteensa luontoon, tapahtuu tuotanto” (kts. ”K. Marx ja F. Engels”, V osa, s. 429).

Yhteiskunnallinen tuotanto muodostuu siis kahdesta osasta, jotka kaiken sen ohella, että ne eroittamattomasti liittyvät toisiinsa, heijastavat kuitenkin kahta erilaista suhteiden ryhmää: ihmisten suhteita luontoon (tuotantovoimat) ja ihmisten keskinäisiä suhteita tuotantoprosessissa (tuotantosuhteet). Vasta molempien puolien olemassaolo antaa meille yhteiskunnallisen tuotannon, yhdentekevää, onko puhe sosialistisesta järjestelmästä tahi toisista yhteiskuntamuodoista.

Tov. Jaroshenko ei ilmeisesti ole täysin samaa mieltä Marxin kanssa. Hän on sitä mieltä, että tämä Marxin väittämä ei ole sovellettavissa sosialistiseen järjestelmään. Juuri tämän vuoksi hän rajoittaa Sosialismin poliittisen taloustieteen ongelman tuotantovoimien järkiperäisen organisation tehtävään, heittäen pois tuotannolliset, taloudelliset suhteet ja irroittaen niistä tuotantovoimat.

Näin ollen, marxilaisen Taloustieteen asemesta tov. Jaroshenkolla syntyy jotakin Bogdanovin ”Yleisen organisatiotieteen” tapaista.

Tällä tavoin, otettuaan sen oikean ajatuksen, että tuotantovoimat ovat tuotannon liikkuvin ja vallankumouksellisin aines, tov. Jaroshenko vie tämän ajatuksen mielettömyyteen saakka, tuotannollisten, taloudellisten suhteiden sosialismin vallitessa esittämän osan kieltämiseen saakka, ja täysiverisen yhteiskunnallisen tuotannon asemesta hänellä syntyy yksipuolinen ja heiveröinen tuotannon teknologia, jotakin Buharinin ”yhteiskunnallis-organisatoorisen tekniikan” tapaista.

Marx sanoo:

”Elämänsä yhteiskunnallisessa tuotannossa (ts. ihmisten elämiseen välttämättömien aineellisten hyödykkeiden tuotannossa — J. St.) ihmiset astuvat määrättyihin, välttämättömiin, heidän tahdostaan riippumattomiin suhteisiin, tuotantosuhteisiin, jotka vastaavat heidän aineellisten tuotantovoimiensa määrättyä kehitysastetta. Näiden tuotantosuhteiden kokonaisuus muodostaa yhteiskunnan taloudellisen rakenteen realisen perustan, jolle juridinen ja poliittinen päällysrakenne kohoaa ja jota vastaavat yhteiskunnallisen tietoisuuden määrätyt muodot” (kts. esipuhe kirjaan ”Poliittisen taloustieteen arvostelua”).

Tämä merkitsee, että jokaisella yhteiskuntamuodolla, niiden joukossa myöskin sosialistisella yhteiskunnalla, on oma taloudellinen perustansa, joka muodostuu ihmisten tuotantosuhteiden kokonaisuudesta. Nousee kysymys, miten on tov. Jaroshenkolla sosialistisen järjestelmän taloudellisen perustan laita? Kuten tunnettua, tov. Jaroshenko on jo tehnyt lopun tuotannollisista suhteista enemmän tai vähemmän itsenäisenä alana sosialismin vallitessa, sisällyttäen sen vähäisen, mikä niistä on jäänyt jäljelle, tuotantovoimien organisatioon. Herää kysymys, onko sosialistisella järjestelmällä omaa taloudellista perustaansa? Ilmeistä on, että koska tuotantosuhteet ovat kadonneet sosialismin vallitessa enemmän tai vähemmän itsenäisenä voimana, niin sosialistinen järjestelmä jää omaa taloudellista perustaansa vaille.

Siis sosialistinen järjestelmä ilman taloudellista perustaansa. Siitä tulee aikalailla hauska juttu...

Onko yhteiskuntajärjestelmä yleensä mahdollinen ilman taloudellista perustaansa? Tov. Jaroshenko on nähtävästi sitä mieltä, että se on mahdollinen. Mutta marxilaisuus on sitä mieltä, että sellaisia yhteiskuntajärjestelmiä ei maailmassa ole.

Ei pidä paikkaansa sekään, että kommunismi on tuotantovoimien järkiperäistä organisatiota, että kommunistisen järjestelmän olemus rajoittuu pelkkään tuotantovoimien järkiperäiseen organisatioon, ja että tarvitsee vain organisoida tuotantovoimat järkiperäisesti voidakseen siirtyä kommunismiin ilman erikoisia vaikeuksia. Meidän kirjallisuudessamme on toinen kommunismin määritelmä, toinen sanonta, nimittäin Leninin sanonta: ”Kommunismi on neuvostovalta ynnä koko maan sähköistäminen”. Tov. Jaroshenkoa ei Leninin määritelmä nähtävästi miellytä, ja hän korvaa sen omatekoisella määritelmällään: ”Kommunismi on tuotantovoimien korkein tieteellinen organisatio yhteiskunnallisessa tuotannossa”.

Ensinnäkään ei kukaan tiedä, mitä tämä tov. Jaroshenkon mainostama tuotantovoimien ”korkein tieteellinen” eli ”järkiperäinen” organisaatio on, mikä on sen konkreettinen sisältö? Tov. Jaroshenko on toistellut kymmeniä kertoja tätä arvoituksellista sanontaansa väittelyn Täysistunnossa ja jaostoissa sekä Politbyroon jäsenille osoittamassaan kirjeessä, mutta hän ei yritä missään sanallakaan selittää, miten oikeastaan on ymmärrettävä tuotantovoimien ”järkiperäinen organisatio”, joka muka tyhjentävästi ilmaisee kommunistisen järjestelmän olemuksen.

Toiseksi, jos kerran on tehtävä valinta kahden määritelmän välillä, niin ei ole heitettävä pois Leninin määritelmää, joka on ainoa oikea, vaan pois on heitettävä tov. Jaroshenkon niin sanottu määritelmä, joka on ilmeisesti keksimällä keksitty ja epämarxilainen, ja otettu Bogdanovin ”Yleisen organisatiotieteen” asevarastosta.

Tov. Jaroshenko luulee, että tarvitsee vain päästä tuotantovoimien järkiperäiseen organisatioon saadakseen tuotteiden runsauden ja siirtyäkseen kommunismiin, siirtyäkseen säännöstä: ”jokaiselle työnsä mukaan” sääntöön: ”jokaiselle tarpeittensa mukaan”. Se on suuri erehdys, joka paljastaa sosialismin taloudellisen kehityksen lakien täydellisen ymmärtämättä jäämisen.

Tov. Jaroshenko käsittää liian yksinkertaisesti, lapsellisen yksinkertaisesti sosialismista kommunismiin siirtymisen edellytykset. Tov. Jaroshenko ei ymmärrä sitä, että ei voida saavuttaa yhteiskunnan kaikki tarpeet tyydyttävää tuotteiden runsautta eikä myöskään siirtymistä sääntöön ”jokaiselle tarpeittensa mukaan”, jos jätetään voimaan sellaiset taloudelliset tosiasiat kuin kollektiivitaloudellinen ryhmäomistus, tavarain kiertokulku jne. Tov. Jaroshenko ei ymmärrä, että ennenkuin siirrytään sääntöön ”jokaiselle tarpeittensa mukaan”, on käytävä yhteiskunnan taloudellisen ja kulturellisen uudestikasvatuksen useiden vaiheiden kautta, joiden kestäessä työ muuttuu yhteiskunnan silmissä pelkästä elämän ylläpitokeinosta ensimmäiseksi elämäntarpeeksi, ja yhteiskunnallinen omistus — yhteiskunnan olemassaolon järkkymättömäksi ja koskemattomaksi perustaksi.

Todellisen, eikä julistuksenomaisen kommunismiin siirtymisen valmistelua varten on toteutettava ainakin kolme perustavaa ennakkoehtoa.

Ensiksi, on lujasti turvattava, ei tuotantovoimien tarunomaista ”järkiperäistä organisatiota”, vaan koko yhteiskunnallisen tuotannon, ja ensi sijassa tuotannonvälineiden tuotannon keskeytymätön kasvu. Tuotannonvälineiden tuotannon ensisijainen kasvu ei ole välttämätön ainoastaan senvuoksi, että sen on turvattava kalustolla sekä omat tuotantolaitoksensa että myöskin kaikkien muiden kansantalouden alojen tuotantolaitokset, vaan myöskin senvuoksi, että ilman sitä ei yleensä ole mahdollista toteuttaa laajennettua uusintamista.

Toiseksi on kohotettava kollektiivitalouden omistus koko kansan omistuksen tasolle, kollektiivitalouksille ja siis myöskin koko yhteiskunnalle etua tuottavien asteettaisten siirtymisvaiheiden kautta, ja tavaran kiertokulku on samoin asteettaisten siirtymisvaiheiden kautta korvattava tuotteiden vaihdon järjestelmällä, jotta keskusvalta tahi jokin muu yhteiskunnallis-taloudellinen keskus voisi ulottaa toimipii-

rinsä kaikkiin yhteiskunnallisen tuotannon valmisteisiin yhteiskunnan hyväksi.

Tov. Jaroshenko erehtyy väittäessään, että sosialismin vallitessa ei ole minkäänlaista ristiriitaa yhteiskunnan tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien välillä. Totta on, että meidän nykyiset tuotantosuhteemme elävät sitä kautta, jolloin ne, vastaten täydellisesti tuotantovoimien kasvua, vievät näitä eteenpäin seitsemän penikulman saappain. Mutta olisi väärin tyytyä tähän ja luulla, ettei ole olemassa minkäänlaisia ristiriitoja meidän tuotantovoimiemme ja tuotantosuhteidemme välillä. Ristiriitoja on ehdottomasti ja tulee olemaan, koska tuotantosuhteiden kehitys jää ja tulee jäämään jälkeen tuotantovoimien kehityksestä. Johtavien elinten noudattaessa oikeaa politiikkaa nämä ristiriidat eivät voi muuttua vastakohtaisuudeksi, eivätkä asiat voi päätyä yhteentörmäykseen yhteiskunnan tuotantosuhteiden ja tuotantovoimien välillä. Asia muuttuu toiseksi, jos tulemme noudattamaan väärää politiikkaa, esimerkiksi sellaista, jota tov. Jaroshenko meille suosittelee. Tässä tapauksessa yhteentörmäys on väistämätön, ja meidän tuotantosuhteemme voivat muuttua mitä pahimmaksi jarruksi tuotantovoimien jatkuvalle kehitykselle.

Tämänvuoksi on johtavien elinten tehtävänä huomata kehkeytyvät ristiriidat ajoissa ja ryhtyä aikanaan toimenpiteisiin niiden voittamiseksi mukauttamalla tuotantosuhteet tuotantovoimien kasvuun. Tämä koskee ennen kaikkea sellaisia taloudellisia ilmiöitä kuin ovat kollektiivitaloudellinen ryhmäomistus ja tavarain kiertokulku. Tiettyä on, että me nykyisin käytämme näitä ilmiöitä menestyksellisesti sosialistisen talouden kehittämiseen, ja ne tuottavat meidän yhteiskunnallemme suurta hyötyä. Epäilemätöntä on, että ne tuottavat meille hyötyä lähitulevaisuudessakin. Mutta olisi anteeksiantamatonta sokeutta olla näkemättä, että nämä ilmiöt samalla alkavat jo nyt jarruttaa tuotantovoimiemme voimakasta kehitystä, sillä ne muodostavat esteitä valtion suunnittelun ulottumiselle koko kansantalouteen, varsinkin maatalouteen. Epäilemätöntä on, että mitä pitemmälle mennään, sitä enemmän nämä ilmiöt tulevat jarruttamaan maamme tuotantovoimien jatkuvaa kasvua. Tehtävänä on siis tämän ristiriidan lopettaminen kollektiivitaloudellisen omistuksen asteettaisella muuttamisella koko kansan omistukseksi ja tuotteiden vaihdon voimaansaattamisella — myöskin asteettain — tavarain kiertokulun asemesta.

Kolmanneksi on saavutettava sellainen yhteiskunnan kulturellinen kasvu, joka turvaisi kaikille yhteiskunnan jäsenille heidän fyysillisten ja henkisten kykyjensä kaikinpuolisen kehityksen, jotta yhteiskunnan jäsenillä olisi tilaisuus saada riittävä sivistys tullakseen yhteiskunnallisen kehityksen aktiivisiksi eteenpäinviejiksi, jotta heillä olisi mahdollisuus vapaaseen ammatin valintaan, olematta sidotut koko iäkseen johonkin tiettyyn yhteen ammattiin, olemassaolevan työnjaon vuoksi.

Mitä tähän tarvitaan?

Olisi väärin luulla, että tällainen yhteiskunnan jäsenten suuri kulturellinen kasvu saadaan aikaan ilman työn nykyisessä asemassa tapahtuvia vakavia muutoksia. Tätä varten on ennen kaikkea supistettava työpäivää ainakin 6-, ja sitten 5-tuntiseksikin. Tämä on välttämätöntä sitä varten, että yhteiskunnan jäsenet saisivat riittävästi kaikinpuolisen sivistyksen hankkimiseen välttämätöntä vapaa-aikaa. Tätä varten on edelleen saatettava voimaan yleinen pakollinen polyteknillinen opetus, joka on välttämätön sitä varten, että yhteiskunnan jäsenillä olisi mahdollisuus vapaaseen ammatin valintaan, olematta sidotut koko iäkseen johonkin määrättyyn yhteen ammattiin. Tätä varten tarvitaan edelleen asunto-olojen perinpohjaista parantamista sekä työläisten ja toimitsijain realipalkan korottamista ainakin kaksinkertaisesti, ellei enemmänkin, suoranaisesti korottamalla rahapalkkaa ja varsinkin alentamalla edelleenkin järjestelmällisesti joukkokulutustarvikkeiden hintoja.

Sellaisia ovat perusedellytykset valmistumiselle kommunismiin siirtymiseen.

Vasta kaikkien näiden ennakkoehtojen täyttämisen jälkeen kokonaisuudessaan voidaan toivoa, että työ tulee muuttumaan yhteiskunnan jäsenten silmissä rasituksesta "ensimmäiseksi elämäntarpeeksi" (Marx), että "työ muuttuu raskaasta taakasta nautinnoksi" (Engels) ja että kaikki yhteiskunnan jäsenet tulevat arvostamaan yhteiskunnallista omaisuutta yhteiskunnan olemassaolon järkkymättömänä ja koskemattomana perustana.

Vasta kaikkien näiden ennakkoehtojen täyttämisen jälkeen kokonaisuudessaan voidaan siirtyä sosialistisesta säännöstä — "jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle työnsä mukaan" kommunistiseen sääntöön — "jokaiselta kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeittensa mukaan".

Se tulee olemaan perinpohjainen siirtyminen toisesta taloudesta, sosialismin taloudesta — toiseen, korkeampaan talouteen — kommunismin talouteen.

Kuten näemme, siirtyminen sosialismista kommunismiin ei ole niin yksinkertainen kuin tov. Jaroshenko kuvittelee.

Kun yritetään rajoittaa tämä mitä suurimpia taloudellisia muutoksia vaativa mutkikas ja monitahoinen asia "tuotantovoimien järkiperäiseen organisatioon", kuten tov. Jaroshenko tekee, niin se merkitsee marxilaisuuden vaihtamista bogdanovilaisuuteen.

II. Tov. Jaroshenkon muut virheet

1. Väärästä katsantokannastaan lähtien tov. Jaroshenko tekee vääriä johtopäätöksiä poliittisen taloustieteen luonteesta ja sen tutkimuksen esineestä.

Tov. Jaroshenko kieltää yhtenäisen poliittisen taloustieteen välttämättömyyden kaikille yhteiskuntamuodoille, lähtien siitä, että jokaisella yhteiskuntamuodolla on omat erikoiset taloudelliset lakinsa. Mutta hän on aivan väärässä, ja hänen kantansa eroaa tässä sellaisten marxilaisten kuin Engelsin ja Leninin kannasta.

Engels sanoo, että poliittinen taloustiede on "tiede niistä ehdoista ja muodoista, joiden alaisina eri ihmisyhteiskunnat ovat tuottaneet ja vaihtaneet, ja joiden alaisina ne näitä vastaavasti ovat kulloinkin tuotteet jakaneet" ("Anti-Dühring"). Poliittinen taloustiede ei siis tutki jonkin tietyn yhden yhteiskuntamuodon, vaan se tutkii eri yhteiskuntamuotojen taloudellisen kehityksen lakeja.

Tähän, kuten tunnettua, yhtyy täydellisesti Lenin, joka arvostelevissa huomautuksissaan Buharinin teoksesta "Ylimenokauden talous" sanoi, että Buharin on väärässä rajoittaessaan poliittisen taloustieteen vaikutuspiirin tavaratuotantoon ja ennen kaikkea kapitalistiseen tuotantoon, todeten samalla, että Buharin ottaa tässä "askeleen taaksepäin Engelsistä".

Tämän kanssa pitää täysin yhtä se poliittisen taloustieteen oppikirjan luonnoksessa esitetty poliittisen taloustieteen määritelmä, jossa sanotaan, että poliittinen taloustiede on tiede, joka tutkii "yhteiskunnallisen tuotannon ja aineellisten hyödykkeiden jaon lakeja ihmisyhteiskunnan kehityksen eri asteilla".

Se on ymmärrettävääkin. Eri yhteiskuntamuodot eivät taloudellisessa kehityksessään ole vain omien erikoisten taloudellisten lakien alaisia, vaan ne ovat myöskin kaikille yhteiskuntamuodoille yhteisten taloudellisten lakien alaisia, esimerkiksi sellaisten lakien kuin on tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden yhtenäisyyden laki yhtenäisessä yhteiskunnallisessa tuotannossa, tuotantovoimien ja tuotantosuhteiden välisten suhteiden laki kaikkien yhteiskuntamuotojen kehitysprosessissa. Yhteiskuntamuotoja eivät siis vain eroita toisistaan niiden omat erikoiset lait, vaan niitä myöskin yhdistävät toisiinsa kaikille yhteiskuntamuodoille yhteiset taloudelliset lait.

Engels oli täysin oikeassa sanoessaan:

"Tällaista porvarillisen poliittisen taloustieteen täydellistä arvostelua var-

ten oli kapitalistisen tuotanto-, vaihto- ja jakomuodon tuntemus riittämätön. Ainakin pääpiirteittäin piti tutkia ja vertailla sitä edeltäneitä ja vähemmän kehittyneissä maissa vieläkin sen rinnalla vallitsevia muotoja" ("Anti-Dühring").

Ilmeistä on, että tov. Jaroshenko myötäilee tässä Buharinia.

Edelleen. Tov. Jaroshenko väittää, että hänen "Sosialismin poliittisessa taloustieteessään" "korvataan poliittisen taloustieteen käsitteet — arvo, tavara, raha, luotto ym. — terveillä ajatuksilla tuotantovoimien järkiperäisestä organisatiosta yhteiskunnallisessa tuotannossa", ja että siis tämän poliittisen taloustieteen tutkimuksen kohteena eivät ole sosialismin tuotantosuhteet, vaan "tuotantovoimien organisation tieteellisen teorian laatiminen ja kehittäminen, kansantalouden suunnittelun teoria jne.", että tuotantosuhteet menettävät sosialismin vallitessa itsenäisen merkityksensä ja sulautuvat tuotantovoimiin niiden osana.

Täytyy sanoa, että moista mahdotonta lorua ei meillä vielä ole jauhanut ainoakaan pillastunut "marxilainen". Sillä mitähän mahtaa merkitä sosialismin poliittinen taloustiede ilman taloudellisia, tuotannollisia ongelmia? Onko ehkä maailmassa olemassa tällaista poliittista taloustiedettä? Mitä merkitsee taloudellisten ongelmien korvaaminen sosialismin poliittisessa taloustieteessä tuotantovoimien organisation ongelmilla? Se merkitsee sosialismin poliittisen taloustieteen hävittämistä. Tov. Jaroshenko menetteleekin juuri niin, hän yrittää hävittää sosialismin poliittisen taloustieteen. Tässä hän liittyy täydellisesti Buhariniin. Buharin sanoi, että kapitalismin tuhoutuessa täytyy tuhoutua poliittisen taloustieteen. Tov. Jaroshenko ei sano sitä, mutta hän tekee sitä, yrittäessään hävittää sosialismin poliittisen taloustieteen. Tosin hän on tällöin olevinaan jonkin verran eri mieltä Buharinin kanssa, mutta se on viekkautta, ja lisäksi vielä napillapelaajan viekkautta. Itse asiassa hän tekee sitä, mitä Buharin saarnasi ja mitä vastaan Lenin esiintyi. Tov. Jaroshenko taivaltaa Buharinin jälkiä.

Edelleen. Tov. Jaroshenko rajoittaa sosialismin poliittisen taloustieteen ongelmat tuotantovoimien järkiperäisen organisation ongelmiin, kansantalouden suunnittelun ongelmiin jne. Mutta hän erehtyy pahasti. Tuotantovoimien järkiperäisen organisation, kansantalouden suunnittelun jne. ongelmat eivät ole poliittisen taloustieteen asia, vaan johtavien elinten talouspolitiikan asia. Ne ovat kaksi eri alaa, joita ei pidä sekoittaa toisiinsa. Tov. Jaroshenko on sotkenut toisiinsa nämä kaksi eri asiaa ja joutunut hakoteille. Poliittinen taloustiede tutkii ihmisten tuotantosuhteiden kehityksen lakeja. Talouspolitiikka tekee tästä käytännöllisiä johtopäätöksiä, konkretisoi niitä ja rakentaa tälle perustalle jokapäiväisen työnsä. Jos poliittinen taloustiede kuormitetaan talouspolitiikan kysymyksillä, niin se saatetaan perikatoon tieteenä.

Poliittisen taloustieteen tutkimuksen kohteena ovat ihmisten tuotannolliset, taloudelliset suhteet. Tähän kuuluvat: a) tuotannonvälineiden omistusmuodot; b) tästä johtuva eri yhteiskuntaryhmien asema tuotannossa ja niiden keskinäissuhde, eli, kuten Marx sanoo: "toimintansa keskinäinen vaihto"; c) niistä täysin riippuvat tuotteiden jakomuodot. Kaikki tämä yhdessä muodostaa poliittisen taloustieteen tutkimuksen esineen.

Tästä määritelmästä puuttuu sana "vaihto", joka esiintyy Engelsin määritelmässä. Se puuttuu siksi, että "vaihdon" käsittävät monet tavallisesti tavaroiden vaihdoksi, joka ei ole ominaista kaikille, vaan ainoastaan muutamille yhteiskuntamuodoille, mikä joskus aiheuttaa väärinkäsitystä, vaikka Engels ei sanalla "vaihto" tarkoittanut pelkästään tavaranvaihtoa. Mutta kuten näemme, on se, mitä Engels tarkoittaa sanalla "vaihto", löytänyt paikkansa mainitussa määritelmässä, sen yhtenä osana. Tämä poliittisen taloustieteen tutkimuksen esineen määritelmä käy siis sisällöltään täydellisesti yhteen Engelsin määritelmän kanssa.

2. Kun puhutaan tämän tai tuon yhteiskuntamuodon taloudellisesta peruslaista, niin tavallisesti lähdetään siitä, että viimemainitulla ei voi olla useampia taloudellisia peruslakeja, vaan että sillä voi olla vain jokin yksi taloudellinen peruslaki, nimenomaan peruslakina. Päinvastaisessa tapauksessa meillä olisi useampia taloudellisia peruslakeja jokaisessa yhteiskuntamuodossa, mikä on ristiriidassa itse peruslain käsitteen kanssa. Mutta tov. Jaroshenko ei hyväksy tätä. Hän on sitä mieltä, että sosialismin taloudellisia peruslakeja voi olla enemmän kuin yksi, useampia. Se on uskomatonta, mutta totta. Väittelyn Täysistunnossa pitämässään puheessa hän sanoi:

"Yhteiskunnallisen tuotannon ja uusintamisen materiaalivarastojen suuruudet ja keskinäissuhteet määräytyvät yhteiskunnalliseen tuotantoon sijoitetun työvoiman määrän ja kasvun näköalojen mukaan. Tämä on sosialistisen yhteiskunnan taloudellinen peruslaki, joka määrää sosialistisen yhteiskunnallisen tuotannon ja uusintamisen rakenteen."

Tämä on ensimmäinen sosialismin taloudellinen peruslaki.

Samassa puheessa tov. Jaroshenko selittää:

"Keskinäissuhteet I ja II ryhmän välillä riippuvat sosialistisessa yhteiskunnassa tuotannonvälineiden tuotannon tarpeesta siinä laajuudessa kuin se on välttämätöntä koko työkykyisen väestön mukaanvetämiseksi yhteiskunnalliseen tuotantoon. Tämä on sosialismin taloudellinen peruslaki ja samalla se on Perustuslakimme vaatimus, joka seuraa neuvostoihmisten oikeudesta työhön."

Tämä on niin sanoaksemme toinen sosialismin taloudellinen peruslaki.

Ja vihdoin Politbyroon jäsenille osoittamassaan kirjeessä tov. Jaroshenko selittää:

"Tämän perusteella voidaan sosialismin taloudellisen peruslain oleelliset piirteet ja vaatimukset, kuten minusta näyttää, muotoilla suunnilleen seuraavalla tavalla: yhteiskunnan aineellisten ja kulturellisten elinehtojen keskeytymättömästi kasvava ja täydellistyvä tuotanto."

Tämä on jo kolmas sosialismin taloudellinen peruslaki.

Kaikkiko nämä lait ovat sosialismin taloudellisia peruslakeja vaiko vain yksi niistä, ja jos vain yksi, niin mikä nimenomaan, — näihin kysymyksiin ei tov. Jaroshenko anna vastausta viimeisessä Politbyroon jäsenille osoittamassaan kirjeessä. Muotoillessaan sosialismin taloudellisen peruslain Politbyroon jäsenille osoittamassaan kirjeessä, hän otaksuttavasti "unohti", että väittelyn Täysistunnossa kolme kuukautta sitten pitämässään puheessa hän oli jo muotoillut kaksi muuta sosialismin taloudellista peruslakia, nähtävästikin olettaen, että tähän enemmän kuin arveluttavaan sommitelmaan ei kiinnitetä huomiota. Mutta, kuten näkyy, hänen laskelmansa eivät ole toteutuneet.

Olettakaamme, että tov. Jaroshenkon muotoilemaa kahta ensimmäistä sosialismin peruslakia ei enää ole olemassa ja että tov. Jaroshenko pitää tästä lähtien sosialismin taloudellisena peruslakina hänen Politbyroon jäsenille osoittamassaan kirjeessään esitettyä sen kolmatta sanamuotoa. Katsokaamme siis tov. Jaroshenkon kirjettä.

Tov. Jaroshenko sanoo tässä kirjeessä, että hän ei yhdy siihen sosialismin taloudellisen peruslain määritelmään, joka on annettu tov. Stalinin "Huomautuksissa". Hän sanoo:

"Pääasia tässä määritelmässä on 'koko yhteiskunnan tarpeiden... mahdollisimman suuren tyydyttämisen turvaaminen'. Tuotanto on osoitettu siinä keinona tämän peruspäämäärän — tarpeiden tyydyttämisen — saavuttamiseen. Sellainen määritelmä antaa perusteen olettaa, että Teidän muotoilemanne sosialismin taloudellinen peruslaki ei pidä lähtökohtanaan tuotannon ensisijaisuutta, vaan kulutuksen ensisijaisuutta."

Tov. Jaroshenko ei ole nähtävästi lainkaan ymmärtänyt ongelman olemusta eikä näe sitä, että puheet kulutuksen tahi tuotannon ensisijaisuudesta eivät lainkaan kuulu asiaan. Kun

puhutaan näiden tai noiden yhteiskunnallisten prosessien ensisijaisuudesta toisiin prosesseihin nähden, niin lähdetään tavallisesti siitä, että nämä kummatkin prosessit ovat enemmän tahi vähemmän samanluontoisia. Voidaan ja pitää puhua tuotannonvälineiden tuotannon ensisijaisuudesta kulutusvälineiden tuotantoon nähden, sillä kummassakin tapauksessa olemme tekemisissä tuotannon kanssa, ja ne ovat siis enemmän tahi vähemmän samanluontoisia. Mutta ei voida puhua, olisi väärin puhua kulutuksen ensisijaisuudesta tuotantoon nähden tahi tuotannon ensisijaisuudesta kulutukseen nähden, sillä tuotanto ja kulutus ovat kaksi aivan erilaista alaa, tosin toisiinsa liittyviä aloja, mutta kuitenkin erilaisia aloja. Tov. Jaroshenko ei ilmeisesti ymmärrä sitä, että tässä ei ole kysymys kulutuksen tahi tuotannon ensisijaisuudesta, vaan siitä, millaisen päämäärän yhteiskunta asettaa yhteiskunnalliselle tuotannolle, millaiseen tehtävään se alistaa yhteiskunnallisen tuotannon sanokaamme sosialismin vallitessa. Tämänvuoksi ovat täysin asiaankuulumattomia sellaiset tov. Jaroshenkon puheet, että "sosialistisen yhteiskunnan, kuten jokaisen muunkin yhteiskunnan, elämän perustan muodostaa tuotanto". Tov. Jaroshenko unohtaa, että ihmiset eivät tuota tuottaakseen, vaan tyydyttääkseen tarpeensa. Hän unohtaa, että yhteiskunnan tarpeiden tyydyttämisestä irtaantunut tuotanto kuihtuu ja tuhoutuu.

Voidaanko yleensä puhua kapitalistisen tahi sosialistisen tuotannon päämäärästä, niistä tehtävistä, joihin kapitalistinen tahi sosialistinen tuotanto on alistettu? Olen sitä mieltä, että voidaan ja pitää puhua.

Marx sanoo:

"Kapitalistisen tuotannon välittömänä päämääränä ei ole tavaroiden tuotanto, vaan lisäarvon eli voiton tuotanto sen kehittyneessä muodossa; ei tuotteen, vaan lisätuotteen tuotanto. Tältä kannalta katsoen on itse työ tuottavaa vain sikäli kuin se luo voittoa eli lisätuotetta pääomalle. Mikäli työläinen ei sitä luo, on hänen työnsä tuottamatonta. Käytetyn tuottavan työn määrä kiinnostaa siis pääomaa vain sikäli, mikäli sen ansiosta — tahi sitä vastaavasti — kasvaa lisätyön määrä; ainoastaan tämän verran on välttämätöntä se, mitä olemme nimittäneet välttämättömäksi työajaksi. Mikäli työ ei anna tätä tulosta, on se tarpeetonta ja on lopetettava.

Kapitalistisen tuotannon päämäärä on aina lisäarvon enimmäismäärän eli lisätuotteen enimmäismäärän luominen sijoitetun päämäärän vähimmäismäärällä; mikäli tätä tulosta ei saavuteta työläisten ylettömällä työllä, ilmaantuu pääoman tendenssi, joka tähtää kyseellisen tuotteen valmistamiseen mahdollisimman pienin menetyksin — työvoiman ja kustannusten säästämiseen...

Itse työläiset esiintyvät näin käsitettäessä sinä, mitä he todellakin ovat kapitalistisen tuotannon vallitessa — ainoastaan tuotannonvälineinä, mutta ei itsetarkoituksena eikä tuotannon tarkoituksena." (Kts. "Lisäarvoteorioita", II nide, 2 osa).

Nämä Marxin sanat ovat huomion arvoisia, ei vain siinä suhteessa, että ne määrittelevät lyhyesti ja täsmällisesti kapitalistisen tuotannon päämäärän, vaan myöskin siinä suhteessa, että ne viitoittavat sen peruspäämäärän, sen päätehtävän, joka sosialistiselle tuotannolle on asetettava.

Kapitalistisen tuotannon päämääränä on siis voittojen hankkiminen. Mitä tulee kulutukseen, niin kapitalismi tarvitsee sitä vain sikäli kuin se turvaa voittojen hankkimisen. Tämän ulkopuolella menettää kysymys kulutuksesta kapitalismille kaiken merkityksensä. Ihminen tarpeineen katoaa näköpiiristä.

Millainen sitten on sosialistisen tuotannon päämäärä, mikä on se päätehtävä, jonka täyttämiseen yhteiskunnallinen tuotanto on alistettava sosialismin vallitessa?

Sosialistisen tuotannon päämäärä ei ole voitto, vaan ihminen tarpeineen, so. hänen aineellisten ja kulttuuritarpeittensa tyydyttäminen. Sosialistisen tuotannon päämäärä on, kuten tov. Stalinin "Huomautuksissa" sanotaan: "Ko-

ko yhteiskunnan yhä kasvavien aineellisten ja kulttuuritarpeiden mahdollisimman suuri tyydyttäminen".

Tov. Jaroshenko luulee, etä hän on tässä tekemisissä vain kulutuksen "ensisijaisuuden" kanssa tuotantoon nähden. Se on tietenkin ymmärryksen puutetta. Itse asiassa me emme ole tällöin tekemisissä kulutuksen ensisijaisuuden kanssa, vaan sosialistisen tuotannon alistamisen kanssa palvelemaan peruspäämääräänsä, joka on koko yhteiskunnan alituisesti kasvavien aineellisten ja kulttuuritarpeiden mahdollisimman suuren tyydyttämisen turvaaminen.

Siis koko yhteiskunnan alituisesti kasvavien aineellisten ja kulttuuritarpeiden mahdollisimman suuren tyydyttämisen turvaaminen — se on sosialistisen tuotannon päämäärä; sosialistisen tuotannon keskeytymätön kasvu ja täydellistäminen korkeimman tekniikan pohjalla — se on keino päämäärän saavuttamiseksi.

Sellainen on sosialismin taloudellinen peruslaki.

Haluten säilyttää tuotannon niin sanotun "ensisijaisuuden" kulutukseen nähden, tov. Jaroshenko väittää, että "sosialismin taloudellinen peruslaki" on "yhteiskunnan aineellisten ja kulttuurellisten ehtojen tuotannon kasvu ja täydellistyminen". Se ei pidä lainkaan paikkaansa. Tov. Jaroshenko vääristelee karkeasti tov. Stalinin "Huomautuksissa" esitettyä sanontaa ja pilaa sen. Hänellä muuttuu tuotanto keinosta päämääräksi; ja yhteiskunnan alituisesti kasvavien aineellisten ja kulttuuritarpeiden mahdollisimman suuren tyydyttämisen turvaaminen — tulee poissuljetuksi. Siitä tulee tuotannon kasvua tuotannon kasvua varten, tuotantoa itsetarkoituksena, mutta ihminen tarpeineen katoaa tov. Jaroshenkon näköpiiristä.

Tämän vuoksi ei ole ihmeteltävä, että sosialistisen tuotannon päämääränä olevan ihmisen katoamisen kanssa tov. Jaroshenkon "konseptiosta" katoavat marxilaisuuden viimeisetkin rippeet.

Tällä tavoin tov. Jaroshenkolla ei syntynytkään tuotannon "ensisijaisuutta" kulutukseen nähden, vaan jonkinlainen porvarillisen ideologian "ensisijaisuus" marxilaiseen ideologiaan nähden.

3. Kysymys erikseen on marxilainen uusintamisteoria. Tov. Jaroshenko väittää, että marxilainen uusintamisteoria on vain kapitalistisen uusintamisen teoria ja että se ei sisällä mitään sellaista, mikä voisi päteä toisiin yhteiskuntamuotoihin, niiden joukossa sosialistiseen yhteiskuntamuotoon nähden. Hän sanoo:

"Marxin kapitalistista taloutta varten laatiman uusintamiskaavan siirtäminen sosialistiseen yhteiskunnalliseen tuotantoon on tulosta Marxin opin dogmaattisesta ymmärtämisestä ja on ristiriidassa hänen oppinsa olemuksen kanssa." (Kts. tov. Jaroshenkon puhe väittelyn Täysistunnossa).

Hän väittää edelleen, että "Marxin uusintamisen kaava ei vastaa sosialistisen yhteiskunnan taloudellisia lakeja eikä voi olla sosialistisen uusintamisen tutkimisen pohjana." (Kts. sama).

Kosketellessaan Marxin yksinkertaisen uusintamisen teoriaa, jossa määritellään tietty keskinäissuhde tuotantovälineiden tuotannon (I lohko) ja kulutusvälineiden tuotannon (II lohko) välillä, tov. Jaroshenko sanoi:

"Keskinäissuhde ensimmäisen ja toisen lohkon välillä ei sosialistisessa yhteiskunnassa määräydy Marxin kaavan mukaan $v+m$ ensimmäisessä lohkossa ja c toisessa lohkossa. Sosialismin vallitessa ei mainittua keskinäistä yhteyttä kehityksessä ensimmäisen ja toisen lohkon välillä tule olla" (Kts. sama).

Hän väittää, että "Marxin laatima teoria keskinäissuhteesta I ja II lohkojen välillä ei sovellu meidän sosialistisiin olosuhteisiimme, sillä Marxin teorian pohjalla on kapitalistinen talous lakeineen". (Kts. tov Jaroshenkon kirje Politbyroon jäsenille).

Näin tov. Jaroshenko soimaa Marxin uusintamisteoriaa.

Marxin uusintamisteoria, joka on laadittu kapitalistisen tuotannon lakien tutkimisen tuloksena, heijastaa tietystikin kapitalistisen tuotannon erikoisuuk-

sia ja on luonnollisestikin pukeutunut tavara-kapitalististen arvosuhteiden muotoon. Toisin ei voinut ollakaan. Mutta jos Marxin uusintamisteoriassa nähdään vain tämä muoto, eikä huomata sen perustaa, sen perussisältöä, joka ei päde ainoastaan kapitalistiseen yhteiskuntamuotoon nähden, — niin se merkitsee, ettei ymmärretä mitään tästä teoriasta. Jos tov. Jaroshenko ymmärtäisi jotakin tästä asiasta, niin hän ymmärtäisi myöskin sen silminnähtävän totuuden, että Marxin uusintamiskaavat eivät suinkaan rajoitu heijastamaan kapitalistisen tuotannon erikoisuuksia, vaan että ne samalla sisältävät useita uusintamisen perusajatuksia, jotka pätevät kaikkiin yhteiskuntamuotoihin nähden, niiden joukossa ja erikoisesti sosialistiseen yhteiskuntamuotoon nähden. Sellaiset Marxin uusintamisteorian väittämät kuin on väittämä yhteiskunnallisen tuotannon jakautumisesta tuotannon välineiden tuotantoon ja kulutusvälineiden tuotantoon; väittämä tuotantovälineiden tuotannon ensisijaisesta kasvusta laajennetussa uusintamisessa; väittämä I ja II lohkojen välisestä keskinäissuhteesta; väittämä lisätuotteesta ainoana kasaantumisen lähteenä; väittämä yhteiskunnallisten varastojen muodostumisesta ja tarkoituksesta; väittämä kasautumisesta laajennetun uusintamisen ainoana lähteenä, — kaikki nämä Marxin uusintamisteorian perusväittämät ovat juuri niitä ajatuksia, jotka eivät päde ainoastaan kapitalistiseen yhteiskuntamuotoon nähden ja joita soveltamatta ei voi tulla toimeen ainoakaan sosialistinen yhteiskunta kansantaloutta suunnitellessaan. Kuvaavaa on, että itse tov. Jaroshenkonkin, joka niin ylimielisesti aivastelee Marxin "uusintamiskaavoille", on pakko tämän tästä turvautua näiden "kaavojen" apuun sosialistisen uusintamisen kysymyksiä käsitellessään.

Mitä mieltä olivat tästä asiasta Lenin ja Marx?

Kaikille ovat tunnettuja Leninin arvostelevat huomautukset Buharinin kirjasta "Ylimenokauden talous". Näissä huomautuksissa Lenin, kuten tunnettua, katsoi, että Marxin määritelmä I ja II lohkojen välisestä keskinäissuhteesta, jota vastaan tov. Jaroshenko on lähtenyt sotajalalle, pysyy voimassa sekä sosialismissa että "puhtaassa kommunismissa", ts. kommunismin toisessa vaiheessa.

Mitä tulee Marxiin, niin hän, kuten tunnettua, ei mielellään poikennut syrjään kapitalistisen tuotannon lakien tutkimisesta eikä hän "Pääomassaan" kosketellut kysymystä uusintamiskaavojensa soveltuvuudesta sosialismiin. Mutta "Pääoman" II osan 20 luvussa, osassa "I lohkon pysyvä pääoma", missä hän käsittelee I lohkon tuotteiden vaihtoa tämän lohkon sisällä, Marx ikäänkuin ohimennen huomauttaa, että tuotteiden vaihto tämän lohkon sisällä tapahtuisi sosialismin vallitessa yhtä alituisesti kuin kapitalistisessa tuotannossa. Marx sanoo:

"Jos tuotanto olisi kapitalistisen asemesta yhteiskunnallista, niin on selvää, että nämä I lohkon tuotteet jaettaisiin samoin kuin ennenkin tämän lohkon eri tuotannonhaarojen uusintamisvälineiksi; osa jäisi välittömästi sen osan käytettäväksi, jonka tuote se on, toinen taas siirtyisi muille aloille, ja siten tämän lohkon eri tuotantopaikat alituisesti vaihtelisivat tuotteitaan keskenään." (Kts. Marx: "Pääoma", II kirja, s. 365—366 suom. painos).

Marx ei siis suinkaan ollut sitä mieltä, että hänen uusintamisteoriansa pätee vain kapitalistiseen tuotantoon nähden, vaikka hän tutkikin kapitalistisen tuotannon lakeja. Päinvastoin hän, kuten näemme, lähti siitä, että hänen uusintamisteoriansa voi päteä myöskin sosialistiseen tuotantoon nähden.

Mainittava on, että Marx "Gothan ohjelman arvostelussaan", eritellessään sosialismiin ja kommunismiin johtavan ylimenokauden taloutta, lähtee uusintamisteoriansa perusajatuksista, pitäen niitä nähtävästi välttämättöminä kommunistiselle järjestelmälle.

Mainittava on myös, että Engels lähtee samoin "Anti-Dühringissään", arvostellessaan Dühringin "sosialitääris-

tä järjestelmää" ja luonnehtiessaan sosialistisen järjestelmän taloutta, Marxin uusintamisteorian perusajatuksista pitäen niitä kommunistiselle järjestelmälle ehdottomina.

Sellaisia ovat tosiasiat.

Osoittautuukin, että tässäkin, uusintamista koskevassa kysymyksessä tov. Jaroshenko, huolimatta hänen ylimielisestä äänensävystään Marxin "kaavojen" suhteen, on jälleen ajautunut karille.

4. Politbyroon jäsenille osoittamansa kirjeen tov. Jaroshenko päättää ehdotukseen, että hänen tehtäväkseen annettaisiin "Sosialismin poliittisen taloustieteen" laatiminen. Hän kirjoittaa:

"Lähtien minun täysistunnossa, jaostossa ja tässä kirjeessä esittämistäni sosialismin poliittisen taloustieteen tutkimusesineen määrittelystä, käyttäen marxilaista dialektista metodia, minä voin vuoden, enintään puolentoista vuoden kuluessa kahden ihmisen avulla muokata sosialismin poliittisen taloustieteen peruskysymysten teoreettiset ratkaisut; esittää sosialismin poliittisen taloustieteen marxilaisen, leniniläis-stalinilaisen teorian, joka muuttaa tämän tieteen tehokkaaksi aseeksi kansan taistelussa kommunismin puolesta."

Myöntää täytyy, että tov. Jaroshenkoa ei vaatimattomuus vaivaa. Pikemminkin voidaan sanoa, käyttäen eräiden kirjailijain tyyliä: "jopa aivan päinvastoinkin".

Edellä on jo sanottu, että tov. Jaroshenko sekoittaa sosialismin poliittisen taloustieteen johtavien elinten talouspolitiikkaan. Se, mitä hän pitää sosialismin poliittisen taloustieteen tutkimusesineenä — tuotantovoimien järkiperäistä organisatiota, kansantalouden suunnittelua, yhteiskunnallisten varastojen muodostamista jne. — ei ole sosialismin poliittisen taloustieteen tutkimuksen esine, vaan johtavien elinten talouspolitiikan asia.

En puhukaan siitä, että tov. Jaroshenkon tekemät vakavat virheet ja hänen epämarxilainen "katsantokantansa" eivät ole omiaan puhumaan sen puolesta, että tov. Jaroshenkolle annettaisiin sellainen tehtävä.

*

Johtopäätökset:

1) Tov. Jaroshenkon valitus väittelyn johtajia vastaan on aiheeton, sillä väittelyn johtajat eivät marxilaisina voineet heijastaa yleistävissä asiakirjoissaan tov. Jaroshenkon epämarxilaista "katsantokantaa".

2) Tov. Jaroshenkon pyyntöä, että hänen tehtäväkseen annettaisiin Sosialismin poliittisen taloustieteen kirjoittaminen, ei voida ottaa vakavasti, vaikkapa vain senkin vuoksi, että se tuoksahtaa hlestakovilaisuudelta.

J. Stalin.

Toukokuun 22 pnä 1952.

NKPn Keskuskomitean toimintakertomus puolueen XIX edustajakokoukselle

NKP(b)n KKn sihteerin G. M. Malenkovin selostus

I

NEUVOSTOLIITON KANSAINVÄLINEN ASEMA

Toverit! Se ajanjakso, joka on kulunut puolueen 18. edustajakokouksesta, on ollut täynnä merkitykseltään maailmanhistoriallisia tapahtumia.

Toinen maailmansota järkytti perustuksiaan myöten monien kansojen ja valtioiden elämää ja muutti maailman kasvot. Kansainvälisen imperialistisen taantumuksen voimien valmistama sota, jonka päästi idässä valloilleen imperialistinen Japani ja lännessä Hitlerin Saksa, sekoitti alkuunpanijainsa laskelmat ja päättyi neuvostokansan sankarillisen taistelun ansiosta tuloksiin, joita imperialistit eivät olleet nähneet ennakolta.

Neuvostoliiton tuhoamisen tai heikentämisen sijasta kävikin niin, että Neuvostoliitto voimistui, Neuvostoliiton kansainvälinen arvovalta kasvoi. Demokratian heikentämisen ja murskaamisen sijasta tapahtuikin niin, että kapitalismista irrottautui useita keski- ja kaakkois-Euroopan maita ja niissä vakiintui kansandemokraattinen järjestelmä. Siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden kansojen jatkuvan orjuutuksen sijasta tapahtui näissä maissa kansallisen vapaustaistelun uusi mahtava nousu, imperialismin siirtomaajärjestelmän kriisi kärjistyi. Raskasta iskua koko maailman imperialistiselle järjestelmälle merkitsi suuren Kiinan kansan historiallinen voitto. Nyt on jo yksi kolmasosa ihmiskunnasta päässyt irti imperialismin sorrosta, vapautettu imperialistisen riiston kahleista.

Itse kapitalistisessa maailmassa putosi kolme suurta valtiota — Saksa, Japani ja Italia — suurvaltojen joukosta, ja Ranska ja Englanti menettivät entiset asemansa.

Sodanjälkeinen kausi on ollut maailman kapitalistisen järjestelmän jatkuvan heikentymisen ja demokratian ja sosialismin voimien kasvun kautta.

Taloudellisella alalla sodanjälkeiset vuodet ovat merkinneet uusien taloudellisten vaikeuksien kasvamista kapitalistisissa maissa, Amerikan imperialismin yhä kehittyvää laajentumispyrkimystä ja ristiriitojen kärjistymistä tämän johdosta kapitalististen maiden välillä. Näitä ristiriitoja ovat voimistaneet imperialististen piirien yritykset löytää ulospääsy taloudellisista vaikeuksista talouden militarisoimisen ja uuden sodan valmistelun tietä.

Poliittisella alalla sodanjälkeiselle kaudelle on ollut tunnusomaista kahden leirin, USAn johtaman agressiivisen, demokratianvastaisen leirin ja rauhaarakastavan, demokraattisen leirin muodostuminen. Tämän ajan kuluessa on kapitalistisessa maailmassa muodostunut USAsta uusi taantumuksen ja agression keskus, josta saa alkunsa tärkein rauhaa, vapautta ja kansojen riippumattomuutta uhkaava vaara. Tämän vaaran uhatessa ovat rauhaarakastavat voimat nousseet kaikissa maissa päättävään taisteluun rauhan ja maittensa kansallisen riippumattomuuden puolustamiseksi.

Neuvostoliitto on sodanjälkeisellä kaudella jatkanut sodan keskeyttämää etenemistään puolueen 18. edustajakokouksen viitoittamalla tiellä, rauhallisen kehityksen ja vähitellen tapahtuvan kommunismista sosialismiin siirtymisen tiellä. Sodanjälkeiset vuodet ovat merkinneet suuria saavutuksia teollisuudessa ja liikenteessä, maataloudessa, tieteen, kulttuurin ja taiteen kaikilla aloilla. Samalla nämä vuodet ovat merkinneet neuvostojärjestelmän jatkuvaa lujittumista, neuvostoyhteiskunnan moraalis-poliittisen yhtenäisyyden ja maamme kansojen välisen ystävyyden lujittamista.

Kaikki nämä vuodet Neuvostoliitto on käynyt aktiivista taistelua rauhan säilyttämiseksi ja lujittamiseksi kaikkialla maailmassa. Tarkastelkaamme kansainvälisen tilanteen peruskysymyksiä.

1. Maailman kapitalistisen järjestelmän jatkuva heikentyminen ja taloudellinen tilanne kapitalismin maissa

Maailman taloudellisen tilanteen yleiskaavalle on tällä hetkellä luonteenomaista kahden kehityslinjan olemassaolo.

Toinen linja on rauhanomaisen talouden herkeämättömän nousun linja Neuvostoliitossa ja kansandemokratian maissa. Tämä talous ei tunne pulia, ja sen kehityksen pyrkimyksenä on taata yhteiskunnan aineellisten ja kulttuuritarpeiden tyydyttäminen mahdollisimman suuressa määrässä. Tämä talous turvaa kansanjoukkojen elintason järjestelmällisen kohoamisen ja työvoiman täystyöllisyyden. Tälle taloudelle on luonteenomaista ystävyydessä harjoitettu taloudellinen yhteistoiminta niiden maiden kesken, jotka muodostavat demokraattisen leirin.

Toinen linja on kapitalismin talouden linja. Tämän talouden tuotantovoimat polkevat paikallaan, se tempoo kapitalismin yhä syvenevän yleisen kriisin ja alituisesti toistuvien talouspulien pihdeissä. Tämä linja on talouden militarisoimisen ja sodan hyväksi työskentelevien tuotannonalojen yksipuolisen kehittämisen linja, eri maiden välisen kilpailukamppailun, toisten maiden harjoittaman toisten maiden orjuuttamisen linja. Tällainen tilanne muodostuu sen seurauksena, ettei tämä talous kehity yhteiskunnan etujen mukaisesti, vaan mahdollisimman suurten voittojen turvaamiseksi kapitalisteille asianomaisen maan väestön enemmistön riiston ja köyhdyttämisen avulla, muiden maiden, varsinkin takapajuisten maiden kansojen orjuuttamisen ja järjestelmällisen rosvoamisen avulla ja vihdoin sotien ja kansantalouden militarisoimisen avulla.

Tuotannon kehitystä Neuvostoliitossa ja kapitalistisissa maissa luonnehtivat seuraavat tiedot:

Teollisuustuotannon kasvu Neuvostoliitossa ja kapitalistisissa maissa vv. 1929—1951 (prosenteissa v. 1929 verrattuna)

	1929	1939	1943	1946	1947	1948	1949	1950	1951
Neuvostoliitto	100	552	573	466	571	721	870	1082	1266
USA	100	99	217	155	170	175	160	182	200
Englanti	100	123	Tietoja ei ole julkaistu	112	121	135	144	157	160
Ranska	100	80	Tietoja ei ole julkaistu	63	74	85	92	92	104
Italia	100	108	—"—	72	93	97	103	118	134

Kuten esitetystä taulukosta nähdään, oli teollisuustuotannon kokonaismäärä vuonna 1951 Neuvostoliitossa 1.266 prosenttia vuoteen 1929 verraten ja se oli siis tässä ajassa lisääntynyt lähes 13-kertaiseksi. Sodanjälkeisellä kaudella Neuvostoliiton teollisuus on kuten ennen sotaakin kulkenut järkkymättä nousevaa linjaa rauhanomaisen kehittämisen pohjalla.

Esitetystä taulukosta näkyy myös, että Amerikan Yhdysvalloissa teollisuustuotanto polki paikallaan vuosien 1929 ja 1939 välisellä ajalla, sen jälkeen se lisääntyi yksinomaan sotatuotannon jyrkän nousun johdosta toisen maailmansodan aikana, laski sitten huomattavasti ja kohosi jälleen vain seurauksena sodan aloittamisesta Korean kansaa vastaan ja siirtymisestä voimaperäiseen aseistautumiseen kasvaen sen johdosta vuonna 1951 kaksinkertaiseksi vuoteen 1929 verraten.

Englannin teollisuustuotanto kasvoi samassa ajassa vain 60 %:lla, ja useissa Länsi-Euroopan kapitalistisissa maissa teollisuus polkee yhä vieläkin paikallaan vuoden 1929 tason vaiheilla.

Euroopan kansandemokratian maissa ylitettiin teollisuustuotannon sotaa edeltänyt taso vuonna 1951, vaikka ne joutuivat kärsimään sodasta huomattavasti enemmän kuin Länsi-Euroopan kapitalistiset maat, seuraavasti: Puolassa 2,9 kertaa, Tshekkoslovakiassa 1,7 kertaa, Unkarissa 2,5 kertaa, Romaniassa 1,9 kertaa, Bulgariassa 4,6 kertaa ja Albaniassa yli 5 kertaa. Näissä maissa on myös käynnissä keskeytymätön maatalouden nousu, erikoisen nopeasti kehittyy teknillisten viljelyskasvien tuotanto, ja myös karjatalouden alalla on merkittäviä saavutuksia.

Suurta menestystä on taloutensa kehittämisessä saavuttanut Saksan Demokraattinen Tasavalta. Vuonna 1952 tasavallan teollisuustuotanto oli jo saavuttanut sotaa edeltäneen tason ja ylittikin sen jo 35 %:lla, teollisuustuotannon määrä oli vuonna 1951 vuoden 1946 tuotantoa 2,4 kertaa suurempi, metallurginen, koneenrakennus- ja kemiallinen teollisuus sekä sähkövoiman tuotanto kasvavat vuodesta toiseen. Maatalous on niin kylvöpinta-alan suuruuteen kuin satoisuuteenkin nähden ylittänyt sotaa edeltäneen tason.

Kiinan Kansantasavallan talous kehittyy nopeasti. Kiinan kansa tekee työtä valtavalla innolla ja hävittää menestyksellä japanilaisia hyökkääjiä ja kuomintangin taantumusta vastaan käydyn monivuotisen tuhoisan sodan raskaita seurauksia. Kiinan teollinen kehitys on kansandemokraattisen vallan pystyttämisestä lähtien kulkenut nopeata vauhtia: teollisuustuotannon määrä lisääntyi vuonna 1951 vuoteen 1949 verraten yli 2-kertaiseksi; rautatielaitos on jälleenrakennettu, uusia rautateitä rakennetaan voimakkaalla vauhdilla. Kiinan kansanhallituksen toimeenpaneman suuren maanuudistuksen tuloksena on maataloudessa saavutettu suurta menestystä: viljakasvien tuotanto oli vuonna 1951 vuoteen 1949 verraten 128 %, puuvillan tuotanto 252 %. Kun maan finanssiasiat vanhassa Kiinassa olivat kokonaan rappiolla ja inflatio saavutti valtavat mittasuhteet, niin Kiinan kansanhallitus sen sijaan on lujittanut finanssitaloutta ja turvannut valuutan vakavuuden.

Korean Kansandemokraattisessa Tasavallassa saatiin aikaan sen jälkeen, kun se oli vapautettu japanilaisista siirtomaaorjuuttajista, suuri taloudellinen nousu. Teollisuustuotannon määrä lisääntyi jo vuonna 1949 vuoteen 1946 verraten 4-kertaiseksi. Kansandemokraattisen hallituksen toimeenpaneman maauudistuksen jälkeen kylvöpinta-ala laajeni maaseudulla lähes 25 %lla ja kaikkien maatalouskasvien satoisuus lisääntyi huomattavasti. Amerikkalaiset ja muut YKn lipun alla toimivat sotajoukot hävittävät raakalaisten tavoin Pohjois-Korean rauhallisia kaupunkeja ja kyliä, sen teollisuutta ja maataloutta.

Suurta menestystä on taloutensa kehittämisessä saavuttanut Mongolian Kansantasavalta. Tasavallan kansantalous kasvaa ja lujittuu vuodesta toiseen. Mongolian kansan aineellinen hyvinvointi lisääntyy ja kulttuuri kehittyy. Maan talouden perusala, karjanhoito kehittyy lakkaamatta korkeammalle tasolle, ja karjan pääluku on tasavallan olemassaolon aikana lisääntynyt 2,5 kertaiseksi, koko karja kuuluu nyt työtätekevälle talonpoikaistolle. Valtion ja osuuskuntien teollisuuden tuotanto on viimeisten kymmenen vuoden aikana kasvanut lähes 3-kertaiseksi.

Kaikki tuotannon kehitystä kapitalistisissa maissa ja demokraattisen leirin maissa luonnehtivat tiedot todistavat, että kapitalististen maiden teollisuustuotanto, myös USAn teollisuustuotanto, jää vauhdissaan huomattavasti jälkeen Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden teollisuuden kehityksen vauhdista.

Näistä tiedoista seuraa edelleen, että kapitalististen maiden teollisuustuotanto on jonkin verran lisääntynyt vain sodan valmistelun ja sotakoneiston sodanaikaisen huollon johdosta.

Toinen maailmansota ei suinkaan hävittänyt kapitalismin taloudellisia ja poliittisia ristiriitoja, vaan päinvastoin se kärjisti näitä ristiriitoja entisestään, horjutti kapitalististen maiden taloutta ja syvensi maailman kapitalistisen järjestelmän yleistä kriisiä. Toinen maailmansota ei täyttänyt imperialististen valtioiden suurporvariston toiveita. Kumpikin niistä kahdesta kapitalistisesta ryhmittymästä, jotka olivat toistensa vastustajia sodan aikana, laski asevoimaa käyttämällä jakavansa maailman uudelleen, valtaavansa uusia raaka-ainelähteitä ja laajentavansa menekkimarkkinoita tavaroilleen, siis lujittavansa omaa taloudellista asemaansa vastustajiensa kustannuksella ja saavuttavansa maailmanherruuden.

Nämä laskelmat eivät kuitenkaan pitäneet paikkaansa. Vaikka Saksa ja Japani syrjäytettiinkin kolmen tärkeimmän kapitalistisen maan joukosta, USAn, Englannin ja Ranskan, pääkilpailijoina, ja näiden maiden, varsinkin USAn, toivoessa tämän johdosta voivansa kohottaa tuotantoa maissaan 4—5-kertaisesti, niin

kuitenkin nämä toiveet romahtivat perusteellisesti. Tämän lisäksi kapitalistisesta järjestelmästä irroittautuivat Kiina ja Euroopan kansandemokraattiset maat muodostaen yhdessä Neuvostoliiton kanssa yhtenäisen ja mahtavan rauhan ja demokratian leirin, joka seisoo imperialismin leiriä vastassa.

Taloudellisena tuloksena kahden vastakkaisen leirin muodostumisesta oli, kuten toveri Stalin osoittaa, se seikka, että yhtenäiset kaikkikäsittävät maailmanmarkkinat hajosivat ja muodostuivat kahdet rinnakkaiset maailmanmarkkinat: rauhallisen demokraattisen leirin maiden markkinat ja agressiivisen imperialistisen leirin maiden markkinat. Yhtenäisten maailmanmarkkinoiden hajoaminen on tärkein taloudellinen tulos toisesta maailmansodasta ja sen taloudellisista seurauksista.

Kahdet maailmanmarkkinat kehittyvät vastakkaisiin suuntiin. Uudet, demokraattiset maailmanmarkkinat eivät tunne menekkivaikeuksia, koska niiden sijoituskyky lisääntyy vuosi vuodelta tuotannon pulista vapaata kasvua vastaavasti demokratian leirin maissa, koska tuotannon herkeämätön kasvu kaikissa demokraattisen leirin maissa laajentaa yhä enemmän demokraattisten markkinoiden sijoituskykyä. Toisaalla taas ovat toiset, imperialistiset maailmanmarkkinat, joilla ei ole yhteyttä Neuvostoliittoon ja muihin demokraattisiin maihin ja jotka tämän johdosta ovat tuomitut kärsimään menekkivaikeuksista, tuotannon keskeytysten ja pulien seuraukset, työttömyyden ja joukkojen köyhtymisen seurauksena siitä, että ne ovat irrallaan demokraattisista maista. Samalla on pidettävä mielessä, että yhtenäisten maailmanmarkkinoiden hajoamisen tuloksena on se piiri, jonka puitteissa tärkeimmät kapitalistimaat (USA, Englanti ja Ranska) sijoittavat voimia maailman raaka-ainelähteille, jyrkästi supistunut, minkä johdosta kapitalistiset maailmanmarkkinat kaventuvat yhä enemmän, tavaroiden menekkiehdot näillä markkinoilla ovat huonontuneet ja huononevat edelleenkin.

Toisesta maailmansodasta kapitalistiset valtiot selviytyivät erilaisin tuloksin, mikä aiheutti oleellisia muutoksia näiden maiden välisiin taloudellisiin suhteisiin. Pitkäaikaisten sotatoimien, kärsittyjen ihmismenetysten ja aineellisten vahinkojen jälkeen monien sotaa käyneiden maiden talous oli pahasti horjunut. Tämä koskee ennen kaikkea Saksaa, Italiaa ja Japania. Suurta vahinkoa kärsivät myös Ranska, Hollanti, Belgia ja eräät muut maat. Sangen vakavasti heikentyi Englanti.

Amerikan Yhdysvallat rikastui sodasta, ja amerikkalaiset miljardöörit lujittivat taloudellisia asemiaan. USAn ei kuitenkaan onnistunut saavuttaa päämääräänsä, ei onnistunut pystyttää amerikkalaisen pääoman herruutta maailmanmarkkinoilla. USA uskoi voivansa lisätä tuotantoansa Saksan ja Japanin syrjäyttämisen jälkeen 4—5-kertaiseksi. Mutta se on lisännyt tuotantonsa kaikkiaan vain kaksinkertaiseksi, ja nyt se on vierimässä alaspäin kohden talouspulaa. On tosiasia, että USAssa on nyt vähintään kolme miljoonaa täysin työtöntä ja vielä enemmän puoliksi työttömiä. Työläisten joukkolakot tekevät USAn miljardöörien asian vielä mutkallisemmaksi. Ja näin tapahtuu siksi, että USAn teollisuudelta on USAn hallitsevien piirien syystä riistetty sellaiset markkinat kuin Neuvostoliitto, Kiina ja Euroopan kansandemokraattiset maat.

Amerikan imperialismi esiintyy nykyisin paitsi kansainvälisenä riistäjänä ja kansojen orjuuttajana myös voimana, joka hajoittaa muiden kapitalististen maiden taloutta. Kilpailijainsa heikentymistä hyväkseen käyttäen USAn monopolipääoma on sodan jälkeen anastanut huomattavan osan maailman kapitalistisista markkinoista. Se rikkoo historian kulussa muovautuneet monitahoiset taloudelliset suhteet kapitalististen maiden välillä korvaten näiden maiden yksipuolisilla suhteilla USAhan. Lisäämällä vientiään kaikkein häpeämättömimmällä dumpingilla ja varjelemalla samalla sisäisiä markkinoitaan ulkomaisten tavaroiden tuonnilta, minkä johdosta Amerikan kansa on nääntymässä korkeisiin hintoihin, amerikkalaiset monopoliyhtymät hajoittavat yhä enemmän kapitalistisia maailmanmarkkinoita. Amerikan imperialismi riistää Länsi-Euroopan mailta mahdollisuuden saada elintarvikkeita entisiltä markkinoilta Itä-Euroopasta, kun taas Länsi-Euroopan maat ovat aina vieneet sinne suuren määrän teollisuustavaroita elintarvikkeiden ja raaka-aineiden vastineeksi.

Tämä Amerikan imperialismin talouspolitiikka ei ole voinut olla aiheuttamatta ristiriitojen kärjistymistä Yhdysvaltojen ja muiden kapitalististen valtioiden välillä. Tärkeimpinä niistä pysyvät USAn ja Englannin väliset ristiriidat. Nämä ristiriidat ovat kehittymässä amerikkalaisten ja englantilaisten monopoliyhtymien avoimeksi taisteluksi öljyn, kumin, väri- ja harvinaisten metallien, rikin ja villan lähteistä ja tavaroittensa menekkimarkkinoista.

Tähän on lisättävä mitä vakavimmat ristiriidat USAn ja Japanin, USAn ja Italian ja Länsi-Saksan välillä, jotka elävät USAn diktatoorisen miehityssorron alla. Olisi naivia ajatella, että nämä voitetut maat suostuisivat elämään loputtomiin amerikkalaisten miehittäjien anturan alla. Olisi typerää luulla, etteivät ne yrittäisi tavalla tai toisella riistäytyä irti USAn sorrosta eläākseen vapaata, itsenäistä elämää.

Sitä mukaa kuin Amerikan kapitalismi "avunannosta" meluamalla, luottoja myöntämällä soluttautuu Englannin, Ranskan ja Italian talouteen, anastaa raaka-aineita ja menekkimarkkinoita Englannin ja Ranskan siirtomaista, kärjistyvät USAn ja Englannin sekä USAn ja Ranskan väliset ristiriidat ja tulevat kärjistymään vielä enemmän. Englanti ja sen jäljessä Ranska ja muut kapitalistiset maat pyrkivät irroittautumaan USAn alaisuudesta turvatakseen itselleen itsenäisen aseman ja suuret voitot. Jo nyt käyvät Englannin kapitalistit sitkeätä taistelua amerikkalaista väkivaltaa vastaan kansainvälisessä kaupassa.

Niitä taloudellisia vaikeuksia, joiden pihteihin kapitalistiset maat sodan jälkeen joutuivat, on vielä syventänyt se seikka, että imperialistit itse ovat sulkeneet itseltään pääsyn demokraattisille maailmanmarkkinoille. Amerikan Yhdysvallat on lopettanut miltei kokonaan kaupankäynnin Neuvostoliiton ja Euroopan kansandemokraattisten maiden kanssa ja lakannut käymästä kauppaa Kiinan kanssa. Se on tosiasiassa kieltänyt paitsi voitettuja maita (Japania, Länsi-Saksaa ja Italiaa) myös Englantia, Ranskaa, Hollantia, Tanskaa, Norjaa, Belgiaa ja muita kapitalistisia valtioita myymästä ja ostamasta tavaroita demokraattisen leirin maiden markkinoilla. USAn tavaranvaihto nykyisin demokraattiseen leiriin kuuluvien maiden kanssa supistui v. 1951 vuoteen 1937 verraten 10-kertaisesti, Eng-

lannin tavaranvaihto näiden maiden kanssa supistui 6-kertaisesti ja Ranskan yli 4-kertaisesti.

USA ja Englanti yhdessä Ranskan kanssa panivat toimeen taloudellisen "saarron" Neuvostoliittoa, Kiinaa ja Euroopan kansandemokratian maita vastaan ja uskoivat sillä kuristavansa ne. Todellisuudessa siitä ei seurannut kuristaminen, vaan uusien demokraattisten maailmanmarkkinain lujittuminen. Imperialistit antoivat sillä vakavan iskun omalle viennilleen ja voimistivat entisestäänkin ristiriitaa teollisuutensa tuotantomahdollisuuksien ja sen tuotteiden menekkimahdollisuuksien välillä.

Kaikki tämä merkitsee, että kapitalistisessa taloudessa on syntynyt entistä syvempiä ristiriitoja ja että kapitalistisen talouden maailmanjärjestelmä on kokonaisuudessaan käynyt huomattavasti kapeammaksi, heikommaksi ja vielä horjuvammaksi kuin se oli ennen sotaa.

Kapitalistit, jotka tietävät näitä taloudellisia vaikeuksia olevan, yrittävät korvata ne Korean sodalla, kiihkeällä asevarustelulla ja teollisuuden militarisoimisella.

Aloitettuaan taantumuksellisen sodan Korean kansaa vastaan ja lietsoen sotahysteriaa demokraattista leiriä vastaan USAn, Englannin ja Ranskan imperialistit ovat siirtäneet talouden sota-ajan raiteille ja saattaneet talouden militarisoimisen ja asevarustelun maissansa valtavan laajaksi. Näiden maiden teollisuustuotannosta käytetään nykyisin entistä suurempi osa sotavarusteluun. Sotilastilauksilla on ratkaiseva osuus USAn ja muiden kapitalististen maiden teollisuuden perusaloilla. Asevarusteluun suoranaisesti ja välillisesti käytettävien menojen osuus kapitalististen valtioiden budjetissa lisääntyy jatkuvasti. USAn suoranaiset sotilasmenot ovat kasvaneet 1 miljardista dollarista, minkä suuruiset ne olivat budjettivuonna 1937—1938, 58,2 miljardiin dollariin v. 1952—1953 ja muodostavat nyt 74 % USAn koko budjetista, kun taasen vuosina 1937—1938 sotilasmenot muodostivat 14 % sen budjetista. Englannissa ovat sotilasmenot nousseet vastaavasti 197 miljoonasta punnasta 1.634 miljoonaan puntaan ja ovat nyt 34 % koko budjetista, kun ne sota-aikana muodostivat 17 %. Ranskassa sotilasmenot muodostavat nyt lähes 40 % koko budjetista.

Tämä sotilasmenojen ennenkuulumaton kasvu johtaa välittömästi verojen kohoamiseen ja paperirahan inflatoorisen liikkeellelaskun lisääntymiseen. Kapitalististen maiden koko finanssijärjestelmän heikentyminen, mikä on sodan ja USAn hallitsevien piirien politiikan seuraus, jatkuu entistä voimakkaampana. Rahan arvon alentuminen on saanut suunnattoman laajuuden. Dollarin ostokyky oli v. 1951 virallisten — selvästi kaunisteltujen — tietojen mukaan vain 43 %, punnan 32 %, Ranskan frangin 3,8 % ja Italian liiran vajaa 2 % vuoteen 1939 verrattuna.

Sotatalouden raiteille siirtyminen on tehnyt USAlle ja muille kapitalistisille maille mahdolliseksi kohottaa toistaiseksi teollisuustuotantoa. Tältä pohjalta porvarilliset taloustieteilijät pyrkivät todistamaan, että suuret sotilastilaukset kykenevät loputtomasti pitämään yllä korkeaa "liike-elämän aktiivisuutta". Todellisuus kuitenkin kumoaa nämä väitteet. Nyt kapitalistisen talouden erittäin voimakkaan militarisoimisen kolmantena vuonna, sen turmiolliset seuraukset käyvät entistä selvemmiksi. Militaris-inflatooriset tekijät, jotka väliaikaisesti elvyttävät konjukturia, ovat vaikuttaneet kapitalististen mai-

den talouden yksipuoliseen — sotilaalliseen — kehitykseen. Yhä suurempi osa valmiista tuotteista ja raaka-aineista menee tuottamattomaan sotilaskulutukseen tai valtavien strategisten varastojen muodossa kuoleutuu. Samalla talouden militarisoiminen johtaa verojen korottamisen kautta varojen kiskontaan väestöltä. Tästä kaikesta johtuu, että kapitalististen maiden budjetista tulee keino, jonka avulla miljardöörit ryöstävät kansaa, että väestön ostokyky huomattavasti alenee, teollisuus- ja maataloustuotteiden kysyntä pienenee, siviilituotanto jyrkästi supistuu ja luo maaperää suuren talouspulan muodostumiselle.

Kansantalouden militarisoiminen ei poista, vaan päinvastoin syventää tuotannollisten mahdollisuuksien ja väestön supistuvan maksukyvyn — jonka kapitalististen maiden hallitseva kerros painaa mahdollisimman alas — välistä kuilua, mikä johtaa kapitalististen markkinoiden entistä suurempaan supistumiseen. Sotatarviketuotannon laajentuminen johtaa näin ollen kiertämättömästi uuden syvän talouspulan kypsymiseen.

Erittäin raskaaksi taakaksi asevarustelu muodostuu Amerikan Yhdysvaltojen satelliittivaltioiden taloudelle. Aloitettuaan sodan Koreassa USA on lisännyt painostusta Länsi-Euroopan valtioita kohtaan vaatien niitä siirtämään teollisuutensa entistä enemmän sota-ajan raiteille ja myöntämään ylivoimaisia määrärahoja sodan valmisteluun, sekä riistäen näiden maiden siviiliteollisuusaloilta niiden tarvitseman raaka-aineen ja materiaalit. Amerikan imperialismi on heittänyt lopullisesti syrjään kapitalististen maiden talouden "jälleenrakentajan" naamarin. Amerikan "apua" annetaan nyt vain aseistautumista ja uuden sodan valmistelua varten. Englannin, Ranskan, Länsi-Saksan, Belgian, Norjan ja muiden kapitalististen maiden hallitsevien piirien amerikkalaisten suuryhtymien määräyksestä harjoittama kiihkeä asevarustelu hajoittaa näiden maiden taloutta ja sysää sitä katastrofia kohden.

Miljardöörit, jotka ovat alistaneet valtansa alaisuuteen porvarillisen valtion ja sanelevat sille uuden sodan valmistelun ja asevarustelun politiikan, saavat nykyisin valtavia voittoja. Asevarusteluista on muodostunut miljardöörien — ennenkaikkea USAn suuryhtymien ja miljardöörien — suunnaton rikastumisen lähde. Virallistenkin tietojen mukaan, jotka ovat tarkoituksellisesti pienennettyjä, USAn kapitalististen suuryhtymien voitot ovat lisääntyneet 3,3 miljardista dollarista v. 1938 42,9 miljardiin dollariin v. 1951 eli kasvaneet 13-kertaisesti. Valtavia voittoja saavat Englannin suuryhtymien paksulompakkoiset omistajat samoin kuin myös Ranskan, Italian, Japanin ym. maiden kapitalistiset suuryhtymät siitä huolimatta, että näiden maiden talous on ollut pitkän aikaa pysähdyksissä.

Samaan aikaan militarisoiminen on johtanut kansanjoukkojen elinehtojen jyrkkään huononemiseen. Verojen lisääntyminen, yleisten kulutustarvikkeiden hintojen kohoaminen ja inflaatio ovat voimistaneet työtätekevien suhteellista ja absoluuttista köyhtymistä. Amerikan Yhdysvalloissa muodostavat väestöltä perittävät verot kuluvana budjettivuonna summan, joka budjettivuoteen 1937—1938 verrattuna ja ottaen huomioon valuutan arvon alentumisen, on kasvanut yli 12 kertaiseksi. Länsi-Euroopan maissa, joissa verotaakka oli jo toisen maailmansodan edelläkin sangen huomattava, ovat verot sen mukaisesti lisääntyneet: Englannissa 2

kertaisiksi, Ranskassa 2,6 kertaisiksi ja Italiassa puolitoistakertaisiksi.

Virallisestikin, selvästi pienennetyt, elinkustannus- ja vähittäishintaindeksit osoittavat hintojen jatkuvan nousun, mikä erityisesti on voimistunut sen jälkeen, kun Amerikka aloitti sodan Koreassa. Näissä oloissa on kapitalistien, oikeistososialidemokraattien ja taantumuksellisten ammattiyhdistysjohtajien tukemana harjoitettu palkkojen "jäädyttämis"-politiikka johtanut työläisten ja virkailijoiden reaalipalkan entistä jyrkempään alenemiseen. Ranskassa ja Italiassa työläisten reaalipalkka vuonna 1952 on vajaa puolet sodanedellisestä ja Englannissa 20 % alempi kuin sodan edellä. Elinkustannukset ovat USAssa sähkötyöläisten ammattiliiton antamien tietojen mukaan kohonneet v:een 1939 verrattuna lähes 3 kertaisiksi. Huolimatta sotatarviketuotannon kasvusta täysin ja osittain työttömien määrä kapitalistisissa maissa lisääntyy. Italiassa ja Länsi-Saksassa työttömyys on suurempi kuin vuosien 1929—33 maailman talouspulan kaikkein raskaimpinakaan vuosina. Italiassa on yli 2 miljoonaa täysin työtöntä ja vieläkin enemmän osittain työttömiä ja Länsi-Saksassa lähes 3 miljoonaa täysin ja osittain työtöntä. Japanissa on n. 10 miljoonaa täysin ja osittain työtöntä. Työttömyys lisääntyy myös Englannissa, jossa jo on työttömiä yli puoli miljoonaa henkeä. Niin pienessä maassa kuin Belgiassa on yli 300.000 työtöntä.

Kiihkeästä asevarustelusta aiheutuva laajojen väestökerrosten taloudellisen aseman asteettainen yhä voimistuva huonontuminen johtaa laajojen kansanjoukkojen tyytymättömyyden alituiseen lisääntymiseen, niiden taistelun voimistumiseen elintason alentamista ja koko uuden sodan valmistelupolitiikkaa vastaan. Imperialistisen porvariston ja työväenluokan ja kaikkien työtätekevien väliset luokkaristiriidat ovat suuresti kärjistyneet. Lakkoliikkeiden aalto leviää yhä laajemmalle kautta koko kapitalistisen maailman.

Maailman kapitalistisen järjestelmän asemaa vaikeuttaa nykyisin se seikka, että seurauksena sodasta ja kansallisen vapausliikkeen uudesta noususta siirtomaissa ja riippuvaisessa asemassa olevissa maissa on tosiasiallisesti käynnissä imperialismin siirtomaajärjestelmän luhistuminen.

Fasistisen Saksan ja imperialistisen Japanin kukistamisen välittömänä seurauksena oli imperialismin rintaman murtuminen Kiinassa, Koreassa ja Vietnamissa, missä on puolisiirtomaiden ja siirtomaiden tilalle syntynyt kansantasavaltoja. Kiinan kansan voitto on entistä enemmän vallankumouksellistuttanut itää ja edistänyt imperialismin sortamien kansojen vapaustaistelun nousua.

Sodanjälkeisellä kaudella emämaiden ja siirtomaiden väliset ristiriidat ovat entistä enemmän lisääntyneet. Englanti, Ranska, Belgia ja muut siirtomaavallat yrittävät siirtomaiden kustannuksella korvata ne rasitukset, joita talouden militarisoiminen ja Yhdysvaltojen laajentumispyrkimykset niille aiheuttavat. Samaan aikaan amerikkalaiset imperialistit tunkeutuvat näiden siirtomaavaltojen siirtomaihin ja vaikutusalueille ja valtaavat siellä itselleen asemia tehostaen siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden kansojen riistoa. Tätä taistelua käyttäessä amerikkalaiset anastajat muodostavat salaliittoja englantilaisia ja ranskalaisia "liittolaisiaan" vastaan syventäen yhä toiminnallaan imperialismin siirtomaajärjestelmän

kriisiä. Monien siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden (Egyptin, Iranin, Syyrian, Marokon, Tunisian ym.) alueita käytetään sotilastukikohtina, ja niiden väestöä valmistetaan "tykinruuaksi" tulevassa sodassa.

Imperialistien pitkäaikaisen sorron ja feodaalisten jätteiden johdosta siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden talous, varsinkin maatalous, on lamatilassa. Kymmenet miljoonat ihmiset Intiassa, Indokiinassa, Iranissa ja Afrikan maissa elävät alituisessa nälässä ja valtava määrä ihmisiä on joutunut nälkäkuoleman uhriksi. Imperialistivaltojen harjoittama siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden julma riisto johtaa siihen, että näiden maiden tuotantovoimien kehitys hidastuu, väestön ostokyky on äärimmäisen alhaisella tasolla ja teollisuustuotteiden menekkimarkkinat kapenevat. Kaikki tämä painaa kapitalistisen maailman taloutta raskaana taakkana alaspäin voimistaen maailman kapitalistisen järjestelmän sisäisiä ristiriitoja kokonaisuudessaan.

Siirtomaiden ja riippuvaisessa asemassa olevien maiden kansat ovat entistä päättävämmin asettuneet vastustamaan imperialistisia orjuuttajia. Kansallisen vapausliikkeen laajenemista osoittavat Vietnamin, Birman, Malakan, Filippiinien ja Indoneesian kansojen taistelu ja kansallisen vastarintaliikkeen voimistuminen Intiassa, Iranissa, Egyptissä ja muissa maissa.

2. Kansainvälisen tilanteen kärjistyminen. Uuden sodan uhka amerikkalais-englantilaisen agressiivisen liittoutuman taholta. Kansojen taistelu rauhan puolesta

Uuden sodan valmistelemisen merkeissä ovat Amerikan Yhdysvaltojen, Englannin ja Ranskan hallitsevat piirit sodanjälkeisenä kautena toimineet myös kansainvälisten suhteiden alalla.

Melkein heti toisen maailmansodan päätyttyä Amerikan Yhdysvallat luopui sovitusta poliittisesta suuntauksesta, jota sota-ajan liittoutuneet noudattivat ja joka oli vahvistettu suurvaltojen Teheranin, Jaltan ja Potsdamin konferenssin päätöksillä. USA kärjisti monilla agressiivisilla toimenpiteillään kansainvälistä tilannetta saattaen maailman uuden sodan vaaran alaiseksi.

USAn vallanpitäjät ovat riittävän avoimesti määritelleet agressiivisen suuntauksensa tarkoitukset. Jo vuonna 1945, pian sen jälkeen, kun Trumanista oli tullut Yhdysvaltojen presidentti, hän sanoi, että "voitto on asettanut Amerikan kansalle alinomaiseksi ja polttavaksi tarpeeksi maailman johtamisen". Myöhemmin Truman ja muut amerikkalaiset poliitikot ovat moneen kertaan toistaneet tavoitteenaan olevan "USA maailman johtajana". Tämä maailmanherruuden valtaamisen ja kaikkien muiden maiden alistamisen linja on Amerikan imperialistisen hallitsevan huippukerroksen kaiken politiikan perusmotiivina.

USAn johtomiehet tiesivät tietenkin, ettei herruutta muihin kansakuntiin nähden voida saavuttaa rauhallisin keinoin. Hitleriläisten kokemuksesta he tiesivät — nämähän myös pyrkivät saavuttamaan herruuden muihin maihin nähden, — ettei maailmanherruudesta voida edes uneksia ilman voiman käyttöä, ilman uuden sodan sytyttämistä. Ja he päättivät rikkoa rauhan, valmistaa uutta sotaa. Ja koska Neuvostoliitto on uuden sodan päävastustaja, rauhan tärkein tukipylväs, niin USAn johtomiehet tulivat siihen johtopäätökseen, että

sota on aloitettava Neuvostoliittoa ja muita rauhan puolustajia vastaan. Näin muodostui Pohjois-Atlantin agressiivinen liitto, joka muodostettiin Neuvostoliiton tietämättä, sen selän takana. Ja tämän liiton agressiivisten tarkoitusten salaamiseksi kansalta ja kansan pettämiseksi he julistivat sen ”puolustus”-liitoksi ”kommunismia” vastaan, Neuvostoliittoa vastaan, joka muka aikoo hyökätä USAta, Englantia, Ranskaa ja liiton muita jäseniä vastaan.

Samassa rikollisessa tarkoituksessa perustetaan amerikkalaisia sotilaallisia tukikohtia eri maihin, jotka sijaitsevat lähellä Neuvostoliiton rajaa.

Samassa rikollisessa tarkoituksessa USAn hallitsevat piirit aseistavat jälleen Länsi-Saksaa ja Japania.

USAn hallitsevat piirit ja niiden kannattajat elvyttävät Länsi-Saksaa ja Japania ja jälleenaseistavat koko maailman silmien edessä näitä kahta toisen maailmansodan pesäkettä, joiden hävittämiseksi kansat vuodattivat vertaan tässä sodassa.

USAn hyökkäys Korean Kansandemokraattista Tasavaltaa vastaan merkitsi amerikkalais-englantilaisen liiton siirtymistä hyökkäyssodan valmistelusta suoranaisiin hyökkäystekoihin. Korean kansa, joka puolustaa sankarillisesti kiinteässä yhteistoiminnassa uljaiden kiinalaisten vapaaehtoisten kanssa synnyinmaansa vapautta ja riippumattomuutta ja antaa vastaiskuja rauhan rikkojille, saa osakseen koko demokraattisen ja rauhaarakastavan ihmiskunnan lämpimän myötätunnon. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Kansainvälisessä tilanteessa kokonaisuudessaan on tällä hetkellä monia erikoispiirteitä ja erikoisuuksia, joiden joukosta on syytä todeta seuraavat.

Tärkein agressiivinen suurvalta, Amerikan Yhdysvallat, ajaa voimaperäisesti sotaan muita kapitalistisia maita, ennen kaikkea Pohjois-Atlantin liittoon kuuluvia, ja myös toisessa maailmansodassa voitettuja maita, Länsi-Saksaa, Italiaa ja Japania. Amerikkalaiset johtomiehet määrittelevät liiton kaikkien jäsenten puolesta sodan tarkoitusperät, sen reitin, voimat, joiden tulee siihen osallistua, ja ratkaisevat muut sodan valmistelua koskevat kysymykset sanelemalla oman tahtonsa.

USAn vallanpitäjät julistavat, että heitä muka innoittavat sellaiset ihanteet kuin ”vapaiden maiden yhteisön” luominen. Silloin tällöin he antavat lausuntoja, joiden mukaan USA, Englanti, Ranska, Turkki ja Kreikka muodostavat ”vapaiden maiden yhteisön”, kun taas Neuvostoliitto ja kansandemokraattiset tasavallat muka ovat ”ei-vapaita” maita. Me ymmärrämme tämän niin, että USAssa, Englannissa, Ranskassa, Turkissa ja muissa kapitalistisissa maissa todella vallitsee ”vapaus”, mutta ei kansan vapaus, vaan vapaus kansan riistämiseen ja rosvoamiseen. Mitä Neuvostoliittoon ja kansandemokraattisiin maihin tulee, niin siellä ei todellakaan ole tällaista ”vapautta”, koska näissä maissa on jo aikoja sitten tehty loppu vapaudesta työtätekevien riistämiseen ja rosvoamiseen. (Suosionosoituksia). Tällaisesta siis ”amerikkalaisen elämäntavan” ylistäjät pöyhkeilevät.

Itse asiassa USAn politiikka länsieurooppalaisten ja muiden kapitalististen ”ystävien” suhteen ei ole demokraattista, vaan imperialistista politiikkaa. ”Kommunisminvastustamisen” ja ”vapauden puolustamisen” lipun varjossa Yhdysvallat tosiasiallisesti alistaa valtaansa ja rosvoaa vanhoja, jo ammoin muodostuneita porvarillisia valtioita ja niiden siirtomaita. ”Kommunismin vastustamisen” savuverhoa Amerikan imperialistit ovat tarvinneet aivan samoin kuin aikoinaan Hitler huomion johdattamiseksi pois heidän todellisista anastusaikeistaan. Harjoittaessaan imperialistista politiikkaa Englannin, Ranskan ja muiden kapitalististen maiden suhteen Amerikan Yhdysvallat lisäksi tekeytyy, lievästi sanottuna vaatimattomuuden puutteessa, näiden maiden vilpittömäksi ystäväksi. Onpa siinäkin hyvä ystävä! Nousi nuorempien kumppaniensa selkään kuin ratsaille, rosvoaa ja orjuuttaa niitä, kiskoo hännästä ja harjasta ja suostuttelee vielä: ”olkaamme ystäviä” mikä merkitsee amerikkalaisten pohattojen kielellä: ajakaa te ensin minua, minä ajan sitten teillä. (Naurua salissa).

Aikoinaan vapaat kapitalistiset valtiot Englanti, Ranska, Hollanti, Belgia ja Norja ovat nyt itse asiassa luopuneet omasta kansallisesta politiikasta, harjoittavat Amerikan imperialistien sanelemaa politiikkaa ja luovuttavat alueitaan amerikkalaisiksi tukikohdiksi ja sotilaallisiksi marssialueiksi saattaen siten omat maansa iskuille alttiiksi siinä tapauksessa, että sotatoimet alkavat. Ne solmivat USAn mieliksi liittoja ja blokkeja, jotka suuntautuvat niiden omien valtioiden kansallisia etuja vastaan. Selvän esimerkin tästä tarjoavat toimenpiteillään Ranskan hallitsevat piirit, jotka omin käsin auttavat Ranskan pahimman monien vuosisatojen aikuisen vihollisen, Saksan militarismin elvyttämistä. Englantilaiset poliitikot, niin konservatiiviseen kuin labouristiseenkin suuntaan lukeutuvat, ovat ilmoittautuneet pitkiksi ajoiksi USAn nuoremmiksi kumppaneiksi ja sitoutuneet näin harjoittamaan amerikkalaista politiikkaa eivätkä omaa kansallista politiikkaa. Englannin kansa kärsii tästä politiikasta jo raskaasti, ja brittiläinen imperiumi nitisee kaikissa liitoksissaan.

Englantilaiset propagandaelimet jankuttavat tässä yhteydessä, että brittiläistä imperiumia muka hajoittavat kommunistit. Mutta brittiläisen imperiumin hallitsevat piirit eivät voi olla näkemättä ilmeisiä tosiasioita, jotka osoittavat, etteivät brittiläisen imperiumin alueita anasta kommunistit, vaan amerikkalaiset miljardöörit.

Ovatko ehkä kommunistit, eivätkä amerikkalaiset miljardöörit, anastaneet Kanadan ja anastamassa Australiaa ja Uutta Seelantia, ahdistamassa pois Englantia Suezin kanavan vyöhykkeeltä ja Latinalaisen Amerikan, Lähi- ja Keski-Idän markkinoilta, tavoittelemassa käsiinsä Englannin hallitsemia öljyalueita?

Tosiasiat osoittavat, ettei ainoakaan Englannin vihollinen ole antanut sille niin raskaita iskuja eikä riistänyt siltä imperiumin osaa toisensa jälkeen, niin kuin tekee sen amerikkalainen ”ystävä”. Tämä ”ystävä” on Englannin kanssa samassa liitossa ja käyttää Englannin maaperää ilmavoimiensa tukikohtina saattaen sen siten vaikeaan, sanoisinpa vaaralliseen asemaan, ja tekeytyy kaiken lisäksi vielä Englannin pelastajaksi ”neuvostokommunismilta”.

Mitä tulee sellaisiin ”vapaisiin” maihin kuin Kreikkaan, Turkkiin ja Jugoslaviaan, niin ne ovat jo ehtineet muuttua Amerikan siirtomaiksi, ja Jugoslavian vallanpitäjät, kaikki nämä titot, kardeljit, rankovicit, djilasit ja pjadet ym., ovat jo aikoja sitten antautuneet Amerikan asiamiehiksi, jotka suorittavat amerikkalaisten ”päälliköittensä” antamia vakoilu- ja tuholaistehtäviä Neuvostoliittoa ja kansandemokraattisia maita vastaan.

Ranskan, Italian, Englannin, Länsi-Saksan ja Japanin hallitsevat piirit ovat kytkeneet itsensä Amerikan imperialismin rattaisiin luopuen kansallisesta, itsenäisestä ulkopolitiikastaan. Tosin näiden maiden hallitseva huippukerros kavaltaa näin maittensa kansalliset edut ja allekirjoittaa oman vararikkonsa. Mutta tämä huippukerros pitää parempana uhrata valtioittensa kansalliset edut toivoessaan valtamerentakaisilta imperialistisilta suojelijoilta apua omia kansojaan vastaan, joita se pelkää enemmän kuin vierasmaalaista imperialistista orjuuttajaa.

Suoranaisen vastuun tästä epäkansallisesta hallitsevien piirien politiikasta kantavat myös oikeistososialidemokraatit, ensi sijassa Englannin labour-puolueen, Ranskan sosialistisen puolueen ja Länsi-Saksan sosialidemokraattisen puolueen huippukerros. Ruotsin, Tanskan, Norjan, Suomen, Itävallan ja muiden maiden oikeistososialistit kulkevat kumppaniensa kintereillä ja ovat koko ajan toisen maailmansodan jälkeen käyneet raivokasta taistelua kansojen rauhaarakastavia ja demokraattisia voimia vastaan. Nykyajan oikeistososialidemokratia on entisen tehtävänsä lisäksi kansallisen porvariston kätyrinä muuttunut ulkomaisen amerikkalaisen imperialismin asioimistoksi ja suorittaa sen antamia likaisimpia tehtäviä sodan valmistamisessa ja taistelussa omia kansojaan vastaan.

Amerikan imperialismin strategian erikoisuus on siinä, että sen johtajat perustavat sotasuunnitelmansa vieraiden alueiden ja vieraiden armeijoiden — ennenkaikkea Länsi-Saksan ja Japanin samoin kuin myös Englannin, Ranskan ja Italian — hyväksikäyttöön ja muiden kansojen hyväksikäyttöön, joiden amerikkalaisten strategien mielestä täytyy sokeana tykinruokana palvella amerikkalaisia suuryhtymänomistajia maailmanherruuden saavuttamisessa. Mutta Euroopan ja muiden kapitalististen maiden järkevämmät ja edistyksellisemmät poliitikot, joita neuvostovastainen vihamielisyys ei ole sokaissut, alkavat nyt jo selvästi nähdä, minkälaiseen kuiluun intoutuneet amerikkalaiset seikkailijat vetävät heitä perässään, ja alkavat esiintyä sotaa vastaan. Ja on oletettava, että niissä maissa, jotka tuomitaan amerikkalaisten diktaattorien kuuliaisten pelinappuloiden osaan, löytyy todella rauhaarakastavia demokraattisia voimia, jotka tulevat noudattamaan omaa itsenäistä rauhanomaista politiikkaansa ja löytämään ulospääsyn siitä umpikujasta, johon amerikkalaiset diktaattorit ovat heidät ajaneet. Astuttuaan tälle uudelle tielle Euroopan ja muiden maiden kansat saavat osakseen täydellistä ymmärtämystä kaikkien rauhaarakastavien maiden taholta. (Myrskyisiä pitkällisiä suosionosoituksia).

Yrittäessään naamioida valloituspolitiikkaansa Yhdysvaltojen hallitsevat piirit yrittävät esittää demokraattisen leirin vastaisen ns. "kylmän sodan" rauhanomaisena puolustuspolitiikkana ja peloitella kansojaan olemattomalla Neuvostoliiton taholta uhkaavalla hyökkäysvaaralla. Atlantin liiton johtajien harjoittama agressiivisten suunnitelmien ja jo käynnissä olevien sotatoimien naamioiminen demagogisilla rauhaarakastavilla fraaseilla kuuluu heidän politiikkansa peruspiirteisiin. Asia on siten, että kansoja jotka ovat vasta äskettäin saaneet kokea verisen sotatoimien kaiken painon, ei ole nyt niinkään helppo ajaa sotaan rauhaarakastavia kansoja vastaan. Tästä johtuvat nämä agressiivisen Atlantin suden yritykset verhoutua lampaan turkkiin.

Näissä oloissa olisi vaarallista aliarvioida nykyisten agressorien farisealaisen rauhannaamioinnin vahingollisuus.

Sodan valmisteluun liittyy ennenkuulumattoman laaja militarisoiminen, joka ulottuu imperialistisen leirin maiden kansojen elämän kaikille aloille, taantumuksen kiihkeä hyökkäys työtätekeviä vastaan ja koko elämän fasistisoiminen näissä maissa.

Kuten hitleriläiset imperialistit toiseen maailmansotaan valmistuessaan nostivat fasismin valtaan omassa maassaan, niin samoin amerikkalaiset imperialistit, jotka valmistautuvat uuteen sotaan, ottavat nyt käytäntöön julman fasistijärjestelmän paitsi USAssa niin myös muissa maissa ja ennenkaikkea siellä, missä rauhan ja demokratian voimat ovat erittäin huomattavat, kuten esimerkiksi Ranskassa, Italiassa ja Japanissa. Näiden maiden hallitsevat piirit täyttäessään amerikkalaisten sotakiihkoilijoiden heille antamaa häpeällistä tehtävää, ovat aloittaneet sodan omia kansojaan vastaan. Tällöin USAn rajojen ulkopuolella olevat Amerikan asevoimat suorittavat santarmien rankaisujoukkojen tehtävän.

Amerikan imperialismi ei nykyisin esiinny vain agressorina, vaan myös maailman santarmina, joka yrittää tukahduttaa vapauden kaikkialta, missä se suinkin käy päinsä, ja kylvää fasismia.

Tähän maailman santarmiin on jo nyt kohdistunut sen sortamien kansojen viha ja vastarinta.

Tämä kaikki osoittaa imperialistien heikentymistä ja johtaa imperialistisen leirin sisäisen taistelun imperialististen maiden fasistisen taantumuksen ja kansojen demokraattisten voimien välisen taistelun — kärjistymiseen. Tällainen tilanne uhkaa sodanlietsojia sangen vakavilla seurauksilla.

Sodanvaaran lisääntyessä kehittyy kansojen yhteinen rauhanpuolustusliike, muodostuu niiden eri luokkien ja sosiaalisten kerrostumien sodanvastainen liitto, jotka ovat kiinnostuneita kansainvälisen kärjistyneisyyden loppumisesta ja uuden maailmansodan torjumisesta. Sodanlietsojat eivät ole onnistuneet leimaamaan tätä puolueetonta, rauhanomaista ja demokraattista liikettä puolueliikkeeksi, muka kommunistiseksi liikkeeksi. Se tosiasia, että Tukholman vetoomuksen on allekirjoittanut 500 miljoonaa henkeä ja viiden suurvallan välisen rauhansopimuksen solmimista koskevan vetoomuksen yli 600 miljoonaa henkeä, kumoaa parhaiten tämän sodanlietsojien väitteen ja osoittaa tämän puolueettoman, demokraattisen rauhanpuolustusliikkeen valtavaa laajuutta. Tämän rauhanliikkeen tarkoituksena ei ole kapitalismin hävittäminen, koska se ei ole sosialistinen liike, vaan satojen miljoonien ihmisten demokraattinen liike. Rauhanpuolustajat esittävät sellaisia vaatimuksia ja ehdotuksia, joiden tarkoituksena on edistää rauhan säilymistä ja uuden sodan torjumista. Tämän päämäärän saavuttaminen merkitsisi nykyisissä historiallisissa olosuhteissa rauhan ja demokratian asian valtavaa voittoa.

Imperialismin ja sodan leirin ja demokratian ja rauhan leirin nykyiset voimasuhteet tekevät mahdollisuuden täysin reaaliseksi. Ensimmäisen kerran historiassa on olemassa rauhaarakastavien valtioiden mahtava ja yhtenäinen leiri. Kapitalistisissa maissa on työväenluokan järjestyneisyys kohonnut, on muodostettu työläisten, talonpoikien, naisten ja nuorison voimakkaita demokraattisia

kansainvälisiä järjestöjä. Kommunistiset puolueet, jotka sankarillisesti taistelevat rauhanasian puolesta, ovat kasvaneet ja lujittuneet.

Taistelu uuden sodan uhkaa vastaan kiinnostaa kaikkien maiden kansoja, myös Amerikan Yhdysvaltojen laajoja kansanjoukkoja, koska ne sodan sattuessa tulevat kärsimään yhtä paljon kuin muidenkin maiden väestö. Korean sota — amerikkalaisen tekniikan valtavasta ylivoimasta huolimatta — on jo merkinnyt Amerikan kansalle satojatuhansia kaatuneita ja haavoittuneita. On helppo ymmärtää, kuinka suunnattomia uhreja Amerikan kansa joutuu kantamaan, jos USAn ihroittuneet raharuhtinaat syöksevät sen sotaan rauhaa rakastavia kansoja vastaan. Kysymys on nyt siitä, että kohotetaan kansanjoukkojen aktiivisuutta entistä enemmän, lujitetaan rauhanpuolustajien järjestyneisyyttä, paljastetaan väsymättä sodanlietsojat eikä anneta niiden kietoa kansoja valheen verkkoihin. Imperialististen agressorien leiriin kuuluvien seikkailijoiden, jotka liikevoittojensa tähden yrittävät saattaa kansat veriseen sotaan, taltuttaminen ja eristäminen — se on koko edistyksellisen ja rauhaarakastavan ihmiskunnan tärkein tehtävä. (Pitkällisiä suosionosoituksia).

3. Neuvostoliitto taistelussa rauhan säilyttämisen ja lujittamisen puolesta

Puolueen peruslinjana ulkopolitiikan alalla on ollut ja on yhä edelleenkin kansojen välisen rauhan ja sosialistisen synnyinmaamme turvallisuuden säilyttämisen politiikka.

Kommunistinen puolue on neuvostovaltion olemassaolon ensi päivistä lähtien julistanut ja käytännössä noudattanut rauhan ja kansojen välisten ystävällisten suhteiden politiikkaa. Koko kahden maailmansodan välisen ajan Neuvostoliitto puolusti horjumattomasti rauhan asiaa, taisteli kansainvälisellä areenalla uuden sodan vaaraa vastaan pyrkien siihen, että olisi noudatettu kollektiivisen turvallisuuden ja hyökkääjän kollektiivisen vastustamisen politiikkaa. Ei ole Neuvostoliiton syy, että USAn ja Länsi-Euroopan maiden taantumuspiirit vaikeuttivat kollektiivisen turvallisuuden politiikkaa, antoivat tukensa Hitlerin agressiolle ja johtivat toisen maailmansodan alkamiseen.

Puolustaessaan horjumattomasti rauhan politiikkaa puolueemme on samalla, vihamielisen ympäristön muistaen, lujittanut väsymättä maamme puolustusta voidakseen täysin valmiina ottaa vihollisen vastaan.

Vuonna 1939, jolloin uuden sodan palo oli jo syttynyt, toveri Stalin korosti puolueen 18. edustajakokouksessa Neuvostoliiton ulkopolitiikan pääperiaatteita sanoen, että "olemme rauhan kannalla ja kauppasuhteiden lujittamisen kannalla kaikkien maiden kanssa, olemme ja tulemme olemaan tällä kannalla, mikäli nämä maat tulevat pitämään yllä samanlaisia suhteita Neuvostoliittoon, mikäli ne eivät koeta loukata meidän maamme etuja". Samalla toveri Stalin varoitti hyökkääjiä sanoen, että "emme pelkää uhkauksia hyökkääjien taholta ja olemme valmiit vastaamaan kaksinkertaisella iskulla sodanlietsojien iskuun niiden koettaessa loukata neuvostorajojen koskemattomuutta".

Ja kun Hitler-Saksa valapattoisesti hyökkäsi synnyinmaamme kimppuun antoi neuvostokansa viholliselle musertavan iskun ja tuhosi sen täydellisesti. Koko maailma tuli vakuuttuneeksi siitä, että puolueemme ei heitä sanojaan tuuleen. (Myrskyisiä pitkällisiä suosionosoituksia).

Kun toinen maailmansota oli päättynyt, noudatti puolueemme edelleen ulkopolitiikkaa, joka tähtäsi pitkäaikaisen ja kestävän rauhan turvaamiseen ja kansainvälisen yhteistoiminnan kehittämiseen. Neuvostohallitus esitti laajalti tunnetun ohjelman toimenpiteistä sodan ehkäisemiseksi.

Neuvostoliiton rauhantahtoa todistavat sen tekemien ehdotusten lisäksi myös sen teot. Neuvostoliitto on sodan jälkeen pannut toimeen asevoimiensa huomattavan supistamisen, eivätkä ne lukumäärältään tällä hetkellä ole suuremmat kuin ennen sotaa. Neuvostohallitus poisti sodan jälkeen hyvin lyhyen ajan kuluessa sotajoukkonsa Kiinan, Korean, Norjan, Tshekkoslovakian, Jugoslavian ja Bulgarian alueilta. mine näitä joukkoja oli tuotu fasistisia hyökkääjiä vastaan suoritettujen sotatoimien kestäessä. Ollen sitä mieltä, että kansainvälisen ilmapiirin jännityksen laukeamisessa on taistelulla ihmisvihaa lietsovaa uuden sodan propagandaa vastaan suuri osuus, Neuvostoliiton Korkein Neuvosto hyväksyi maaliskuun 12 päivänä 1951 lain rauhan puolustamisesta ja julisti sotapropagandan raskaaksi rikokseksi, ihmiskuntaa vastaan, näyttäen siten esimerkkiä muille valtioille.

Kansainvälisellä areenalla viime vuosien aikana syntyneissä vakavammissa pulmissa juuri Neuvostoliitto on tehnyt ehdotuksia, jotka antavat pohjan riitakysymysten rauhalliseen ratkaisuun. Riittää, kun muistuttaa, että juuri Neuvostoliiton taholta tehtiin ehdotukset, jotka muodostuivat perustaksi Korean aseleponeuvotteluille.

Neuvostoliiton hallitus antaa erittäin vakavan merkityksen Yhdistyneet Kansakunnat-järjestölle, koska se on sitä mieltä, että se voisi olla tärkeä väline rauhan ylläpitämiseksi. Mutta kansainvälisen yhteistyön elimestä, jollainen sen tulisi olla peruskirjan mukaisesti, USA muuttaa sitä tällä hetkellä diktatoorisen politiikkansa elimeksi taistelussa rauhaa vastaan ja käyttää sitä agressiivisten toimenpiteittensä peittelemiseen. Niistä suunnattomista vaikeuksista huolimatta, joita USAn Yhdistyneisiin Kansakuntiin muodostama äänestyskone aiheuttaa, Neuvostoliitto puolustaa siellä kuitenkin rauhan asemia ja pyrkii saamaan hyväksytyksi reaalisia, nykyajan kansainvälisestä tilanteesta juontuvia ehdotuksia, jotka tähtäävät agressiivisten voimien taltuttamiseen, uuden sodan ehkäisemiseen ja sotatoimien lopettamiseen siellä, missä ne jo ovat alkaneet.

Olisi väärin luulla, että sota voi suuntautua vain neuvostovaltiota vastaan. Tunnettua on, että imperialistit aloittivat ensimmäisen maailmansodan jo kauan ennen Neuvostoliiton syntymistä. Toinen maailmansota alkoi kapitalististen valtioiden välisenä sotana, ja siitä joutuivat kapitalistiset maat itse pahasti kärsimään. Imperialistista leiriä nykyisin raatelevat ristiriidat voivat johtaa toisen kapitalistisen valtion sotaan toista vastaan. Kaikki nämä asianhaarat huomioonottaen Neuvostoliitto pyrkii kaikenlaisten sotien ehkäisemiseen valtioiden välillä ja toimii kansainvälisten selkkausten ja erimielisyyksien rauhallisen selvityksen hyväksi.

Noudattaessaan politiikkaansa, joka tähtää pitkäaikaisen rauhan turvaamiseen, Neuvostoliitto on kuitenkin joutunut näkemään tosiasiana edessään USAn hallitse-

vien piirien agressiivisen politiikan.

Sotakiihkoiset amerikkalaiset piirit pyrkivät tässä yhteydessä vierittämään syyn syyttömien niskaan ja paisuttavat kaikin keinoin valhepropagandaansa Neuvostoliiton taholta muka uhkaavasta vaarasta. Mitä näihin Neuvostoliittoa koskeviin valheellisiin pötypuheisiin tulee, niin olisi naurettavaa puhua pitkään niiden täydellisestä kestämättömyydestä. Sen, kuka todella on hyökkääjä, todistavat eittämättömät tosiasiat.

Kaikki tietävät, että Amerikan Yhdysvallat varustautuu kiihkeästi, ei suostu kieltämään atomi- ja bakteeriasetta eikä supistamaan tavallista aseistusta, kun taas Neuvostoliitto ehdottaa atomi- ja bakteeriaseen kieltämistä sekä muun aseistuksen ja asevoimien supistamista.

Kaikki tietävät, että Yhdysvallat kieltäytyy solmimasta rauhansopimusta, kun taas Neuvostoliitto ehdottaa tällaisen sopimuksen solmimista.

Kaikki tietävät, että Yhdysvallat muodostaa agressiivisia liittoja rauhaarakastavia kansoja vastaan, kun taas niiden sopimusten tarkoituksena, joita Neuvostoliitto on solminut vieraiden valtioiden kanssa, on yksinomaan taistelu Japanin tai Saksan agression uusiutumista vastaan.

Kaikki tietävät, että Yhdysvallat hyökkäsi Koreaa vastaan ja pyrki orjuuttamaan sen, kun taas Neuvostoliitto ei ole suorittanut missään eikä minkäänlaisia sotatoimia siitä hetkestä lähtien, kun toinen maailmansota päättyi.

Yhdysvallat suorittaa agressiota myös Kiinaa vastaan. Se on anastanut ammoisista ajoista Kiinaan kuuluneen Taiwanin saaren. Sen sotilasilmavoimat pommittavat Kiinan aluetta vastoin kaikkia kansainvälisen oikeuden yleisesti hyväksyttyjä sääntöjä. Kaikki tietävät, etteivät Neuvostoliiton ilmavoimat pommita ketään ja ettei Neuvostoliitto ole anastanut mitään vieraita alueita.

Tällaisia ovat eittämättömät tosiasiat.

Siirtyäkseni suhteisiimme Englannin ja Ranskan kanssa on sanottava, että näiden suhteiden tulisi rakentua niiden sopimusten hengessä, joita me solmimme näiden valtioiden kanssa toisen maailmansodan aikana ja jotka edellyttävät yhteistoimintaa näiden maiden kanssa sodanjälkeisellä kaudella. Englannin ja Ranskan hallitukset rikkovat kuitenkin karkeasti näitä sopimuksia. Englannin ja Ranskan vallanpitäjät ovat vastoin niitä juhlallisia lupauksia sodanjälkeisestä yhteistoiminnasta, joita ne antoivat Neuvostoliitolle siihen aikaan, jolloin se kävi veristä sotaa Euroopan kansojen vapauttamiseksi saksalaisten fasistien orjuudesta, kokonaan yhtyneet toteuttamaan rauhaarakastavia valtioita vastaan suuntautuvia Amerikan imperialistien agressiivisia suunnitelmia. On ymmärrettävää, että Englannin ja Ranskan hallitusten tällaisen asenteen tähden meidän ja näiden maiden välisissä suhteissa on paljon parantamisen varaa.

Neuvostoliiton kanta suhtautumisessa USAhan, Englantiin, Ranskaan ja muihin porvarillisiin valtioihin on selvä, ja tämä kanta on meidän taholtamme moneen kertaan julistettu. Neuvostoliitto on nytkin valmis yhteistoimintaan näiden valtioiden kanssa rauhanomaisten kansainvälisten sääntöjen noudattamista ja pitkäaikaisen ja kestävän rauhan turvaamista silmällä pitäen. (Suosionosoituksia).

Voitettujen maiden, Saksan, Italian ja Japanin suhteen neuvostohallitus noudattaa politiikkaa, joka poikkeaa periaatteellisesti imperialistivaltojen politiikasta. Sosialistisen neuvostovaltion kuuluminen voittajien joukkoon loi voitettujen maiden kansoille aivan uuden, historiassa ennen näkemättömän tilanteen ja mahdollisuudet. Neuvostovaltion politiikka avaa jokaiselle maalle, joka allekirjoitti antautumisen ilman ehtoja, mahdollisuuden rauhalliseen, demokraattiseen kehitykseen, siviiliteollisuuden ja maatalouden nousuun, tuotteiden menekkiin ulkomaisilla markkinoilla ja maan puolustukselle välttämättömien kansallisten asevoimien luomiseen. Potsdamin sopimuksen mukaisesti Neuvostoliitto harjoittaa järkkymättä politiikkaa, joka tähtää mahdollisimman pikaiseen rauhansopimuksen solmimiseen Saksan kanssa, kaikkien miehitysjoukkojen poistamiseen Saksasta ja yhtenäisen, riippumattoman, rauhaarakastavan ja demokraattisen Saksan luomiseen sitä silmällä pitäen, että tällaisen Saksan olemassaolo rauhaarakastavan Neuvostoliiton olemassaolon rinnalla sulkee pois uusien sotien mahdollisuuden Euroopassa ja tekee maailman imperialisteille mahdottomaksi Euroopan maiden orjuuttamisen. (Pitkällisiä suosionosoituksia.)

Voidaan toivoa, että Saksan kansa, jonka edessä on vaihtoehtona joko kulkea tätä tietä tahi muuttua Amerikan ja Englannin imperialistien rengiksi, valitsee oikean tien, rauhan tien. (Suosionosoituksia.)

Samaa on sanottava myös Italiasta, jonka veljeskansalle Neuvostoliitto toivoo sen kansallisen riippumattomuuden täydellistä palautumista. (Suosionosoituksia.)

Neuvostohallitus on sitä mieltä, että myös Japanista pitäisi tulla riippumaton, demokraattinen ja rauhaarakastava valtio, kuten liittoutuneiden yhteisissä päätöksissä edellytettiinkin. Neuvostohallitus kieltäytyi allekirjoittamasta yksipuolista sopimusta, jonka amerikkalaiset diktaattorit sanelivat San Franciscon konferenssissa, koska tämä sopimus polkee maahan Kairon ja Potsdamin julistusten ja Jaltan sopimuksen periaatteet ja tähtää Japanin muuttamiseen Amerikan sotilastukikohdaksi Kauko-Idässä. Neuvostoliiton kansat tuntevat syvää kunnioitusta Japanin kansaa kohtaan, jonka on pakko sietää vierasmaalaisen orjuuden iestä, ja uskovat, että se tulee saavuttamaan synnyinmaalleen kansallisen riippumattomuuden ja lähtee kulkemaan rauhan tietä. (Suosionosoituksia.)

Neuvostoliiton harjoittaman rauhan ja kansojen turvallisuuden politiikan lähtökohtana on se seikka, että kapitalismin ja kommunismin rauhallinen rinnakkainen olemassaolo ja yhteistoiminta ovat täysin mahdollisia, kun kummallakin puolen on halua yhteistoimintaan, kun ollaan valmiit täyttämään otetut sitoumukset ja kun noudatetaan periaatetta tasaarvoisuudesta ja puuttumattomuudesta muiden valtioiden sisäisiin asioihin.

Neuvostoliitto on aina kannattanut ja puoltaa nykyisinkin kaupan ja yhteistoiminnan kehittämistä muiden maiden kanssa katsomatta siihen, että yhteiskuntajärjestelmät ovat erilaisia. Puolue tulee vastaisuudessakin noudattamaan tätä politiikkaa molemminpuolisen edun pohjalla.

Samaan aikaan, kun amerikkalais-englantilaiset sotakiihkoiset piirit toistavat väitettä, että vain kiihkeä varustautuminen antaa työtä kapitalististen maiden teollisuudelle, on todellisuudessa olemassa toinen näköala: näköala kauppasuhteiden kehittämisestä ja laajentamisesta kaikkien mai-

den välillä, katsomatta siihen, että niiden yhteiskuntajärjestelmät poikkeavat toisistaan, mikä voi antaa moniksi vuosiksi työtä teollisesti kehittyneiden maiden teollisuudelle, turvata toisissa valtioissa menekin niille tuotteille, joita toisilla valtioilla on runsaasti, auttaa heikosti kehittyneiden maiden talouden nousua ja saada siten aikaan pitkäaikaisen taloudellisen yhteistoiminnan.

Neuvostoliitto on rauhanpolitiikkansa noudattamisessa täysin yksimielinen muiden demokraattisten ja rauhaarakastavien valtioiden, Kiinan Kansantasavallan, Puolan, Romanian, Tshekkoslovakian, Unkarin, Bulgarian, Albanian, Saksan Demokraattisen Tasavallan, Korean Kansandemokraattisen Tasavallan ja Mongolian Kansantasavallan kanssa. Neuvostoliiton suhteet näihin maihin ovat esimerkkinä aivan uusista valtioiden välisistä suhteista, joiden kaltaisia historiassa ei ennen ole tavattu. Ne rakentuvat tasa-arvoisuuden, taloudellisen yhteistoiminnan ja kansallisen riippumattomuuden kunnioittamisen pohjalle. Uskollisena keskinäisavusta solmimilleen sopimuksille Neuvostoliitto antaa ja tulee antamaan apua ja tukea näiden maiden jatkuvalle lujittamiselle ja kehittämiselle. (Myrskyisiä suosionosoituksia.)

Olemme varmoja siitä, että rauhallisessa kilpailussa kapitalismin kanssa sosialistinen talousjärjestelmä tulee vuosi vuodelta yhä havainnollisemmin todistamaan etevämmyytensä kapitalistisen talousjärjestelmän rinnalla. Mutta me emme lainkaan aio pakolla tyrkyttää kenellekään omaa ideologiaamme tai omaa taloudellista järjestelmäämme. "Vallankumous vientitavarana — pötypuhetta. Jokainen maa tekee, jos se tahtoo, itse vallankumouksensa, ja ellei se tahdo, niin vallankumousta ei tule", on toveri Stalin sanonut.

Noudattaessaan järkkymättä rauhallisen yhteistoiminnan politiikkaansa kaikkien maiden kanssa Neuvostoliitto ottaa samalla huomioon sen, että riehaantuneiden sodanlietsojien taholta uhkaa uuden agression vaara. Sentähden se lujittaa ja tulee lujittamaan puolustuskykyään. (Pitkällisiä suosionosoituksia.)

Neuvostoliitto ei pelkää sodanlietsojien uhkauksia. Meidän kansallamme on kokemusta taistelusta hyökkääjiä vastaan, ja se on tottunut lyömään heidät. Se löi hyökkääjät jo kansalaissodassa, kun neuvostovaltio oli vielä nuori ja suhteellisen heikko, se löi heidät toisessa maailmansodassa ja tulee lyömään heidät vastaisuudessakin, jos he rohkenevat karata synnyinmaamme kimppuun. (Myrskyisiä pitkällisiä suosionosoituksia.)

Ei pidä jättää huomioon ottamatta tosiasioita menneisyydestä. Ja nämä tosiasiat osoittavat, että ensimmäisen maailmansodan tuloksena kapitalismin järjestelmästä lohkesi Venäjä, ja että toisen maailmansodan tuloksena kapitalismin järjestelmästä lohkesi jo kokonainen joukko Euroopan ja Aasian maita. On täysi syy otaksua, että kolmas maailmansota tulee aiheuttamaan maailman kapitalistisen järjestelmän luhistumisen. (Pitkällisiä suosionosoituksia.)

Tämä on niin sanoakseni sodan ja sen seurausten näköala, jos sodanlietsojat, agressorit, pakottavat kansat siihen.

Mutta on olemassa toinenkin näköala, näköala rauhan säilyttämisestä, näköala kansojen välisestä rauhasta. Tämä näköala vaatii sotapropagandan kieltämistä YKn päätöksen mukaisesti, atomi- ja bakteeriaseen kieltämistä, suurvaltojen asevoimien johdonmukaista supistamista, rauhansopimuksen solmimista suurvaltojen kesken, kaupan laajentamista eri maiden välillä, yhtenäisten kansainvälisten markkinoiden ennalleen palauttamista ja muita samantapaisia toimenpiteitä rauhan lujittamisen hengessä.

Näiden toimenpiteiden toteuttaminen tulee lujittamaan rauhaa, vapauttamaan kansat pelosta, lopettamaan aineellisten voimavarojen ennenkuulumattoman tuhlaamisen aseistautumiseen ja hävittävän sodan valmisteluun ja antamaan mahdollisuuden niiden käyttämiseen kansojen hyväksi.

Neuvostoliitto on näiden toimenpiteitten toteuttamisen kannalla, kansojen välisen rauhan näköalan kannalla. (Myrskyisiä pitkällisiä suosionosoituksia.)

Puolueen tehtävät ulkopolitiikan alalla:

1) On jatkettava taistelua uuden sodan valmistelua ja sytyttämistä vastaan, muodostettava rauhan lujittamiseksi mahtava sodanvastainen demokraattinen rintama, lujitettava ystävyyden ja solidaarisuuden siteitä rauhanpuolustajiin kaikkialla maailmassa ja paljastettava sitkeästi kaikki uuden sodan valmistelut, sodanlietsojien kaikki vehkeilyt ja juonittelut.

2) On vastaisuudessakin noudatettava politiikkaa kansainvälisestä yhteistoiminnasta ja kauppasuhteiden kehittämisestä kaikkien maiden kanssa.

3) On lujitettava ja kehitettävä järkkymättömiä ystävyyssuhteita Kiinan Kansantasavaltaan, Euroopan kansandemokraattisiin valtioihin Puolaan, Tshekkoslovakiaan, Romaniaan, Unkariin, Bulgariaan, Albaniaan ja Saksan Demokraattiseen Tasavaltaan, Korean Kansandemokraattiseen Tasavaltaan ja Mongolian Kansantasavaltaan.

4) On väsymättä lujitettava neuvostovaltion puolustuskykyä ja lisättävä valmeuttamme antaa musertava isku mille hyökkääjälle tahansa. (Myrskyisiä, pitkällisiä suosionosoituksia.)

(Jatkuu.)

POLIITTINEN OPISKELU

on mielenkiintoista, kun se tapahtuu pätevän suunnitelman mukaan. Puoluejäsenten peruskurssit Poliittista tietoa I ja II sopii aluekoulujen, opintokerhojen ja yksinopiskelijain ohjelmistoon. — NKPn XIX edustajakokouksen arvokas aineisto auttaa näiden opinto-ohjelmien omaksumista.

Ilmaisen esittelylehtisemme lähetämme pyydettäessä.

SIROLAN KIRJEOPISTO

Helsinki Kotkankatu 9

V. A. NELIROVSKI:

Lenin neuvostodemokratiasta

Leninin aatteet ovat kuolemattomat. Vuosi vuodelta ne saavat yhä uusia ja uusia miljoonia kannattajia ja vaikuttavat yhä syvällisemmin maailmanhistoriaan. Leninin opeissa on keskeisin sija hänen nerokkaalla opillaan proletariaatin diktatuurista ja neuvostotasavallasta tämän diktatuurin valtiomuotona. Lenin, joka on sosialistisen neuvostovaltion suuri luoja, on teoksissaan esittänyt syvällisen teoreettisen analyysin neuvostovaltiojärjestelmän perusteista. Hän on osoittanut, että neuvostovalta on aivan uusi valtiomuoto ja demokratian korkein muoto, joka eroaa perusteellisesti porvarillisesta demokratiasta.

Uuden maailmansodan nykyiset lietsojat puhuvat parjaten Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden valtiorakenteen "epädemokraattisuudesta" ja ottavat hyvin halukkaasti demokratian "puolustajien" asenteen. Se ei ole mikään uusi keksintö. On muistettava, että nuorta neuvostotasavaltaa vastaan jo yli 30 vuotta sitten kohdistetun intervention järjestäjät, Churchill ja hänen ystävänsä yrittävät todellisten tarkoituksiensa salaamiseksi puhua siitä, että he suojelevat demokratiaa. Silloin, samoin kuin myös nyt imperialistiset agressorit ja heidän apulaisensa ovat "viisaasti" vaienneet siitä, millaista demokratiaa he itse asiassa tarkoittavat ja millaista demokratiaa he puolustavat. He puhuvat porvarillisesta demokratiasta "yleisenä" ja "puhtaana" demokratiana, joka on muka luokkien yläpuolella.

Lenin on paljastanut puheet "puhtaasta" demokratiasta taantumukselliseksi ja epätieteelliseksi roskaksi, jonka tarkoituksena on työtätekevien pettäminen. "Ellei tervettä järkeä ja historiaa pidetä pilkkana", kirjoitti Lenin, "niin on selvää, että niin kauan kuin on olemassa erilaisia luokkia, ei voida puhua "puhtaasta demokratiasta", vaan voidaan puhua vain luokkademokratiasta . . . "Puhdas demokratia" on työläisiä pettävän liberaalin valheellista puhetta". (Kootut teokset 23. nide, siv. 345). Häväisten säälittä valehtelijoita ja tekopyhiä, tylsiä ja sokeita ihmisiä, jotka "pettävät kansaa puhuessaan vapaudesta yleensä, tasa-arvoisuudesta yleensä ja demokratiasta yleensä", Lenin kirjoitti:

"Me sanomme työläisille ja talonpojille: riisukaa naamio näiden valehtelijoiden kasvoilta ja avatkaa näiden sokeiden silmät. Kysykää:

— Minkä ja minkä sukupolven tasa-arvoisuus?

— Minkä ja minkä kansallisuuden tasa-arvoisuus?

— Minkä ja minkä luokan tasa-arvoisuus?

— Minkälaisesta ikeestä ja minkä luokan ikeestä vapautuminen?

— Minkä luokan vapaus?" (Kootut teokset, 24. nide, siv. 518).

Leninin nerokkuuden ja hänen tieteellisen metodinsa suunnaton voima sisältyi näihin muutamiin kysymyksiin, jotka heti paljastivat porvarillisen demokratian koko rajoittuneisuuden ja valheellisuuden. Julistaessaan sanoissa kaikkien ihmisten tasa-arvoisuutta porvarillinen demokratia todellisuudessa suojelee luokkien, kansojen ja sukupuolien eriarvoisuutta, koska se varjelee myös tämän eriarvoisuuden perustaa, tuotantovälineiden yksityisomistusta ja kapitalistista riistoa. Lenin ja Stalin ovat teoksissaan osoittaneet, että isännän ja työläisen, maanomistajan ja talonpojan välillä ei todellisuudessa ole eikä voi olla tasa-arvoisuutta, koska edellä mainituilla on rikkautta ja poliittinen asema yhteiskunnassa, mutta viimeksimainituilta puuttuvat molemmat, kun ensinmainitut ovat riistäjiä ja viimeksimainitut riistettäviä. "Vapaudesta ja tasa-arvoisuudesta" porvarillisessa parlamentaarisessa tasavallassa nauttii vain harvalukuinen riistävä vähemmistö. Edelleen Lenin osoitti, että koko porvarillisen demokratian valtiojärjestelmä perustuu siihen, että se luo harhakuvan kansan poliittisista vapauksista, mutta todellisuudessa riistää joukoilta mahdollisuuden saada osallistua valtion hallintaan ja turvaa porvaristolle jakamattoman vallan. Porvarillinen demokratia jää aina, eikä kapitalismin vallitessa voi olla jäämättä, suppeaksi, valheelliseksi ja ulkokultaiseksi demokratiaksi, paratiisiksi rikkaille ja hiirenloukuksi ja petokseksi köyhille.

Valheellisen porvarillisen "demokratian" suoranaisena vastakohtaisuutena on pidettävä neuvostodemokratiaa. Lenin opettaa, että neuvostodemokratian pääsisältö on siinä, että "paljastaen porvarillisen demokratian valheellisuuden ja ulkokultaisuuden ja lakkauttaen tehtaiden ja maiden yksityisomistuksen koko valtiovalta keskitetään työtätekeville ja riistetyille joukoille". (Lenin: Kootut teokset, 24. nide, siv. 193).

Suuri lokakuun sosialistinen vallankumous, joka poisti tuotantovälineiden yksityisomistuksen ja luovutti tuotantovälineet kansalle, poisti siten kapitalistisen riiston ja ensimmäisen kerran koko maailman historiassa loi todella demokraattisen valtion, jossa kaikki valta kuuluu todellisuudessa, eikä ainoastaan sanoissa, kansalle. J. V. Stalinin

sanojen mukaan ”me työläisten edustajat tahdomme, että kansa ei olisi vain äänestäjänä, vaan myös hallitsijana. Hallitsevia eivät ole ne, jotka valitsevat ja äänestävät, vaan ne, jotka johtavat” (Stalin: Kootut teokset, 4. nide, siv. 37). Neuvostotasavalta juuri merkitseekin tällaisen todellisen kansanvallan toteutumista.

Leninille kuuluu kuolematon ansio neuvostotasavallan perustamisesta proletariaatin diktatuurin valtiomuotona. Lenin osoitti, että itse historiallinen kehitys on synnyttänyt neuvostot. Ne eivät ole syntyneet ”jonkun henkilökohtaisesta aloitteesta, vaan kansanjoukkojen tahdosta, alhaalta päin”. Mutta jo Lenin näki, että kansanjoukkojen vallankumouksellisessa taistelussa tsarismia ja porvaristoa vastaan syntyneet neuvostot voivat proletaarisen voiton jälkeen muuttua voittaneen kansan vallankumouksellisiksi valtaelimiksi ja että niiden täytyykin kehittyä sellaisiksi. Lenin osoitti, että neuvostot ovat ”keino valtion hoitamiseksi ilman porvaristoa ja porvaristoa vastaan. Demokratia palvelee täällä ensimmäisen kerran joukkoja, työtätekeviä, ja se on lakannut olemasta demokratiaa rikkaille, jollaisena demokratia säilyy kaikissa porvarillisissa, vieläpä kaikkein demokraattisimmissakin tasavalloissa” (Lenin: Kootut teokset, 23. nide, siv. 187).

Lenin näki neuvostojärjestelmän suurimman etuisuuden ja tärkeimmän voiman siinä, että se antaa koko kansalle mahdollisuuden osallistua välittömästi ja aktiivisesti valtion johtamiseen ja uuden sosialistisen yhteiskunnan rakentamiseen. Tätä neuvostojen ominaisuutta on korostanut myös Stalin, joka on kehittänyt ja rikastuttanut Leninin oppia proletariaatin diktatuurista ja neuvostovallasta tämän diktatuurin valtiomuotona.

”Neuvostot ovat itsensä joukkojen välittömiä järjestöjä, ts. joukkojen demokraattisimpia ja näin ollen myös arvovaltaisimpia järjestöjä, jotka mitä suurimmassa määrin helpottavat niiden osallistumista uuden valtion rakentamiseen ja johtamiseen ja jotka mitä suurimmassa määrin päästävät valloilleen joukkojen vallankumouksellisen energian, aloitteellisuuden ja luovat kyvyt” (Leninismin kysymyksiä, II. painos siv. 33).

Juuri tästä syystä neuvostovalta on osoittautunut olevansa juuri se valtiovallan muoto, joka on turvannut riistävien luokkien hävittämisen ja sosialismin rakentamisen Neuvostoliitossa, neuvostokansan maailmanhistoriallisen voiton suuressa isänmaallisessa sodassa ja Neuvostoliiton talouden ja kulttuurin kukoistuksen sodan jälkeen.

Neuvostoliitossa tapahtuneen riistäjäluokkien hävittämisen ja sosialismin rakentamisen tuloksena sosialistinen demokratia on kehittynyt entistä korkeammalle asteelle, siitä on tullut entistä täydellisempi demokratia, se on

muuttunut kansan enemmistöä palvelevasta demokratiasta koko kansan demokratiaksi, demokratiaksi, joka sulkee piiriinsä Neuvostoliiton kaikki kansalaiset. Tämä neuvostodemokratian kehityksen uusi vaihe liittyy kiinteästi Leninin työn suuren jatkajan, Stalinin nimeen.

Stalinin perustuslaki merkitsee Leninin aatteiden soveltamista käytännössä. Tähän tärkeään asiakirjaan sisältyvät kaikki neuvostodemokratian pääpiirteet. Perustuslain 3. artiklan mukaan koko valtiovalta kuuluu kaupungin ja maaseudun työtätekevien edustajien neuvostolle. Neuvostoliiton valtiovallan kaikki elimet Korkeimmasta Neuvostosta kaupungin- ja kyläneuvostoja myöten valitaan vaaleilla ja kaikilla neuvostokansalaisilla on todella yleinen ja samanlainen vaalioikeus. Vaaleihin osallistuu koko maan täysikasvuinen väestö ilman minkäänlaisia rajoituksia. Neuvostojärjestelmän erikoispiirteisiin kuuluu, että kansan osallistuminen valtion johtamiseen ei rajoitu vaaleihin. Jokainen edustaja on tilivelvollinen valitsijoilleen, hänen on selostettava heille työtään ja ellei hän osoittaudu hänelle osoitetun luottamuksen arvoiseksi, riistetään häneltä edustajan oikeudet. Neuvostoliiton kaikkien valtioelimien työtä valvovat jatkuvasti joukot, ja työssä käytetään pelkäämättömästi kritiikkiä ja itsekritiikkiä. Neuvostojen työhön osallistuu niiden varsinaisten jäsenten lisäksi paljon työläisiä, talonpoikia ja sivistyneistöä. Puhuessaan neuvostodemokratian tehtävistä Lenin aikoinaan korosti, että neuvostovaltiossa siirtyy painopiste vapauden muodollisesta tunnustamisesta (kuten asianlaita on porvarillisen parlamentarismin vallitessa) vapauksien todelliseen käyttämiseen, esim. kokoontumisvapauden tunnustamisesta kaikkien parhaiden salien ja huoneistojen luovuttamisesta työläisille, sananvapauden tunnustamisesta kaikkien parhaiden kirjapainojen luovuttamiseen työläisille jne. Tämä neuvostodemokratian erikoisuus on erittäin selvästi esitetty Stalinin perustuslaissa, joka kuten tunnettua ei rajoitu vain kansalaisten demokraattisten oikeuksien muodolliseen julistamiseen, vaan turvaa nämä oikeudet reaalisilla takeilla. Stalinin perustuslaki on maailman ainoa perustuslaki, joka on julistanut kaikille kansalaisille oikeuden työhön ja taannut myös tämän oikeuden siten, että Neuvostoliitossa ei ole koskaan kriisejä eikä työttömyyttä. Samaa on sanottava neuvostokansalaisten oikeudesta sivistykseen, lepoon ja taloudelliseen huolenpitoon vanhuuden päivinä, sillä kansa on saanut huostaansa koulut, yliopistot, sanatoriot ja lepokodit ja sille maksetaan vanhuuseläkettä, sairausavustusta jne. Sana-, paino- ja kokoontumisvapaus on turvattu siten, että työtätekevät ovat saaneet huostaansa kirjapainot, paperi-

varastot, julkiset rakennukset ym. aineelliset varat. Tällaisia ovat ne piirteet, joiden vuoksi neuvostodemokratia ei ole "tavallista" eikä "yleisesti tunnustettua" demokratiaa, vaan sosialistista demokratiaa.

Neuvostodemokratian suurenmoisuus ilmenee siinä, että se ei kansojen välisten suhteidenkaan alalla ole rajoittunut eri kansallisuuksien tasa-arvoisuuden muodolliseen julistamiseen, vaan on kiinnittänyt päähuomionsa niiden tosiasiallisen takapajuisuuden poistamiseen taloudellisessa ja kulturellisessa suhteessa. Leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan ansiosta tsaari-Venäjän entisistä syrjäseuduista on kehittynyt kukoistavia neuvostotasavaltoja, jotka voivat käyttää hyväkseen oikeuksiaan ja antaa arvokkaan panoksensa sosialistisen talouden ja kulttuurin kehittämiseen.

Neuvostodemokratian johtavana voimana toimii kommunistinen bolshevikkipuolue, Leninin-Stalinin puolue. Taistelussaan sosialismin voiton puolesta puolue on kerännyt lippujensa alle koko neuvostokansan. Bolshevikkipuolueen ja laajojen kansanjoukkojen murtumaton yhtenäisyys on tullut erittäin selvästi esille kommunistien ja puoluettomien lujan vaaliliiton muodostamisena työtätekevien edustajien neuvostojen vaaleissa.

Koko neuvostovaltion historia vahvistaa Leninin aatteiden paikkansapitävyyden ja neuvostodemokratian elinvoimaisuuden. Neuvostoliitto on vapauttanut maailman fasismin ikeestä ja on nyt oikeutetusti kunniapaikalla maailman demokraattisessa leirissä, joka taistelee rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta. Sosialistinen demokratia on kuin majakka kansoille, jotka ovat vapautuneet imperialismin sorrosta ja rakentavat uutta vapaata elämäänsä. Kansandemokratian maissa sosialistisen rakennustyön alalla saavutetut menestykset vahvistavat myös loistavalla tavalla Leninin ja Stalinin oppien paikkansapitävyyttä, ja Leninin aatteet tulevat voittamaan koko maailmassa aivan samoin kuin ne ovat jo voittaneet Neuvostoliitossa. — (SIB)

Katsauksia

YRJÖ MURTO:

Sosialidemokraattisen puolueen talouspoliittisen ohjelman arvostelua

Sosdempuolueen XXII edustajakokouksessa ei hyväksytty varsinaista talouspoliittista ohjelmaa, vaan sen sijaan talouspoliittisia kysymyksiä koskeva julkilausuma sekä verotus- ja sosiaalipoliittinen ohjelma. Lisäksi käsitellään talouspoliittisia kysymyksiä uudessa periaateohjelmassa, joka hyväksyttiin Forssan ohjelman tilalle.

Kun sosdempuolueen taholta selitetään, ainakin toistaiseksi, että ko. puolue on sosialistinen puolue, niin on välttämätöntä tarkastella ensinnä, mitä heidän ohjelmassaan sanotaan sosialisoimiskysymyksestä. Periaateohjelmasta löydämme ensinnäkin seuraavan lauseen:

"Talouselämän luonteen perinpohjaiseen uudistamiseen tähtäävä suunnitelmallisuutta ja sosialisoimista on toteutettava sitä mukaa, kuin se käsitetään historiallisesti välttämättömäksi ja tarkoituksen mukaiseksi toimenpiteeksi."

Edelleen sanotaan ohjelmassa:

"... sosialismi ei ole enää kaukainen teorioihin perustuva ihanne, vaan käytännön politiikan avulla toteutettua ja jatkuvasti toteutuvaa yhteiskunnan uudistamista sosialististen periaatteiden mukaisesti."

Kuten edellä lainaamastamme lauseesta havaitsemme, saattaa siitä saada myöskin sellaisen käsityksen, että sosdem.puolueella on tarkoituksena muuttaa talouselämän luonne perinpohjaisesti sosialisoimisen avulla. Tosin sosialisoimista on toteutettava sitämukaa kuin se käsitetään historiallisesti välttämättömäksi ja tarkoituksen mukaiseksi. Tällä varauksella on ratkaiseva merkitys, koska ei sanota, kenen käsityksistä välttämättömyys ja tarkoituksenmukaisuus riippuu. Jos se riippuu esim. sosdempuolueen johdon käsityksistä, niin koskaan ei tule tapahtumaan talouselämän luonteen perinpohjaista muuttumista. Tiedämmehän, ettei yhdessäkään maassa ole sosialidemokraattien toimesta tapahtunut sosialisoimista eikä mitään talouselämän luonteen perinpohjaista muuttumista. Tässä yhteydessä on syytä huomauttaa, etteivät Englannissa toimeenpannut muutamien tuotantolaitoksien kapitalistisen valtion haltuun ottamiset ole suinkaan olleet sosialisoimistoimenpiteitä, eivätkä ne

ole vähimmässäkään määrin muuttaneet yhteiskunnan luonnetta. Lisäksi on muistettava, että Englannin sosdempuolue on selvästi ilmoittanut luopuneensa kaikesta marxilaisuudesta ja sosialisoimisesta. Mutta niinhän on tehnyt myöskin Suomen sosdempuolue; se käy ilmi toisesta edellä lainaamastamme lauseesta ja heidän ilveilystään sosialisoimiskomiteassa.

Kun sosdempuolueen ohjelmassa sanotaan, että sosialismia on käytännönpolitiikan avulla *jo toteutettu*, niin se merkitsee, että keskustelu sosialismista heidän kanssaan päättyy tähän. Puolue, joka selittää ohjelmassaan kapitalistisen järjestelmän sosialistiseksi, ei voi olla sosialistinen, vaan sen täytyy olla porvarillinen. Vanhoille ja vielä enemmän nykyaikaisille sosialistisille teorioille, vaikka ne eivät olisi puhtaasti marxilaisia teorioita, on täysin vieras sellainen selitys, että jotkut sosiaaliset uudistukset tai se, että kapitalistinen valtio omistaa eräitä tuotantolaitoksia, olisi muka sosialismia. Sosialismihan merkitsee tuotantolaitoksien ja pankkien sosialistisen valtion haltuun siirtämistä, monopolikapitalismin nujertamista ja valtiovallan siirtämistä työväenluokan käsiin.

Edellä esitetyistä tosiasioista seuraa johtopäätös, että sosdempuolueen talouspolitiikan peruslähtökohdat eivät ole sosialistiset vaan porvarilliset. Sosdempuolueen ohjelmaan ei siis tosiasiassa sisälly pyrkimystä kapitalistisen järjestelmän kukistamiseksi, vaan päinvastoin sen säilyttäminen. Tätä näkökantaa tukee erinomaisesti talouspoliittisessa julkilausumassa esiintyvä maininta tulevaisuuden näköaloista, jolloin varsinainen talouspoliittinen ohjelma on laadittu ja "jonka tavoitteita on määrätietoisesti pyrittävä toteuttamaan ns. pitkän tähtäimen ohjelman toteuttamisen yhteydessä". Edelleen sanotaan julkilausumassa, että "talouselämässämme viime vuosina tapahtunut kehitys on selvästi osoittanut, että sosialidemokraattisen työväenliikkeen aina, mutta erikoisesti sodan jälkeisinä vuosina edustama taloudellinen vakauttamispolitiikka on välttämätön edellytys kaiken muun yhteiskunnallisen kehityksen ohjaamiseksi tasapainoisia teitä".

Nämä lauseet eivät juuri selityksiä kaipaa. Niissä sanotaan selvästi, kuinka pitkän tähtäimen ohjelma ja "vakauttaminen" ovat sosdempuolueen ohjelmia ja kuinka kaiken on kuljettava "tasapainoisia teitä", ettei vain kapitalistinen yhteiskunta joutuisi kokemaan mitään häiriöitä.

Kun vielä lainaamme yhden lauseen ko. julkilausumasta, niin kaikki oleellinen, mikä todistaa ohjelman porvarillisuutta, on tullut näkyviin:

"Sosialidemokraattisen puolueen politiikan on jatkuvasti perustuttava toimintaan, joka välttää sokeata ryhmäpolitiikkaa ja pitää kansantalouden kokonaisetua silmämääränä."

Meillä on nyt kuva ohjelmasta, joka oleellisesti ei poikkea minkään porvarillisen puolueen ohjelmasta. Niinpä tamperelainen kokoomuksen Aamulehti onkin sanonut seuraavaa:

"Se on sanalla sanoen ohjelmaltaan hyvin suuressa määrin

samanlainen kuin Ranskan radikaalisosialistinen puolue, josta tunnettu valtio-oppinut Murno sanoo: 'Nimestään huolimatta tämä ryhmä ei ole radikaali sen paremmin kuin sosialistinenkaan, vaikka se usein liittyy yhteen varsinaisten sosialistiryhmien kanssa vastustaakseen oikeistopuolueita'."

Aamulehden olisi tarvinnut vain lisätä, että Suomen sosdempuolue ei koskaan yhdisty "sosialistiryhmiin" taistellakseen oikeistopuolueita vastaan, vaan on niiden kanssa läheisessä yhteistyössä.

Sosdempuolueen periaateohjelma ja talouspoliittinen julkilausuma eivät sisällä yksinomaan edellä käsiteltyä periaateratkaisua, vaan niissä on kannan määrittelyjä monien talouspoliittisten päivänkysymyksien suhteen, joita siirrymme nyt lyhyesti käsittelemään.

Heti aluksi on sanottava, että erilaisten talouspoliittisten kysymyksien ratkaisut ovat täysin demagogisia. Annetut lupaukset eivät laisinkaan lyö yhteen tekojen kanssa. Voidaksemme todistaa tämän väitteemme on meidän vedettävä esille eräitä yksityiskohtia.

Kysymys "täystyöllisyydestä" on talouspoliittisen julkilausuman ensimmäinen asia. On syytä panna merkille, että myöskin SAKn valtuusto on tästä asiasta tehnyt päätöslauselman ja vaatinut "täystyöllisyyttä". Samoin eduskunnassa ja suunnitteluneuvostossa ovat sosdemjohtajat puhuneet samasta asiasta. Tämä ei suinkaan ole sattuma, vaan "työllisyyskysymyksellä" aikovat sosialidemokraatit kalastella työläisten kannatusta.

Ensinnäkin on huomattava, että "täystyöllisyydellä" ei tarkoiteta sitä, että kaikilla työläisillä olisi työtä, vaan mainituun käsitteeseen voi sisältyä hyvinkin huomattavaa työttömyyttä. Vaikka "täystyöllisyys"-vaatimuksella tarkoitettaisiinkin työttömyyden poistamista, niin joka tapauksessa se ei yleisenä vaatimuksena ole kapitalisteille kovinkaan vaarallinen. Sitäpaitsi se kohdistuu valtiovaltaan ja kuntiin. Kun sosdemjohtajat puhuvat paljon "täystyöllisyyskysymyksestä", niin he voivat silloin paremmin sivuuttaa työläisten vaatimukset palkkojen korottamisesta, joka vaatimus on aivan toisen luontoinen, kuin yleiset fraasit työllisyyskysymyksestä.

Toinen seikka, joka tämän kysymyksen suhteen on huomioitava, on pitkän tähtäimen ohjelma, jonka ydinkysymyksenä on myöskin "työllisyyskysymys". Vakauttamisohjelmat yleensä rakentuvat sille pohjalle, että säilyttämällä jatkuvaa työttömyyttä pyritään alentamaan työläisten elintasoa. Sosdemjohtajien kannalta on erittäin tärkeätä, että he voisivat peittää tämän tosiasian. He uskovat pääsevänsä parhaiten haluamaansa tulokseen selvittämällä "vakauttamisohjelmien" päätarkoituksena olevan työttömyyden poistamisen ja "täystyöllisyyden" toteuttamisen, eikä työttömyyden ylläpitämisen. Johtajat laskelmoivat, että kun ohjelman ydinkysymys voidaan kääntää tosiasioiden vastaiseksi, niin koko ohjelma on saanut toisen luonteen.

Lisätodistuksina siitä, että sosdemjohtajat käyttävät työttömyyskysymystä keppihevosenaan, tarvitsee muistaa heidän suhtautumistaan työttömyysmäärärahoihin eduskunnassa. Fagerholmin ja sen jälkeiset muut hallitukset ovat jatkuvasti menetelleet siten, ettei määrahoja työttömyy-

den torjumiseen ole ollut läheskään riittävästi. Mutta joka kerta kun olemme yrittäneet saada korjausta, ovat sosdemedustajat (ainakin suurin osa) äänestäneet esityksiämme vastaan. Erikoisesti he ovat vastustaneet sellaisia esityksiä, että työnantajille olisi eduskunnan päätöksellä asetettu velvollisuuksia työttömyyskustannuksiin. Päinvastoin he ovat menetelleet siten, että esim. Fagerholmin hallitus myönsi eräille yksityisille suurfirmoille varoja yhtiöiden omiin tarkoituksiin muka työttömyystöiden järjestämisen nimellä.

SAK on suhtautunut varsin kielteisesti työttömyyskysymykseen. He väittävät, ettei työttömyyttä ole silloin, kun sitä ei esiinny virallisissa tilastoissa. SAK ei itse kerää mitään tilastoja eikä muutenkaan valvo työttömien etuja. Työläislähetystöt ovat saaneet sosdemjohtajien taholta varsin kylmän vastaanoton. Mihinkään konkreettisiin työläisten esittämiin toimenpiteisiin eivät sosdemjohtajat ole ryhtyneet.

Toisena kysymyksenä julkilausumassa käsitellään asuntokysymystä.

Pitkän tähtäimen ohjelman mukainen asuntopolitiikka merkitsee käytännössä sitä, ettei asuntoja rakenneta edes asunnon tarpeen lisäkasvua vastaavaa määrää, vaan pyrkimyksenä on, kuten pitkän tähtäimen ohjelmassa sanotaan, pakottaa ihmiset asumaan entistä ahtaammin. Tämän päämäärän saavuttaminen katsotaan mahdolliseksi korottamalla vuokria vähintään kaksinkertaiseksi. Julkilausumassa puhutaan vuokrakysymyksestä epäselvästi, mutta Leskinen on valaissut asiaa selittämällä eduskuntapuheessaan kannattavansa vuokrien korottamista. Lisäksi on muistettava, että he pitävät pitkän tähtäimen ohjelmaa omana ohjelmanaan, jonka mukaisesti he puhuvat asuntokysymyksestäkin. Niillä huomautuksilla, joita mm. SAK on tämän ohjelman suhteen tehnyt, ei ole käytännöllistä merkitystä, vaan ne ovat hedelmätöntä teorisointia kokonais- ja osatasapainoista.

Kolmas kysymys on verokysymys.

Veropolitiikan suhteen annetaan suuria lupauksia, mutta teot, esim. sosialidemokraattisen ministeri Rantalan budjettiesitys lisääntyvine veroineen jne. ovat täysin päinvastaisia. Ohjelmassa esitetään vaatimus, että palkkatuloista saisi vähentää 20 % niin valtion kuin kuntienkin verotuksessa. Aviopuolisoiden verotus on toimitettava erikseen. Keinottelulla saatua tuloa on verotettava muita ankarammin jne. Tosin ohjelmassa viitataan eräisiin varauksiin, kuten etteivät verojen alennukset saa johtaa sosiaalisen turvallisuuden heikkenemiseen. Ikäänkin työläisten velvollisuutena olisi veroja maksamalla ylläpitää sosiaalista turvallisuutta. Kokemuksestamme tiedämme, että sosdemit ovat jokaisen budjetin käsittelyssä äänestäneet työläisten verohuojennuksia vastaan, ja niin varmaan tulevat tekemään kuluvanakin vuonna. Erikoisesti on huomattava se seikka, että välilliset verot ovat jatkuvasti lisääntyneet, jota ei olisi voinut tapahtua, elleivät sosialidemokraatit olisi hyväksyneet tätä politiikkaa. Pekkalan hallituksen aikana olivat välilliset verot yksi kolmannes kaikista veroista, mutta nyt ne ovat kaksi kolmannesta. Tämä merkitsee, että n. 40 miljardia markkaa on vuosittain siirretty progressiivisen tulo- ja omaisuusveron piiristä asteettain ylenemättömän välillisen veron

piiriin. Seurauksena on ollut kymmeniin miljardeihin nouseva työläisten verojen lisäys. Sosdempuolueen todellinen veropolitiikka on siis aivan toista kuin heidän lupauksensa.

Neljäs kysymys on sosiaalipoliittiset kysymykset.

Sosiaalisessa ohjelmassa puhutaan sosiaalisesta asuntorakennustoiminnasta, terveydenhoitojärjestelmän uudistamisesta, invaliidihuollosta, työturvallisuudesta, työajan lyhentämisestä metsä- ja uittotyöläisten, maataloustyöläisten ja merimiesten osalta, pakollisesta sairausvakuutuksesta, maksuttomasta sairaala- ja lääkärinhoidosta ym. Tässä ohjelmassa puhutaan myöskin siitä, ettei tasapainoisuutta saa horjuttaa. Nähtävästi Hiltusen komitea on tullut siihen tulokseen, että tasapaino jo nyt horjuu nykyään voimassa olevien sosiaalisten menojen johdosta, koskapa komitea esittää huomattavia vähennyksiä näiden menojen kohdalla. Voimme olla täysin vakuutettuja siitä, etteivät sosdemjohtajat koskaan tule vakavissaan pyrkimäänkään lupauksiensa toteuttamiseen. Suurin osa niistä sosiaalisista uudistuksista, jotka sodan jälkeen ovat astuneet voimaan, saatiin aikaan kansandemokraattien ja joukkojen painostuksesta.

Johtopäätöksiä:

1. Sosdempuolueen periaateohjelman ja talouspoliittisen julkilausuman mukaan ei tämä puolue ole enää edes ohjelmallisesti sosialismiin pyrkivä puolue, vaan se selittää nykyisen kapitalistisen järjestelmän jo olevan sosialismia ja edelleen sellaiseksi kehittyvän, kuten alussa esitetyistä lainauksista käy selville. Kokoomuspuolueen taholta tehty samanlainen toteamus ei suinkaan ole arvoton. Suurpääoman edustajat eivät tietenkään antaisi myönteistä lausuntoa puolueesta, jos se olisi heille vaarallinen. Tästä ohjelmasta ei voida sanoa, että se on sosialidemokraattien reformistinen ohjelma, vaan että ohjelma on täysin porvarillinen, ja sosdemjohtajat pyrkivät sen mukaan tukemaan kapitalistista järjestelmää ja taistelemaan kapitalistisen järjestelmän puolesta sosialismiin pyrkiviä työläisiä vastaan.

2. Näissä ohjelmissa ei puhuta sanaakaan taistelusta työläisten palkkojen puolesta, eikä siitä, että kapitalistisen järjestelmän vallitessa työläisten elintason kohottamisen ainoa tie on palkkojen korotuksien tie. Sosdemjohtajien ja porvarien esitykset, kuinka muka palkkojen korotukset johtavat hintojen nousuun ja inflatioon, koska palkkojen nousu lisää tarvaroiden kysyntää, ei tietenkään pidä kutiaan. He koettavat salata, että hintojen nousu esim. tällä kertaa aiheutuu siitä, että sotavarustelut vähentävät tavaroita markkinoilta ja antavat kapitalisteille mahdollisuuden hintojen nostamiseen. Kun tulee laskukausi ja hinnat alenevat, niin sosdemjohtajat ja kapitalistit jälleen selvittävät, että hintojen laskun olosuhteissa ei voitu nostaa palkkoja, vaan niitä pitää alentaa. Heidän teorioidensa mukaan ei siis koskaan ole sellaista tilannetta, että palkkojen korottaminen olisi mahdollista. Kun kysymys työläisten palkoista on sivuutettu sekä ohjelmassa että käytännössä, merkitsee se, ettei sosdempuolue tosiasiassa puolusta työläisten asiaa.

3. Sosdempuolueen ohjelmassa on useita sellaisia vaatimuksia, jotka vastaavat työläisten tarpei-

ta, mutta ne on otettu ohjelmaan puhtaasti propagandatarkoituksissa. Heidän käytännön politiikkansa, kuten on jo sanottu, on aivan toisenlaista kuin lupaukset ohjelmassa. Linnarauhan ja vakauttamisohjelman hyväksyminen olivat mitä törkeimpiä työläisten etujen vastaisia tekoja. Samoin on laita pitkän tähtäimen ohjelman suhteen, jota tosin ei vielä ole lopullisesti vahvistettu, mutta nykyinen talouspolitiikka on täysin sen mukaista. Vielä on syytä muistaa, kuinka Fagerholmin hallitus vuoden 1950 alussa irroitti palkat indeksistä juuri sellaisena ajankohtana, jolloin työläiset olisivat saaneet 5 % palkkojen korotuksen, ja aiheuttivat työläisille miljardien markkojen menetyksen ja vastaavan hyödyn kapitalisteille. Metalliteollisuudessa hyväksyivät sosdemjohtajat erittäin huonon ns. A-sopimuksen, jonka nojalla pannaan toimeen jatkuvasti palkkojen alennuksia. Tätä syntiluettelon sarjaa voisi jatkaa loppumattomiin. Lopetamme kuitenkin muistuttamalla vielä mieliin Arabian ja Kemin tapahtumat, jotka vääjäämättömästi todistavat, ketä vastaan sosdempuolue käy taistelua: ei suinkaan kapitalisteja, vaan työläisiä vastaan.

4. Demagogisesti puhuvat sosdemit varsinkin SAKn piirissä työväenluokan yhtenäisyydestä, mutta tosiasiassa pyrkivät hajoittamaan työläisten rintaman. Siitä ovat todistuksena ammattiliittojen erottamiset SAKsta, samoin paikallisjärjestöjen erottamiset ja rinnakkaisjärjestöjen perustamiset. Lisäksi sosdemjohtajat turvautuvat epädemokraattisiin menetelmiin ja häikäilemättä rikkovat järjestödemokratiaa. Työstä erottamiset kuuluvat säännöllisiin menetelmiin työläisten ja järjestöjen toimitsijain painostamiseksi alistumaan johtajien käskyihin. Sosdemjohtajien tarkoituksena on tehdä työväen ammatillisista ja muista järjestöistä kapitalistisen valtion osia amerikkalaisen mallin mukaan ja riistää siten työläisiltä mahdollisuudet taistella kapitalisteja vastaan.

5. Mitä tulee oikeistososialidemokratian talouspolitiikan teoreettiseen perustaan, niin siinä suhteessa asia on siten, ettei heidän opillaan ole mitään itsenäistä teoreettista perustaa, vaan he ovat lainanneet teoriansa porvareilta. Viime aikoina he ovat entistä selvemmin rakentaneet oppinsa erään englantilaisen Keynesin teorioiden pohjalle. Tämä Keynes on puhtaasti porvarillinen teoreetikko, jos hänestä yleensä voidaan puhua teoreetikkona. Hänen selityksensä liikkuvat kokonaan pintailmiöissä, joka onkin täysin ymmärrettävää, sillä pinnan alle tunkeutuminen johtaisi syventymiseen tosiasioihin, jotka eivät suinkaan ole kapitalisteille mieluisia. Tämä herra Keynes hylkää kaikki kapitalistisen talouden todelliset lait ja asettaa niiden tilalle psykologisen lain, joka merkitsee sitä, ettei kapitalistinen järjestelmä ole mihinkään syyllinen, vaan syy on ihmisten psykologiassa. Tämä herra on tehnyt sen havainnon, että rikkaassa yhteiskunnassa elävät ihmiset huonommin kuin köyhässä, mutta ei selitä, että tällainen varsin nurinkurinen tilanne syntyy kapitalistisessa yhteiskunnassa, jossa suuret rikkaudet keskittyvät toiselle ja köyhyys toiselle navalle.

Merkkipäiviä joulukuussa

1. 1934 Neuvostovallan viholliset murhasivat Kirovin. Syntynyt 1886.

2. 1923 Sosialistisen Nuorisoliiton perustava kokous.

3. 1944 Suomen Naisten Demokraattinen Liitto perustettiin.

5. 1936 Neuvostoliiton uusi perustuslaki hyväksyttiin.

6. Itsenäisyyspäivä.

9. 1906 Suomen Sos.dem. Nuorisoliitto perustettiin Tampereella.

10. 1917 Asetus maan yhteiskunnallistamisesta Venäjällä julkaistiin.

21. 1879 Stalin syntyi.

22. 1905 Työläisten aseellinen taistelu Moskovassa.

26. 1893 Maotsetung syntyi.

29. 1910 Pietarissa ilmestyi bolshevistisen lehden "Svesdan" (Tähti) ensimmäinen numero.

30. 1918 Saksan Kommunistinen Puolue (Spartacusliitto) perustettiin.

31. 1944 Suomen Demokraattinen Nuorisoliitto (SDNL) perustettiin.

SISÄLTÖ:

Ville Pessi: Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen XIX edustajakokouksen merkityksestä 609

Stalinin puhe NKPn XIX edustajakokouksessa 614

J. Stalin: Sosialismin taloudellisia ongelmia Neuvostoliitossa 617

G. M. Malenkov: NKPn Keskuskomitean toimintakertomus XIX edustajakokoukselle. I. 657

V. A. Nelirovski: Lenin neuvostodemokratiasta 676

Katsauksia:

Yrjö Murto: Sosialidemokraattisen puolueen talouspoliittisen ohjelman arvostelua 681

Toimitus ja konttori: Helsinki, Kotkankatu 9. Puhelin: toimitussihteeri 493 204, konttori vaihde (Lehtitalo) 70 491, 779 214 (suora johto). Postisiirtotilin n:o 78 444.
Toimituskunta: Matti Janhunen (pää- ja vastaava toimittaja), Sulo Suvanto, Tuure Lehen, Heikki Kuusinen, Aili Mäkinen, Eino Nevalainen.
Tilaushinnat: kotimaassa 1/1 vsk. 600:—, 1/2 vsk. 300:—, 1/4 vsk. 150:—, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan ja Islantiin 1/1 vsk. 720:—, 1/2 vsk. 360:—, 1/4 vsk. 180:—, muualle ulkomaille 1/1 vsk. 900:—, 1/2 vsk. 450:—. Irtonumerot mk 60:—.

DEMOKRAATTINEN JÄRJESTÖVÄKI

Kolme Kommunistin erikoisnumeroa NKP(b)n XIX edustajakokouksen merkeissä

Ensimmäinen ilmestyi lokakuussa, toinen marraskuussa ja kolmas joulukuussa 80-sivuisena.

NÄISSÄ ON

— esitetty NKP(b)n edustajakokous ja sen maailmanhistoriallinen merkitys.

— talletettu kokouksen rikas ja arvokas aineisto lukijoittemme käyttöön.

— helpotettu XIX edustajakokouksen päätösten käsittelyä järjestöissämme.

Tutustu huolella arvokkaisiin asiakirjoihin.

NE TULEVAT

— antamaan marxilaisen arvion tilanteen kehityksestä, rauhan ja sosialismin voiton ehdoista.

— julistamaan maailmalle sosialismin suurta elinvoimaa, sosialistisen järjestelmän etevämmyyttä kapitalismin rinnalla.

— aseistamaan kaikkien maiden työtätekeviä taistelussa rauhan ja sosialismin lopullisen voiton puolesta.

Erikoisnumeron hinta on sama kuin tavallisenkin, siis 60 markkaa.

☆

Demokraattiset järjestöt ja järjestöjen jäsenet. Tehkää kolmannen erikoisnumeron tilaukset ajoissa osoitteella: Kommunistin konttori, Helsinki, Kotkankatu 9, puh. 70 491.

Oy Putkivarasto Ab

HELSINKI

Monipuolinen valikoima kaikkia vesi- ja lämpöjohtoalan tarvikkeita tukuttain ja vähittäin, kuten:

PUTKIA
PUTKENOSIA
PUMPPUJA
ARMATUUREJA
SANITEETTI-ARMATUUREJA

Oy Putkivarasto Ab

Konttori ja tukkumyynti:
Vuorikatu 20 — Puhelin 27 263 — 62 800

Varasto ja vähittäismyynti:
Eerikinkatu 21 — Puhelin 27 865